

Lovforslag nr. L 152. Fremsat den 16. december 2004 af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

Forslag

til

Navnelov

Kapitel 1

Efternavne

Efternavn ved fødslen

§ 1. De eller den, der har forældremyndigheden over et barn, skal senest 6 måneder efter barnets fødsel vælge et efternavn, som barnet er berettiget til efter §§ 2-4 eller 6-8.

Stk. 2. Sker navngivning ikke inden den i stk. 1 nævnte frist, får barnet moderens efternavn. Dette gælder dog ikke, hvis moderens efternavn er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. I dette tilfælde får barnet afhængigt af sit køn moderens fornavn med tilføjelsen -søn eller -datter, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Ikke beskyttede efternavne

§ 2. Efternavne, der her i landet bæres af flere end 1.000 personer, er ikke beskyttede og kan tages af enhver. Et efternavn, der en gang har været uden beskyttelse, kan ikke senere blive beskyttet efter § 3.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter nærmere regler om anvendelsen af stk. 1 og bekendtgør en gang årligt, hvilke navne der ikke er beskyttede efter denne bestemmelse.

Beskyttede efternavne

§ 3. Efternavne, der her i landet bæres af 1.000 personer eller færre, er beskyttede og kan ikke tages af andre, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Beskyttelsen gælder ikke navne, der er omfattet af § 2, stk. 1, 2. pkt., og er ikke til hinder

for, at et navn kan tages i medfør af §§ 4-5 eller §§ 7-9.

Slægtsmæssig eller lignende tilknytning til efternavnet

§ 4. Et navn kan tages som efternavn, hvis en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Navnet tidligere har været ansøgerens efternavn.
- 2) Navnet bæres eller har været båret som efternavn af en af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.
- 3) Navnet er eller har været ansøgerens mellemnavn.
- 4) Navnet bæres som efternavn af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.
- 5) Navnet bæres som efternavn af ansøgerens nuværende eller tidligere plejemor eller plejefar, og den pågældende samtykker.
- 6) Navnet er et efternavn, som ansøgeren har ret til efter de øvrige bestemmelser i dette kapitel, med ændring af en kønsbestemt endelse af dette efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette.
- 7) Ansøgeren har kendskab til og har indhentet samtykke fra alle, der her i landet bærer navnet som efternavn.

Stk. 2. Et navn kan dog ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 2-7, hvis det efternavn, der ønskes, er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 3. Et navn kan heller ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 3, hvis ansøgerens mellemnavn er taget i medfør af § 11, stk. 1, nr. 4.

Stk. 4. Et navn kan endvidere ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 6, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 5. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om samtykke, jf. stk. 1, nr. 4-5 og 7. Bæres et navn, der ansøges om i medfør af stk. 1, nr. 7, af et barn, der er fyldt 12 år, kræves samtykke fra barnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan, hvor særlige forhold taler herfor, undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 4-5.

Ægtefællers og samlevendes efternavne

§ 5. Ønsker ægtefæller samme efternavn, kan den ene ægtefælle med den anden ægtefælles samtykke tage dennes efternavn, medmindre navnet er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Stk. 2. Det samme gælder personer, der ikke er gift, men som erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og som enten har levet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn.

Nydannede efternavne

§ 6. Navne, der ikke bæres som efternavn her i landet, kan tages som efternavn, medmindre navnet

- 1) let kan forveksles med et beskyttet efternavn, jf. § 3,
- 2) indgår i eller let kan forveksles med navnet på et selskab, en forening, et varemærke eller lignende, som er anmeldt efter stk. 2,
- 3) er et almindeligt kendt kunstnernavn, som er anmeldt efter stk. 2, eller let kan forveksles hermed,
- 4) er navnet på en almindeligt kendt udenlandsk eller historisk person eller let kan forveksles hermed,
- 5) er et egentligt fornavn,
- 6) er uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet, eller
- 7) er upassende eller kan vække anstød.

Stk. 2. Den, der er berettiget til et af de i stk. 1, nr. 2 og 3, nævnte navne, kan anmelde dette til ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender

offentliggør en liste over navne, der anmeldes efter 1. pkt.

Patronymnavne og andre efternavne

§ 7. Som efternavn kan endvidere tages

- 1) en af forældrenes fornavn med tilføjelsen -søn eller -datter,
- 2) en af forældrenes fornavn med en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette, eller
- 3) en af forældrenes, bedsteforældrenes eller ægtefællens fornavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som ikke skelner mellem for- og efternavn. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.

Stk. 2. Et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2.

Dobbelt efternavn

§ 8. To navne, der hver for sig kan tages som efternavn, kan sammen tages som efternavn, hvis navnene forbindes med bindestreg.

Stk. 2. Et efternavn, der består af flere navne forbundet med bindestreg, anses i forhold til lovens øvrige bestemmelser som ét efternavn.

Stk. 3. Den, der bærer et efternavn bestående af flere navne forbundet med bindestreg, kan bortkaste et af de pågældende navne.

Stk. 4. Den, der bærer et efternavn bestående af flere navne, der ikke er forbundet med bindestreg, kan bortkaste et af de pågældende navne. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

Adoption

§ 9. Ved adoption erhverver adoptivbarnet adoptantens eller adoptanternes efternavn efter reglerne i § 1. Det kan dog i adoptionsbevillingen bestemmes, at barnet skal beholde sit hidtidige efternavn.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder også, hvis barnet er adopteret ved en udenlandsk afgørelse, der anerkendes i henhold til adoptionslovens § 28, stk. 2.

Stk. 3. Et adoptivbarn har ret til at tage et efternavn efter såvel adoptantens eller adoptanternes slægt som efter sin oprindelige slægt i medfør af bestemmelserne i dette kapitel.

Stk. 4. Ved ophævelse af et adoptivforhold bevarer barnet retten til et efternavn, der er erhvervet på grundlag af adoption.

Bortfald af efternavn

§ 10. Et efternavn bortfalder, hvis der tages et andet efternavn.

Kapitel 2

Mellemdavn

§ 11. Som mellemdavn kan tages:

- 1) Et mellemdavn, der tidligere har været ansøgerens mellemdavn.
- 2) Et navn, som den pågældende kan tage som efternavn.
- 3) Et navn, der bæres eller har været båret som mellemdavn af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.
- 4) Et navn, der kan tages som fornavn efter § 13, stk. 1, uanset hvilket køn det pågældende navn betegner.
- 5) Et navn, der bæres som mellemdavn af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.
- 6) Et navn, der bæres som mellemdavn af ansøgerens nuværende eller tidligere plejemor eller plejefar, når den pågældende samtykker.
- 7) Et navn, som den pågældendes ægtefælle bærer som mellemdavn eller efternavn, når ægtefællen samtykker. Med en ægtefælle sidestilles en samlever, såfremt betingelserne i § 5, stk. 2, er opfyldt.

Stk. 2. Et mellemdavn kan ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 7, hvis det navn, der ønskes, er et patronymnavn, jf. § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. Et mellemdavn kan heller ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 3 og 5-7, hvis det navn, der ønskes, er et mellemdavn taget på grundlag af et patronymnavn, jf. § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. Et mellemdavn kan

endvidere ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 3 og 5-7, hvis det navn, der ønskes, er et mellemdavn taget i medfør af stk. 1, nr. 4.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om samtykke, jf. stk. 1, nr. 5-7. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan, hvor særlige forhold taler herfor, undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 5-6.

Stk. 4. Et mellemdavn kan bortkastes. Et mellemdavn bortfalder, hvis det tages som efternavn.

Stk. 5. Et adoptivbarn har ret til at tage et mellemdavn efter såvel adoptantens eller adoptanternes slægt som efter sin oprindelige slægt i medfør af bestemmelserne i dette kapitel. Ved ophævelse af et adoptivforhold bevarer adoptivbarnet retten til et mellemdavn, der er erhvervet på grundlag af adoptionen.

Kapitel 3

Fornavn

§ 12. Enhver skal have mindst et fornavn.

Stk. 2. De eller den, der har forældremyndigheden over et barn, skal senest 6 måneder efter barnets fødsel give barnet et fornavn, som barnet er berettiget til efter §§ 13 og 14.

§ 13. Som fornavn kan tages et navn, der er optaget på den liste, der er nævnt i § 14, stk. 1, eller som er godkendt efter § 14, stk. 3.

Stk. 2. Et fornavn må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

§ 14. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender offentliggør en liste over drenge- og pigenavne, der kan tages uden godkendelse efter stk. 3.

Stk. 2. På den i stk. 1 nævnte liste optages navne, der er eller har været almindeligt udbredt her i landet, samt navne, der er godkendt efter stk. 3.

- Stk. 3.* Efter ansøgning godkendes et navn, der
- 1) er et egentligt fornavn,
  - 2) ikke er uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet og
  - 3) ikke er upassende eller kan vække anstød.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og udformning af den liste, der er

nævnt i stk. 1, og om de forhold, der er nævnt i stk. 2 og 3.

§ 15. Et fornavn kan bortkastes, såfremt den pågældende beholder eller tager et andet fornavn.

Kapitel 4

Kompetenceregler og klageadgang m.v.

Fremgangsmåden ved navngivning og ændring af navne

§ 16. Ansøgning om navngivning og navneændring indgives til ministerialbogsføreren. I de sønderjyske landsdele indgives ansøgningen dog til personregisterføreren.

Stk. 2. Ministerialbogsføreren (personregisterføreren) træffer afgørelse i sagen, jf. dog stk. 3 og 4. Skal afgørelse i sagen træffes af statsamtet i medfør af de nævnte bestemmelser, videresender ministerialbogsføreren (personregisterføreren) ansøgningen til statsamtet.

Stk. 3. Statsamtet træffer afgørelse i sager om navneændring eller navngivning i medfør af følgende bestemmelser:

- 1) efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 7, § 6, § 7, stk. 1, nr. 2 og 3, samt ændringer i efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 6,
- 2) mellemnavne efter § 11, stk. 1, nr. 2, hvis navnet tages i medfør af en af de i nr. 1 nævnte bestemmelser,
- 3) fornavne efter § 14, stk. 3, og
- 4) navne efter § 24.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan efter forhandling med kirkeministeren fastsætte regler om, at afgørelsen i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 3, træffes af statsamtet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan efter forhandling med kirkeministeren endvidere fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, som er omfattet af stk. 3, aligevel kan træffes af ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

§ 17. Statsamtet yder i fornødent omfang vejledning om spørgsmål, der vedrører denne lov.

§ 18. Navngivning ved dåb kan uden for de sønderjyske landsdele ske i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund.

§ 19. Navneændring og navngivning efter denne lov kan endvidere ske ved adoptionsbevilling.

§ 20. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af sager om navngivning og navneændringer. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan i den forbindelse fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra CPR som led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning.

§ 21. Afgørelser om navngivning og navneændring efter denne lov kan påklages til ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om klagers behandling.

§ 22. Ændring af et barns navn kræver samtykke fra barnet, hvis det er fyldt 12 år.

Stk. 2. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den påtænkte navneændring i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte navneændring.

Stk. 3. Hvis særlige grunde taler for det, kan navneændring ske med statsamtets tilladelse, selv om samtykke efter stk. 1 ikke foreligger.

Høring af forældre, der ikke har del i forældremyndigheden

§ 23. Hvis et barn bærer samme mellem- eller efternavn som en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden over barnet, skal der, inden der træffes afgørelse om ændring af det pågældende navn, indhentes en erklæring fra den nævnte forælder. Dette gælder også, hvis barnet bærer den pågældende forælders fornavn som mellem- eller efternavn.

Stk. 2. Høringspligten i stk. 1 gælder ikke, hvis indhentelse af den i stk. 1 nævnte erklæring skønnes at kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

Stk. 3. Ændring af et barns mellem- eller efternavn kan afslås, hvis hensynet til barnet eller den forælder, der har afgivet en erklæring i medfør af stk. 1, afgørende taler imod den ønskede navneændring.

Forholdet til fremmed navnelovgivning m.v.

§ 24. En udenlandsk statsborger kan efter ansøgning få navneændring i overensstemmelse med en navngivning eller navneændring foretaget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet, medmindre andet er bestemt i medfør af § 25, stk. 2 eller 3. Et navn kan dog ikke tages i medfør af 1. pkt., hvis det er upassende eller kan vække anstød, eller hvis det er uegnet til at blive anvendt som navn her i landet.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte nærmere regler om betingelserne for navneændringer efter stk. 1.

§ 25. Regeringen kan indgå overenskomst med andre stater om forholdet mellem dansk og fremmed rets regler om personnavne, herunder om navnebeskyttelse samt om, hvilken navnelovgivning der skal gælde for udenlandske statsborgere, som bor her i landet, og for danske statsborgere, som bor i udlandet.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler til opfyldelse af de i stk. 1 nævnte overenskomster.

Stk. 3. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om personnavne, herunder om navnebeskyttelse. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere efter forhandling med Færøernes Landsstyre fastsætte regler som nævnt i 1. pkt. om forholdet mellem danske og færøske navneregler.

Straffebestemmelser m.v.

§ 26. Den, der uberettiget benytter et navn, straffes med bøde. Påtale finder kun sted, når en forurettet begærer det, eller hvis almene hensyn kræver det.

Stk. 2. Overtrædelse af § 12, stk. 2, straffes med bøde.

§ 27. Den, der kan godtgøre, at en anden uberettiget benytter vedkommendes navn eller et navn, der har en sådan lighed hermed, at forveksling let kan ske, kan ved dom få den anden tilpligtet at ophøre med brugen af navnet.

Ændringer i anden lovgivning

§ 28. Lov nr. 193 af 29. april 1981 om personnavne ophæves.

§ 29. I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 140 af 3. marts 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 8, ophæves.

Ikrafttrædelses- og overgangsregler

§ 30. Loven træder i kraft den 1. april 2006. Ansøgninger om navnebevis, der er indsendt til et statsamt inden denne dato, færdigbehandles af statsamtet efter reglerne i denne lov. Statsamtet tilbagebetaler et indbetalt beløb efter §§ 17 a og 17 b i den hidtidige navnelov.

Stk. 2. Navne, der er forbeholdt efter § 7, stk. 2, nr. 2 og 3, i den hidtidige navnelov, er uden fornyet anmeldelse efter § 6, stk. 2, fortsat beskyttet i 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Adresseringsmellemnavn, der inden lovens ikrafttræden er registreret i Det Centrale Personregister, kan forblive registreret i dette register, indtil den pågældende ændrer mellem- eller efternavn, eller adresseringsmellemnavnet slettes efter ansøgning fra den registrerede.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om, at personer, der i medfør af den tidligere navnelovgivning har fået tilladelse til at bære et navn som 2. eller senere fornavn, kun kan bortkaste sit første fornavn, såfremt den pågældende samtidig beholder eller tager et andet første fornavn, der opfylder betingelserne i § 13.

Stk. 5. Er et faderskab fastslået eller anerkendt efter de regler, der var gældende før den 1. januar 1938, eller er alene bidragspligt fastslået, kan navneændringer efter § 4, stk. 1, nr. 2, til faderens eller den bidragspligtiges navn kun tillades med samtykke fra faderen eller den bidragspligtige.

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	Side
1. Indledning	
1.1. Lovforslagets baggrund m.v.....	
1.2. Oversigt over lovforslaget	
1.3. Særligt om lovforslagets sprogbrug og detaljeringsgrad m.v.	
2. Efternavne	
2.1. Beskyttede efternavne i stedet for forbeholdte efternavne	
2.1.1. Gældende ret	
2.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.2. Sondring mellem giftenavn og eget efternavn	
2.2.1. Gældende ret	
2.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.3. Ugift samlevers efternavn	
2.3.1. Gældende ret	
2.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.4. Stedforældres efternavn	
2.4.1. Gældende ret	
2.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.5. Tipoldeforældres efternavn	
2.5.1. Gældende ret	
2.5.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.5.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.6. Mellemløst efternavn	
2.6.1. Gældende ret	
2.6.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.6.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.7. Efternavn på grundlag af samtykke fra samtlige bærere her i landet	
2.7.1. Gældende ret	
2.7.2. Navnelovsudvalgets overvejelser	
2.7.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser	
2.8. Særlige navneskikke	
2.8.1. Anvendelse af særlige navneskikke overordnet set	
2.8.1.1. Gældende ret	

2.8.1.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.8.1.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.8.2.	Patronymnavne .....
2.8.2.1.	Gældende ret .....
2.8.2.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.8.2.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.8.3.	Familiemedlems fornavn som efternavn .....
2.8.3.1.	Gældende ret .....
2.8.3.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.8.3.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.8.4.	Kønsbestemte endelser af efternavn .....
2.8.4.1.	Gældende ret .....
2.8.4.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.8.4.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.8.5.	Andre navneskikke .....
2.8.5.1.	Gældende ret .....
2.8.5.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.8.5.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.9.	Nye efternavne .....
2.9.1.	Gældende ret .....
2.9.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.9.2.1.	Bør et efternavn uden aktuelle navnebærere være beskyttet? .....
2.9.2.2.	Bør der fortsat være krav om, at et nyt efternavn ikke må stride mod dansk sprogbrug?
2.9.2.3.	Bør der fortsat efter navneloven kunne ske beskyttelse af firma- og kunstnernavne m.v.?
2.9.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.10.	Dobbelt efternavn, bindestregsefternavn og opsplittelse heraf .....
2.10.1.	Gældende ret .....
2.10.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.10.2.1.	Bør der være adgang til at tage et flerleddet efternavn uden bindestreg .....
2.10.2.2.	Bør mere end to navne kunne forbindes med bindestreg .....
2.10.2.3.	Bør adgangen til at opsplitte et bindestregsefternavn og et flerleddet efternavn liberaliseres?
2.10.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.11.	Adoptivbørns efternavne .....
2.11.1.	Gældende ret .....
2.11.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.11.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.12.	Fordanskning af udenlandske navne .....
2.12.1.	Gældende ret .....
2.12.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.12.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
2.13.	Opsamlingsbestemmelse .....
2.13.1.	Gældende ret .....
2.13.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
2.13.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
3.	Mellemløst .....

F. t. Navnelov

3.1.	Mellemnavn på grundlag af familiemæssig tilknytning .....
3.1.1.	Gældende ret .....
3.1.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
3.1.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
3.2.	En ægtefælles eller fast samlevers mellem- eller efternavn som mellemnavn .....
3.2.1.	Gældende ret .....
3.2.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
3.2.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
3.3.	Fornavn som mellemnavn, uanset hvilket køn navnet betegner .....
3.3.1.	Gældende ret .....
3.3.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
3.3.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
3.4.	Forældres eller bedsteforældres atypiske fornavn som mellemnavn .....
3.4.1.	Gældende ret .....
3.4.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
3.4.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
4.	Fornavne .....
4.1.	Nydannede fornavne .....
4.1.1.	Bør der fortsat være krav om, at navnet ikke må være til ulempe for bæreren? ....
4.1.1.1.	Gældende ret .....
4.1.1.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
4.1.1.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
4.1.2.	Krav til nydannede fornavne .....
4.1.2.1.	Gældende ret .....
4.1.2.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
4.1.2.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
4.2.	Almindeligt udbredte fornavne .....
4.2.1.	Gældende ret .....
4.2.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
4.2.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
4.3.	Konkret godkendelse af et fornavn til én bestemt ansøger .....
4.3.1.	Gældende ret .....
4.3.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
4.3.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
4.4.	Transvestitters og transseksuelles navne .....
4.4.1.	Gældende ret .....
4.4.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
4.4.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
5.	Administration af navneloven .....
5.1.	Myndigheder .....
5.1.1.	Gældende ret .....
5.1.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.1.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
5.2.	Kompetencefordelingen mellem statsamtet og ministerialbogsføreren .....
5.2.1.	Gældende ret .....
5.2.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.2.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser .....
5.3.	Klageadgang .....

5.3.1.	Gældende ret .....
5.3.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.3.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
5.4.	Høring af en forælder uden del i forældremyndigheden .....
5.4.1.	Gældende ret .....
5.4.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.4.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
5.5.	Gebyr .....
5.5.1.	Gældende ret .....
5.5.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.5.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
5.6.	Navnebeskyttelse og rettelse af fejlagtige tilførsler til ministerialbogen .....
5.6.1.	Gældende ret .....
5.6.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.6.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
5.7.	Forholdet til fremmed navnelovgivning .....
5.7.1.	Gældende ret .....
5.7.2.	Navnelovsudvalgets overvejelser .....
5.7.3.	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser .....
6.	Administrative og økonomiske konsekvenser m.v. ....
7.	Forholdet til EU-retten .....
8.	Hørte myndigheder og organisationer .....

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund m.v.

De gældende regler om personnavne findes i lov om personnavne (navneloven), jf. lov nr. 193 af 29. april 1981 med senere ændringer. Loven bygger i mange henseender på Danmarks første egentlige navnelov – Lov om Navneforandring, fra 1904, herunder bl.a. på princippet om beskyttelse af forbeholdte efternavne, der indebærer, at man ikke kan erhverve et forbeholdt efternavn uden slægtsmæssig tilknytning til navnet, uanset at navnet er et almindeligt forekommende dansk efternavn.

Spørgsmålet om en revision af navneloven har i de senere år tiltrukket sig stadig større opmærksomhed. Også i Norge har en liberalisering af den norske personnavnelov været diskuteret og udmøntet sig i en ny lov, som trådte i kraft den 1. januar 2003. Ved loven blev adgangen til erhvervelse af mellem- og efternavn stærkt liberaliseret. Det er således nu muligt i Norge frit at tage et efternavn, som bæres af flere end 200 personer, og en ugift samlevende kan nu efter to års samliv, eller hvis der er et fællesbarn, tage samleverens navn, hvis samleveren samtykker.

Den gældende danske navnelov fra 1981 bygger som nævnt i vidt omfang på 1904-loven. I den forløbne periode har de almindelige familiemønstre under-

gået store forandringer, bl.a. i form af et stort antal ugifte samlevende (600.000 – 2003-tal) og mange sammenbragte familier. Hertil kommer, at der i forbindelse med debatten om integration af udlændinge har været rejst spørgsmål om mulighed for at antage et almindeligt dansk efternavn, som f.eks. Jensen.

Bl.a. på denne baggrund besluttede justitsministeren i 2002 at nedsætte et sagkyndigt udvalg (Navnelovsudvalget). Udvalget blev nedsat den 9. december 2002.

I kommissoriet anføres bl.a., at udvalget skal overveje behovet for en modernisering og liberalisering af reglerne om beskyttelse af slægtsnavne. Det fremgår, at udvalget skal overveje, om udviklingen i samfundet fortsat berettiger et ufravigeligt krav om slægtsmæssig tilknytning til et allerede eksisterende efternavn som betingelse for at få ret til navnet som efternavn eller mellemnavn. Endvidere fremgår, at udvalget skal overveje, om den gældende navnelov giver tilstrækkelige muligheder for at tage hensyn til udenlandske statsborgere eller andre, der har særlig tilknytning til andre navneskikke end de danske. Herudover fremgår, at udvalget skal overveje behovet for en modernisering af gebyrreglerne, reglerne om navnehævd, om rettelser af fejlagtige tilførsler af navne til ministerialbogen og om navneforandring ved kønsskifte.

I juni 2004 afgav udvalget betænkning nr. 1446/2004 om personnavne (herefter: betænkningen).

Ved afgivelsen af betænkningen bestod udvalget af en formand (landsdommer Henrik Estrup) og ni andre medlemmer som repræsentanter for Foreningen af Statsamtænd og Foreningen af Statsamtsjurister, Kirkeministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Rådet for Etniske Minoriteter, Københavns Universitet – Afdeling for Navneforskning, Den danske folkekirke – præster og kordegne, Samfundet for dansk genealogi og Personalthistorie, Civilretsdirektoratet og Justitsministeriet.

Betænkningen er afgivet i enighed.

Den 2. august 2004 blev navneområdet, herunder navnelovsforlaget, overført fra Justitsministeriet til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

Lovforslaget bygger på betænkningen og de høringssvar over betænkningen, som Justitsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har modtaget, jf. herved nedenfor pkt. 8.

1.2. Oversigt over lovforslaget

Lovforslaget indebærer først og fremmest en fuldstændig revision af reglerne om personnavne. Med lovforslaget søges reglerne om personnavne moderniseret og liberaliseret, ligesom sagsgangen ved de administrative myndigheder søges forenklet for borgeren.

Forslaget bygger på et princip om, at en persons navn i første række er et privat anliggende og kun i anden række er et spørgsmål, som samfundet har interesse i at regulere. Udgangspunktet for lovforslaget er, at den enkelte selv bør have ret til at bestemme sit navn, medmindre der er stærke grunde til at hindre den pågældende heri. Sådanne grunde kan navnlig være hensynet til at beskytte slægtsfølelsen hos andre, der bærer samme efternavn eller mellemnavn, og hensynet til at sikre, at de navne, der kan tages, fungerer hensigtsmæssigt i den daglige kommunikation som et middel til at identificere den enkelte.

I forlængelse heraf foreslås en model som i Norge, hvorefter et efternavn, der bæres af et meget stort antal personer her i landet, frit skal kunne tages af enhver. Personantalsgrænsen er på baggrund af en liste udarbejdet af Danmarks Statistik over efternavne, der pr. 1. januar blev båret af mere end 500 personer, sat til 1000. Listen findes som bilag 5 til betænkningen.

Herudover foreslås der bl.a. en adgang til efter visse nærmere betingelser at tage en ugift samlevers efternavn, en adgang til at tage et mellemnavn som efternavn, uanset at mellemnavnet ikke er eller har været

båret som efternavn i familien, en adgang til at tage en tipoldeforælders efternavn, og en adgang til at videregive et efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab, dvs. en ophævelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn.

Af hensyn til det fra mange sider udtrykte ønske om at kunne anvende udenlandske navneskikke i Danmark, foreslås det bl.a., at der i navneloven indføres adgang til at tage patronymnavne som efternavne. Herudover foreslås der en adgang til at tage et fornavn som mellemnavn, uanset hvilket køn det pågældende navn betegner, og en adgang til at kønsbøje et efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, der tillader dette.

Der foreslås endvidere en liberalisering af adgangen til at tage et mellemnavn. Herunder foreslås bl.a. en adgang til at tage en ægtefælles eller fast samlevers medlem- eller efternavn som mellemnavn.

Lovforslaget indeholder endvidere en revision af reglerne om fornavne. Det foreslås bl.a., at alle nye fornavne skal godkendes og optages på en liste over godkendte dreng- og pigefornavne. Navnene på denne liste kan fremover tages af enhver uden godkendelse. For fornavne, der ikke er optaget på listen, er det en betingelse for, at navnet kan godkendes, at der er tale om et egentligt fornavn, at navnet ikke er uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet, og at navnet ikke er upassende eller kan vække anstød. Der kan efter lovforslaget ikke længere ske konkrete godkendelser af nye fornavne, som alene gælder for én bestemt ansøger. Alle godkendte fornavne skal på listen over godkendte fornavne og kan herefter tages af enhver.

For at gøre det lettere for borgeren at finde frem til den rette navnemyndighed indeholder lovforslaget en bestemmelse om, at borgeren altid skal henvende sig til ministerialbogsføreren (i Sønderjylland personregisterføreren) i sager om navngivning og navneændring. Det overlades herefter til ministerialbogsføreren at videresende de sager til behandling i statsamtet, som efter lovforslaget foreslås behandlet i statsamtet. Der foreslås i den forbindelse en udvidelse af ministerialbogsførers kompetence, således at flere sager kan behandles lokalt. Endelig foreslås der en enklere struktur vedrørende behandling af klagesager, således at alle sager fremover skal kunne påklages til én myndighed, nemlig Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen).

For at være sikker på at overholde Menneskerettighedskonventionens artikel 8 om ret til respekt for familieliv foreslås en bestemmelse om, at der skal ske høring af en forælder uden del i forældremyndigheden i visse sager om navneændring for barnet.

I nogle tilfælde kan en herboende udlænding på baggrund af det såkaldte domicilprincip være omfattet af den danske navnelovgivning, samtidig med at den pågældende efter det såkaldte nationalitetsprincip er underlagt hjemlandets navnelovgivning. For at afhjælpe sådanne regelkonflikter er det i lovforslaget foreslået, at der som udgangspunkt gives herboende udlændinge mulighed for i Danmark at tage et navn, som den pågældende har efter lovgivningen i statsborgerskabslandet.

Ved lovforslaget foreslås enkelte nuværende adgange til at tage et navn afskåret. Dette gælder for eksempel adgangen til ved hævde at tage et efternavn, adgangen til at fordanske et udenlandsk efternavn og adgangen til at få ændret stavemåden af et efternavn, hvis den ansøgte form er beskyttet efter loven, eller hvis denne form derved kan forveksles med et efter loven beskyttet efternavn. For mange af disse sager gør det sig dog gældende, at ansøgninger herom efter en gennemførelse af loven må forventes at dale kraftigt, idet de ansøgte navneændringer ofte vil kunne imødekommes i medfør af lovforslagets andre bestemmelser. For eksempel vil man efter lovforslaget kunne tage et mellemnavn som efternavn, hvilket er det egentlige ønske bag de fleste ansøgninger om navnehævd.

Lovforslagets hovedpunkter gennemgås nærmere nedenfor under pkt. 2 - 5.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2006.

1.3. Særligt om lovforslagets sprogbrug og detaljeringsgrad m.v.

En persons navn består af ét eller flere fornavne, eventuelt ét eller flere mellemnavne og ét efternavn. Det første navn i rækken er fornavnet, der sædvanligvis er det navn, personen kaldes og kendes under. Et efternavn er det navn, der står sidst i navnerækken, og som i almindelighed henviser til personens slægt. Et efternavn kan bestå af 2 navne forbundet med bindestreg. Efternavnet blev frem til den gældende navnelov fra 1981 betegnet »slægtsnavn«. Et mellemnavn er som hovedregel et navn med efternavns karakter. I visse tilfælde kan det dog være vanskeligt at afgøre, om et navn er personens 2. eller 3. fornavn eller et mellemnavn. Da der med lovforslaget foreslås, at det skal være muligt at videregive et efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab, og man herved ophæver sondringen mellem giftenavn og eget efternavn, indeholder lovforslaget ikke længere disse betegnelser.

I lovforslaget anvendes betegnelsen »patronymnavn«. Dette kan virke forvirrende, idet dette egentlig betyder »fadersnavnsnavn« og derved skygger for, at et sådant navn efter lovforslaget også kan dannes med

udgangspunkt i morens fornavn. Da det klart af lovforslaget fremgår, at der også er mulighed for at danne et sådant navn med udgangspunkt i morens fornavn, finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender ikke, at termen bør udelades eller suppleres af begrebet »metronymnavn«, da dette begreb må anses for at være forholdsvist ukendt i almindelig dansk sprogbrug.

De foreslåede bestemmelser om navne er temmelig detaljerede, og loven kan derfor synes svær at læse. Det er dog efter Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders opfattelse hensigtsmæssigt, at enhver på et område som det foreliggende, der har bred og almen interesse, så vidt muligt i selve loven kan danne sig et umiddelbart indtryk af gældende ret. En høj detaljeringsgrad i loven er endvidere egnet til at skabe en forøget retssikkerhed og en skarp adskillelse af de forskellige regler.

2. Efternavne

2.1. Beskyttede efternavne i stedet for forbeholdte efternavne

2.1.1. Gældende ret

Siden navneloven fra 1904 har man ved anmeldelse til Justitsministeriet kunne forbeholde sit efternavn. Sådanne forbeholdte efternavne kan alene tages, hvis man har en slægtsmæssig tilknytning til navnet. Det gælder også for de almindelige danske efternavne som Jensen og Hansen.

Efter den gældende navnelovs § 7, stk. 2, er det således det retstekniske udgangspunkt, at kun efternavne, der er anmeldt til Justitsministeriet eller er taget ved navnebevis, er forbeholdte navne. I praksis betyder dette, at en lang række meget udbredte efternavne er forbeholdte, mens et stort antal navne, der her i landet kun bæres af et meget lille antal personer, ikke er forbeholdte.

2.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har ved sine overvejelser om, hvorvidt der bør ske en fravigelse af kravet om slægtsmæssig tilknytning til et efternavn som betingelse for at kunne tage det, taget udgangspunkt i, at der skal være stærke grunde for at hindre et menneske i at tage det efternavn, det ønsker. Da et efternavn ofte er udtryk for en slægtsmæssig tilknytning til andre bærere af samme navn, finder udvalget, at hensynet til beskyttelsen af slægtsfølelsen fortsat bør være et tungtvejende hensyn. Udvalget finder dog, at afvejningen af hensynet til den, der ønsker navnet, over for hensynet til dem, der i forvejen bærer navnet, må falde for-

skelligt ud afhængigt af, hvor udbredt det pågældende navn er. Ved meget udbredte navne er der således efter udvalgets opfattelse næppe nogen krænkelserisiko, da personer, der bærer et meget udbredt navn, ikke har nogen forventning om slægtsmæssig forbindelse til andre personer, der bærer samme navn.

Udvalget foreslår således, at der indføres en ordning som i Norge, hvorefter efternavne, der bæres af mere end et fastsat antal personer i landet, er frie og kan tages af enhver. Udvalget foreslår, at personantalsgrænsen fastsættes til 1.000 personer. Navne, der bæres af 1.000 personer eller færre, foreslås derimod beskyttet og kan herefter alene tages, hvis der er en tilknytning som krævet efter den foreslåede navnelovs andre regler (§§ 4-5 og §§ 7-9).

En sådan ordning vil efter udvalgets opfattelse indebære en væsentlig liberalisering, idet en række hidtil forbeholdte efternavne derved bliver givet fri, samtidig med at disse efternavne vil være så udbredte, at krænkelsen af de nuværende bærere af navnet er minimal.

I forlængelse heraf foreslår udvalget, at der etableres en ordning, hvorefter justitsministeren (nu ministeren for familie- og forbrugeranliggender) en gang årligt fastsætter, hvilke navne der ikke er beskyttet. Hvis et navn er optaget på listen, vil det således frit kunne tages af enhver.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 117 ff.

2.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenderes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i, at udgangspunktet for en ny navnelov bør være, at der skal være stærke grunde for at hindre et menneske i at tage det efternavn, det ønsker. Ministeriet er dog samtidig enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til beskyttelsen af slægtsfølelsen fortsat bør veje tungt.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan derfor tilslutte sig den af Navnelovsudvalget foreslåede ordning, idet en grænse på 1.000 personer efter ministeriets opfattelse vil medføre, at der sker en væsentlig liberalisering, samtidig med at det sikres, at de navne, der herefter vil kunne tages, er så udbredte, at krænkelserisikoen vil være minimal. Der henvises i den forbindelse til den liste, Danmarks Statistik har udarbejdet over navne, der bæres af flere end 500 personer i Danmark (pr. 1. januar 2003), og som er trykt som bilag 5 til betænkningen.

Der henvises til lovforslagets §§ 2 og 3 og til bemærkningerne hertil.

2.2. Ophævelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn

2.2.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov kan et eget efternavn gives videre til ægtefæller, børn, børnebørn, oldebørn samt pleje- og stedbørn. Derimod kan et navn erhvervet på grundlag af ægteskab, et såkaldt giftenavn, ikke gives videre til en senere ægtefælle, jf. navnelovens § 4. Bæreren af giftenavnet vil kunne give navnet til sine børn, herunder særbørn, i forbindelse med fødslen, jf. § 1, men ikke senere, jf. § 2, nr. 1 og 2, og § 8, nr. 1. Efter navnelovens § 8, nr. 5, vil der dog i særlige tilfælde kunne meddeles navnebevis på navnet til barnet. Et giftenavn kan endvidere ikke gives til stedbørn, jf. § 2, nr. 4, ligesom det ikke er muligt at tage en bedsteforælders eller oldeforælders giftenavn, jf. § 8, nr. 1.

2.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Efter Navnelovsudvalgets opfattelse kan hensynet til den tidligere ægtefælle ikke længere antages at være tilstrækkeligt tungtvejende til at opretholde den eksisterende sondring mellem eget efternavn og giftenavn.

Dette skyldes ifølge udvalget for det første, at et ønske om at videreføre en tidligere ægtefælles efternavn uanset ægteskabets ophør normalt kun kan antages at være aktuelt, hvor bæreren har en sådan tilknytning til navnet, at det reelt opleves som en del af den pågældendes identitet i forhold til omverdenen.

Herudover har udvalget lagt vægt på, at det forhold, at et efternavn er erhvervet på grundlag af samtykke fra en ægtefælle, ikke principielt adskiller sig fra den situation, hvor navnet i øvrigt er erhvervet ved samtykke, f.eks. fra en stedmor eller stedfar, og hvor der efter gældende ret ikke er nogen begrænsning i adgangen til at give et sådant navn videre. Det forhold, at et ægtepar, hvor den ene har taget den andens efternavn, efterfølgende bliver skilt, adskiller sig således ikke principielt fra den situation, hvor kontakten mellem f.eks. en plejemor og et plejebarn, der bærer plejemorens efternavn, på et tidspunkt afbrydes på grund af uoverensstemmelser.

Endelig vil en ophævelse af sondringen mellem eget efternavn og giftenavn ifølge udvalget betyde en væsentlig administrativ forenkling, idet der ikke længere vil være behov for at opretholde en registrering

af, hvilke navne der er erhvervet på grundlag af ægteskab, og hvilke der er erhvervet på andet grundlag.

Før 1982 krævede en hustrus antagelse af giftenavn ikke samtykke fra ægtefællen. Efter den gældende lov kræver antagelse af en ægtefælles efternavn samtykke. For giftenavne taget med samtykke, dvs. erhvervet efter ikrafttræden af den gældende navnelov, kan det efter udvalgets opfattelse tænkes, at en samtykkende ægtefælle ved samtykket har lagt vægt på, at ægtefællen efter en ophævelse af ægteskabet ikke kunne give navnet videre. Det kunne derfor anføres, at en udvildelse af videregivelsesadgangen i disse tilfælde kan anses for en »bristende forudsætning« ved samtykket.

Udvalget har derfor overvejet, om den foreslåede liberalisering i form af afskaffelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn alene bør finde anvendelse for giftenavne, der enten er erhvervet før, den gældende navnelov trådte i kraft den 1. april 1982, eller er erhvervet efter udvalgets forslag træder i kraft.

Udvalget har imidlertid fundet, at hensynene, der taler for en liberalisering af reglerne om giftenavn, gør, at hensynet til at undgå en sådan »bristende forudsætning« ikke er en tilstrækkeligt tungtvejende grund til at afskære nogle bærere af giftenavn fra at blive omfattet af den foreslåede liberalisering. Hertil kommer ifølge udvalget, at opretholdelsen af én type giftenavn, men ikke andre typer giftenavne vil være meget vanskelig at administrere.

På den baggrund foreslår udvalget, at der ikke længere skal gælde særlige begrænsninger for adgangen til at videregive et navn, der er erhvervet på grundlag af ægteskab.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 121-124.

2.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Af de grunde, som Navnelovsudvalget har anført, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders enig i, at der er behov for at tage reglen om adgangen til videregivelse af et navn erhvervet på grundlag af ægteskab op til overvejelse.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders er endvidere enig i, at hensynet til den tidligere ægtefælle ikke længere kan antages at være tilstrækkeligt tungtvejende til at opretholde den eksisterende ordning, at disse sager ikke væsentligt adskiller sig fra andre sager, hvor et navn er erhvervet på grundlag af samtykke, og at den foreslåede ændring vil betyde en betydelig administrativ forenkling, idet det ikke læn-

gere vil skulle undersøges og registreres, om et navn er erhvervet på grundlag af ægteskab.

På den baggrund kan Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders tiltræde, at der ikke længere skal gælde særlige begrænsninger for adgangen til at videregive et navn, der er erhvervet på grundlag af ægteskab.

For så vidt angår en eventuel begrænsning af den foreslåede liberalisering af adgangen til at videregive et efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders enig med udvalget i, at der ikke er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at afskære nogle bærere af giftenavne fra den foreslåede liberalisering.

2.3. Adgang til at tage en ugift samlevers efternavn

2.3.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov er det alene ægtefæller, der har mulighed for at tage hinandens efternavne i kraft af deres samlivsfællesskab. Ugifte samlevende kan således ikke tage et fælles efternavn, medmindre parterne hver for sig måtte have ret til samme navn, eller de ugifte samlevende har fælles børn og tager et nydannet efternavn efter lovens § 6 og § 8, nr. 4.

2.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at Justitsministeriets Ægteskabsudvalg i en række betænkninger fra midten af 1970'erne anlagde den familieretlige strategi, at man ikke burde sigte mod at forbedre ugifte samlevendes retsstilling ved at tilvejebringe en samlet retlig regulering af samlivsforholdene til en slags ægteskab af anden klasse eller ved at skabe en fælles lovgivning for ægteskab og samlivsforhold.

Udvalget har peget på, at retsstillingen siden da er blevet betragteligt forbedret for ugifte samlevende, at antallet af ugifte samlevende personer fra 1974 til 1980 steg fra ca. 200.000 til ca. 400.000, og at tallet i 2003 var op mod 600.000 og udgjorde godt 22 % af alle samlevende (gifte, registrerede partnere og ugifte).

Herudover har udvalget peget på, at et efternavn ofte anses som udtryk for en slægtsmæssig tilknytning, således at bærere af fælles efternavn herved tilkendegiver, at de er i familie med hinanden, og at også ugifte samlevende i et ægteskabslignende forhold kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at kunne tilkendegive, at de anser sig for en familie ved at anvende et fælles efternavn.

Endelig har udvalget fundet, at en ordning, hvorefter ugifte samlevende kan tage et fælles efternavn, vil

være egnet til at styrke båndene i en familie af ugifte samlevende. Det gælder ikke mindst i forhold til børn i sådanne familier, hvor det forhold, at forældre og børn har et fælles efternavn, kan være medvirkende til at styrke en oplevelse af at være en del af en familie.

På den baggrund foreslår udvalget, at en part i et ugift samlivsforhold skal kunne tage sin partners efternavn, således at de bærer det samme efternavn, hvis partneren samtykker heri.

Efter udvalgets opfattelse gør de ovenfor anførte hensyn til de pågældendes familieliv sig alene gældende, hvis der er tale om et samlivsforhold af en vis fasthed, eller hvis parterne har et eller flere fælles børn under 18 år, der også har eller skal have det pågældende navn. Udvalget har endvidere fundet, at der skal være tale om et ægteskabslignende forhold, hvilket efter udvalgets opfattelse kan dokumenteres ved en erklæring fra parret herom.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 124-127.

2.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, enig i, at der er behov for at tage spørgsmålet om ugifte samlevendes ret til at erhverve hinandens navne op til overvejelse.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er således enig i, at de gældende forskelle – ikke mindst under hensyn til det meget betragtelige antal ugifte samlevende par – kan forekomme utidssvarende, og at de værdifulde familiemæssige virkninger, der i ægteskabet er knyttet til et fælles efternavn, også med fordel kan gælde for ugifte samlevende.

Endvidere er det Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at de gældende regler kan opfattes som en »værdidom« over ugifte samlevende i forhold til ægtefæller, som der i dag ikke er holdningsmæssigt belæg for.

På den baggrund er det Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at der bør indføres adgang for ugifte samlevende til at tage hinandens efternavne.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig med udvalget i, at der bør stilles krav om, at samlivet har en vis fasthed, og at forholdet er ægteskabslignende. Det foreslås i overensstemmelse hermed, at en ugift samlever med den anden samlevers samtykke kan tage dennes efternavn, hvis de erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og

enten har levet samme i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet.

Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Adgang til at tage stedforældres efternavn

2.4.1. Gældende ret

Efter § 2, nr. 4, i den gældende navnelov, kan et barn ved anmeldelse få en stedforælders efternavn, medmindre dette er erhvervet på grundlag af ægteskab, eller det efternavn, stedforælderen senest har båret, som ikke er erhvervet på grundlag af ægteskab.

Ved stedforældre forstås efter fast praksis alene personer, der har indgået ægteskab med en af barnets forældre. Det er således ikke efter den gældende navnelov muligt for ugifte samlevende at bestemme, at den ene parts særbørn skal bære den anden parts efternavn.

Efter § 8, nr. 5, i den gældende navnelov, kan der opnås navnebevis på en fraskilt eller afdød stedfars eller stedmors efternavn.

For at opnå en fraskilt stedfars eller stedmors efternavn, må den pågældende samtykke heri, jf. § 15, stk. 1, i Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002. En afdød stedfars eller stedmors efternavn kan alene opnås, hvis det antages at stemme med afdødes ønske, at ansøgeren erhverver navnet, jf. cirkulærets § 15, stk. 2.

2.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at den gældende navnelovs § 2, nr. 4, sikrer, at den ene ægtefælles særbarn med den anden ægtefælles samtykke kan tage dennes efternavn, således at familien navnemæssigt fremstår som en enhed.

Efter udvalgets opfattelse er bestemmelsen navnlig nødvendig, da en forælder, der (på ny) er blevet gift, efter den gældende navnelov normalt ikke kan videregive sit (nye) giftenavn til sit særbarn. Bestemmelsen sikrer således, at et særbarn til en ægtefælle, der har taget den anden ægtefælles efternavn, også kan få stedforældrens efternavn.

Efter udvalgets forslag om at ophæve sondringen mellem giftenavne og eget efternavn vil et barn imidlertid altid kunne tage sin mors eller fars efternavn, uanset om dette er et giftenavn. Udvalget har derfor overvejet, om der fortsat er behov for en sådan bestemmelse.

Udvalget har ved dets overvejelser peget på, at adgangen til at tage en stedforælders efternavn efter den gældende navnelovs § 2, nr. 4, ikke er afhængig af, at den ægtefælle, der er barnets biologiske forælder, har

taget stedforælders efternavn. Bestemmelsen kan således også anvendes i situationer, hvor f.eks. barnets biologiske mor beholder sit eget efternavn i ægteskabet, men hvor barnet ønskes tillagt stedfaderens efternavn. Det kan f.eks. være, fordi parrets fælles børn – og dermed barnets halvsøskende – bærer dette navn.

Udvalget har derfor fundet, at der fortsat bør være en særlig regel om adgang til at tage en stedforælders efternavn.

Som nævnt under pkt. 2.3. har udvalget foreslået, at ugifte samlevende sidestilles med ægtefæller i relation til adgangen til at tage et fælles efternavn. Baggrunden herfor er navnlig hensynet til, at familien kan fremstå som en enhed.

Tilsvarende overvejelser gør efter udvalgets opfattelse, at der også for særbørn i ugifte samlivsforhold – på samme måde som det i dag er tilfældet for særbørn i ægteskaber – bør være adgang til at bestemme, at den ene parts særbarn skal bære den anden parts efternavn. En sådan ordning tilgodeser efter udvalgets opfattelse også hensynet til, at familien kan fremstå som en enhed, eventuelt blot ved, at alle familiens børn, herunder eventuelt en af parternes særbørn, bærer samme efternavn.

Udvalget foreslår på den baggrund, at det fremover også skal være muligt at tage en ugift stedforælders efternavn, hvis denne samtykker heri.

På linje med udvalgets overvejelser i relation til ugifte samlevendes adgang til at tage samme efternavn bør der stilles krav om, at der skal være tale om et fast ægteskabslignende samliv, hvor parterne enten har boet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn, der har eller skal have navnet, jf. pkt. 2.3.

Om udvalgets overvejelser i øvrigt henvises til betænkningen, side 127-128.

2.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggander kan tilslutte sig Navnelovsudvalgets forslag, idet ministeriet er enig i, at der fortsat kan være situationer, hvor et barn af gode grunde ønskes tillagt stedforælders efternavn, uden at den biologiske forælder ønsker at antage navnet, og idet ministeriet, som anført ovenfor, for så vidt angår faste samlivsforhold er enig i, at disse i vidt omfang i navneretlig henseende bør sidestilles med ægteskab.

Endelig er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggander enig i, at der ved ansøgning om en ugift stedforælders efternavn bør stilles samme krav til samlivet som ved ugifte samlevendes erhvervelse af

hinandens efternavne, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2.

Hertil kommer, at det efter ministeriets opfattelse fortsat bør være muligt at få en stedforælders efternavn, uanset at denne ikke længere lever i ægteskab eller samliv med den biologiske forælder.

Dette skyldes, at der mellem barnet og stedforælderen kan være dannet sådanne familiebånd, at barnet f.eks. fortsat bor hos stedforælderen eller fortsat har kontakt til denne og betragter denne som en del af sin familie, selvom samlivet er ophørt mellem stedforælderen og den oprindelige (biologiske) forælder. I sådanne situationer bør barnet efter ministeriets opfattelse kunne bære samme efternavn som stedforælderen og herved udadtil fremstå som værende i familie med denne. Dette bør efter ministeriets opfattelse også gælde for »voksne stedbørn«.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 1, nr. 4, at et navn kan tages som efternavn, hvis navnet bæres af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle eller samlever, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggander finder, at det fortsat bør være muligt at tage en afdød stedforælders efternavn, hvis dette må antages at være stemmende med den afdødes ønske. Til brug for vurderingen heraf kan fremlægges en erklæring fra afdødes nærmeste slægt.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 5, 3. pkt., at ministeren for familie- og forbrugeranliggander i særlige tilfælde kan undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 4 og § 4, stk. 5, 3. pkt. og bemærkningerne hertil.

2.5. Adgang til at tage tipoldeforælders efternavn

2.5.1. Gældende ret

Efter § 8, nr. 1, i navneloven kan en ansøger få sine bedste- og oldeforælders efternavn. Det er derimod ikke muligt at tage en tipoldeforælders efternavn.

2.5.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har overvejet, om reglerne om, hvilke efternavne det er muligt at tage på grundlag af slægtsmæssig tilknytning, bør lempes, således at også tipoldeforældrenes efternavne kan tages.

Udvalget har ikke fundet, at hensynet til andre bærere af navnet i slægten taler afgørende imod en liberalisering på dette punkt. Også et tipoldebarn må således antages at have en sådan slægtsmæssig tilknytning til det pågældende navn, at det må anses for rimeligt at tillade en sådan adgang.

Ved vurderingen af, om en sådan liberalisering bør gennemføres, har udvalget navnlig lagt vægt på, at det nu 20 år efter vedtagelsen af den gældende navnelov i almindelighed må antages at være muligt at udvide slægtskredsen med endnu en generation, uden at dette medfører større praktiske problemer.

Navnelovsudvalget har derfor fundet, at det bør være muligt at tage en tipoldeforælders efternavn.

Om udvalgets overvejelser, herunder om de praktiske spørgsmål, henvises i øvrigt til betænkningen, side 128 ff.

2.5.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at det bør være muligt at tage en tipoldeforælders efternavn.

Ministeriet er således enig i, at et tipoldebarn kan have en slægtsmæssig tilknytning til en tipoldeforælder og dennes efternavn, og at det nu i langt de fleste tilfælde vil være praktisk muligt at dokumentere den slægtsmæssige tilknytning.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 1, nr. 2, at et navn kan tages som efternavn, hvis navnet bæres eller har været båret af en af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.

2.6. Adgang til at tage et mellemnavn som efternavn

2.6.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov kan et mellemnavn alene tages som efternavn, hvis navnet har været båret som efternavn i slægten, jf. § 8. Selvom navnet gennem generationer har været båret som mellemnavn i den pågældende slægt, kan navnet ikke tages som efternavn, medmindre navnet har været båret som efternavn. I sådanne tilfælde vil den slægtsmæssige tilknytning til navnet som efternavn på et tidspunkt opføre som følge af, at det i henhold til § 8, nr. 1, alene er muligt at gå tilbage til oldeforældrenes efternavne. For senere generationer vil det således ikke være muligt at tage navnet som efternavn, uanset at der er tale om et navn, som har været båret i familien som efternavn tidligere, og uanset at navnet eventuelt har været båret uafbrudt i familien som mellemnavn.

Hvis mellemnavnet i familien er taget efter 1904-navneloven og udgør et navn, som den pågældende familie ikke havde slægtsmæssig tilknytning til at tage som efternavn, vil ansøgeren også være afskåret fra at tage det som efternavn.

2.6.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

I sine overvejelser om, hvorvidt det bør være muligt at tage et mellemnavn som efternavn, uanset om ansøgeren ikke har den fornødne tilknytning til navnet som efternavn, har Navnelovsudvalget foretaget en afvejning af hensynet til dem, der har ret til navnet som efternavn, over for hensynet til dem, der alene har ret til navnet som mellemnavn.

Udvalget har ved afvejningen heraf navnlig lagt vægt på, at bærere af et forbeholdt efternavn som udgangspunkt må have krav på beskyttelse af navnet mod andre, der ønsker at bære det, at personer, der har ret til et mellemnavn, har en særlig tilknytning til dette navn, hvilket adskiller dem fra andre, der ikke har nogen tilknytning til navnet overhovedet, og at der blandt bærere af mellemnavne hos mange er et stærkt ønske om at kunne tage mellemnavnet som efternavn. Herudover har udvalget lagt vægt på, at mellemnavne i den praktiske navnebrug ofte anvendes som efternavne i forhold til f.eks. venner, kolleger, forretningsforbindelser etc., som ikke er bekendt med, at den pågældende har et (andet) efternavn, og at personer, der retmæssigt bærer navnet som henholdsvis mellemnavn og efternavn, således i praksis allerede i forhold til offentligheden vil kunne blive sat i forbindelse med hinanden, uanset at de pågældende ikke har nogen slægtsmæssig forbindelse.

Efter en nøje afvejning af disse hensyn har Navnelovsudvalget fundet, at det fremover bør være muligt at tage et mellemnavn som efternavn.

Udvalget har i den forbindelse overvejet, om der bør stilles krav om, at mellemnavnet skal være båret gennem flere led i den pågældendes slægt. Overvejelserne herom skal ses i lyset af udvalgets forslag om at lempe adgangen til at tage et mellemnavn, se nedenfor, således at kravet til slægtsmæssig tilknytning i højere grad kommer til at svare til betingelserne for at kunne tage et efternavn. Det vil herved bl.a. blive muligt at tage en olde- og tipoldeforælders mellemnavn, uden at det har været båret af ansøgerens forældre og bedsteforældre. Personer, der på denne baggrund måtte tage et mellemnavn, ville således have en mindre tilknytning til det pågældende navn end personer, der i dag bærer et mellemnavn på baggrund af flere generationers tilknytning til navnet som mellemnavn.

Udvalget har imidlertid ikke foreslået et sådant krav. Udvalget har herved lagt vægt på, at et sådant krav ville kunne medføre, at forældre, der bærer et mellemnavn, ikke selv ville kunne tage dette navn som efternavn, men at de ville kunne give det til deres børn som efternavn. Dertil kommer, at de pågældende selv med den foreslåede, lempeligere adgang til at

tage et mellemnavn dog har en særlig – om end mindre tungtvejende – tilknytning til det pågældende navn, og at et krav om, at mellemnavnet også skal være båret af en af bærerens forældre, ville kunne omgås ved, at ansøgeren først får en af sine forældre til at tage mellemnavnet.

Som anført under pkt. 3.3.2. foreslår udvalget i udkastet til § 11, stk. 1, nr. 4, at det skal være muligt at tage et fornavn som mellemnavn, uanset om der er tale om et drenge- eller pigenavn svarende til bærerens køn. Udvalget har imidlertid fundet, at mellemnavne, der er taget i medfør af denne bestemmelse, ikke bør kunne tages som efternavne. Denne mulighed bør derfor afskæres.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 131-133.

2.6.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at det bør være muligt at tage et mellemnavn som efternavn.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at personer, der har ret til at bære et mellemnavn, har en særlig tilknytning til dette navn, at navnet ofte af deres omgivelser opfattes som deres egentlige efternavn, samt på det udtalte ønske fra disse personer om at få lov til at tage mellemnavnet som efternavn. Langt størstedelen af sagerne om navnehævd vedrører således et ønske om at tage et mellemnavn som efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende kan derfor tilslutte sig Navnelovsudvalgets forslag om, at man kan tage et mellemnavn som efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig med Navnelovsudvalget i, at denne adgang ikke bør omfatte mellemnavne, der er taget i medfør af forslaget § 11, stk. 1, nr. 4, hvorefter det er muligt at tage et fornavn som mellemnavn, uanset om navnet betegner et køn svarende til bærerens køn.

Der er herved lagt vægt på, at der uanset den gennemgående liberalisering og modernisering af navneloven, efter ministeriets opfattelse bør fastholdes en sondring mellem for- og efternavne, idet der efter dansk navnetradition er en karakterforskel på for- og efternavn, og en sammenblanding af disse kategorier vil kunne vanskeliggøre kommunikation om og med personer, der har et efternavn med fornavns karakter.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 1, nr. 3, at et navn kan tages som efternavn, hvis det er eller har været ansøgerens mellemnavn. Muligheden for som efternavn at tage et mellemnavn, der er taget i medfør af forslaget

§ 11, stk. 1, nr. 4, er afskåret i den foreslåede § 4, stk. 3, og § 11, stk. 2, 3. pkt.

2.7. Adgang til at tage et efternavn på grundlag af samtykke fra alle, der bærer navnet her i landet

2.7.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov er det ikke muligt at tage et efternavn på grundlag af samtykke fra alle, der bærer navnet her i landet. Efter § 8, nr. 4, kan der dog meddeles tilladelse til at tage et efternavn, som ansøgerens ægtefælle, bedsteforældre, oldeforældre, børn, søskende eller forældres søskende har erhvervet som nydannet efternavn i medfør af § 6, såfremt den eller de pågældende giver samtykke.

2.7.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har i sine overvejelser peget på, at det før navneloven af 1961 var muligt at tage et efternavn på grundlag af samtykke fra "samtlige her i Landet bosatte Personer over 18 Aar, der er Bærere af Navnet, samt fra disses Hustruer".

Om baggrunden for forslaget om at afskaffe denne mulighed blev det i 1960-betænkningen anført, at samtykkeerklæringer var blevet gjort til genstand for økonomiske transaktioner, at det i praksis var en håbløs opgave at fremskaffe de nødvendige erklæringer, og at det kunne give et vist ubehag for de hidtidige bærere af navnet, se betænkning nr. 254/1960, side 46. I stedet blev en bestemmelse, der i et vist omfang svarede til den nugældende § 8, nr. 4, foreslået.

Efter udvalgets opfattelse er de nævnte hensyn ikke tilstrækkelige til at begrunde et forbud mod at tage et efternavn, hvis samtlige bærere af navnet samtykker.

Udvalget har i den forbindelse anført, at det netop er hensynet til slægten, der er det bærende for beskyttelsen efter § 3 i udvalgets lovudkast, og at det derfor ville være urimeligt ikke at lade dens medlemmer selv være herre over beskyttelsen. Herudover har udvalget lagt vægt på, at en meget stor del af alle efternavne i dag alene bæres af en eller meget få personer, og at det i disse tilfælde ikke vil være noget problem at indhente de fornødne samtykker.

På denne baggrund foreslår udvalget, at det fremover skal være muligt at tage et efternavn, hvis alle bærere af navnet samtykker.

Som følge heraf har udvalget endvidere fundet, at der ikke er behov for at medtage en bestemmelse svarende til § 8, nr. 4, i den gældende navnelov.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 133-134.

2.7.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende- ders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at muligheden for at erhverve et navn ved samtykke bør indgå i den nye lov.

Der er herved lagt vægt på, at ansøgning om antagelse af et navn på baggrund af samtykke fra alle bærere i landet, ofte vil komme fra et familiemedlem, som ikke ifølge navnelovens andre regler kan antage det pågældende navn, og som ofte kender samtlige bærere af navnet.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 1, nr. 7, at et navn kan tages som efternavn, hvis ansøgeren har kendskab til og har indhentet samtykke fra alle, der her i landet bærer navnet som efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er dog samtidig umiddelbart enig med Foreningen af Statsamtsjurister i, at ordningen – som anført af foreningen i dens høringssvar over betænkningen – kan synes vanskelig administrerbar. Men som det fremgår af betænkningssudkastets bemærkninger til § 4, stk. 1, nr. 7, er det ikke hensigten, at statsamtterne, Familiestyrelsen, Det Centrale Personregister (CPR) eller andre myndigheder skal bistå ansøgere med at opspore de pågældende eller på anden måde hjælpe med indsamlingen af de nødvendige samtykkeerklæringer. På den baggrund kan ministeriet tilslutte sig den foreslåede § 20, 2. pkt., hvorefter ministeren for familie- og forbrugeranliggende kan fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra CPR som led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning. Herved afskæres muligheden for at omgå hensigten bag den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 7 om, at ansøgeren selv skal have kendskab til og indhente samtykke fra samtlige bærere af navnet her i landet.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig med Foreningen af Statsamtsjurister i, at den foreslåede begrænsede aktindsigt vil kunne medføre utilfredse borgere. Ministeriet finder dog ikke, at liberaliseringen kan gennemføres uden den foreslåede begrænsning i aktindsigten, idet den indførte adgang ellers vil kunne bevirke stort administrativt besvær. Begrænsningen er således efter ministeriets opfattelse en forudsætning for at kunne indføre den foreslåede adgang. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder endvidere, at hensynet til de borgere, der på egen hånd vil kunne indhente de nød-

vendige samtykker, vejer tungere end hensynet til at undgå enkelte utilfredse borgere ved helt at afskære den foreslåede adgang.

Der henvises til de foreslåede § 4, stk. 1, nr. 7, og § 20, 2. pkt., og til bemærkningerne hertil.

2.8. Adgangen til at anvende særlige navneskikke

2.8.1. Adgangen til at anvende særlige navneskikke overordnet set

2.8.1.1. Gældende ret

Danmark følger domicilprincippet, hvilket betyder, at personer, der har domicil i Danmark, er omfattet af den danske navnelov. Ved domicil forstås i dansk ret den stat eller det territoriale retsområde, hvor en person opholder sig i den hensigt varigt at forblive der eller i det mindste uden hensigt til, at opholdet kun skal være midlertidigt.

Efter domicilprincippet kan udlændinge med dansk domicil ikke navngives efter hjemlandets navneskik, hvis der ikke er hjemmel hertil i den danske navnelov. Det er således f.eks. ikke muligt for en islænding med dansk domicil at navngive sit barn med et patronymnavn i overensstemmelse med islandsk navneskik.

2.8.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at der i Danmark i 2003 var i alt 430.000 udlændinge (personer med udenlandsk baggrund) i Danmark svarende til 8,0 % af hele befolkningen. Heraf var der 331.506 indvandrere og 99.183 efterkommere af indvandrere. (Ministeriet for Flytninge, Indvandrere og Integration, Årbog om udlændinge i Danmark 2003, tabel 1.1. og tabel 1.2.). Ca. 24 % kommer fra Norden, EU og Nordamerika, mens ca. 76 % af alle udlændinge og efterkommere i Danmark kommer fra andre lande.

Udvalget skulle ifølge sit kommissorium overveje, om den gældende navnelov giver tilstrækkelige muligheder for at tage hensyn til udenlandske navneskikke ved behandlingen af ansøgninger fra udenlandske statsborgere eller andre, der har særlig tilknytning til andre navneskikke end de danske.

Det grundlæggende spørgsmål i den forbindelse er ifølge udvalget, i hvilket omfang navneloven bør sætte grænser for anvendelse af udenlandsk navneskik.

Udvalget har fundet, at der i den forbindelse må foretages en afvejning af hensynet til herboende udlændinge m.fl., der ønsker at anvende en konkret navneskik, over for hensynet til beskyttelsen af slægtsfølelsen hos bærere af et beskyttet navn, der er til hinder

herfor, samt den praktiske navnebrug i det danske samfund.

Ved vurderingen af hensynet til ønsket om anvendelse af fremmed navneskik må der ifølge udvalget lægges vægt på, om og i givet fald i hvilket omfang en nægtelse heraf kan udgøre et indgreb i den personlige og kulturelle identitet for de pågældende udlændinge m.fl. i forhold til deres eget kulturelle miljø.

Udvalget har fundet, at navnelovens grænser anvendt på udenlandsk navneskik kan få betydning ikke bare i forhold til den, der ikke kan få et ansøgt navn, men også i forhold til, hvordan den pågældendes eget kulturelle miljø opfatter ham eller hende. Det anførte gælder bl.a. for patronymnavne (bærer barnet efter den danske navnelov moderens efternavn, eks. Haraldsdóttir, som stammer fra den islandske morfars fornavn, Harald, vil man efter islandsk navneskik tro, at morfaren er barnets far) og for navnekulturer, hvorefter det er almindeligt at tage en af forældrenes eller andre forfædres (for)navne som efternavn. Tilsvarende gør sig gældende for navnekulturer, hvorefter det er almindeligt at tage en ægtefælles fornavn som slægtsnavn.

Efter udvalgets opfattelse truer de nævnte udenlandske navnetraditioner ikke traditionel dansk navnebrug. Den danske navnetradition vil således allerede inden for rammerne af den gældende lovgivning under alle omstændigheder udvikle sig i takt med befolkningens ønsker og herunder de impulser, der kommer udefra. Der findes således allerede i dag et meget stort antal udenlandske navne i brug her i landet, uden at disse giver anledning til nævneværdige problemer. Der kan dog være en grænse ved dannelsen af nye efternavne, hvor de pågældende navne er så fremmedartede, at de vanskeliggør kommunikation med og om de pågældende.

Navnelovsudvalget har fundet, at reglerne om adgang til at følge fremmed navneskik – som i Norge – bør udformes således, at der ikke fastsættes regler, der er forskellige for bestemte etniske grupper. Reglerne bør således gælde for alle, der er omfattet af den danske navnelov i kraft af dansk bopæl (domicil).

Herved undgås for det første en forskelsbehandling, der typisk ville indebære, at herboende udlændinge ville blive stillet bedre end danske statsborgere.

Dertil kommer, at en sådan regel efter udvalgets opfattelse må antages at imødekomme et behov hos danskere, der f.eks. i anledning af ægteskab med en udlænding eller eventuelt ved konvertering til en anden religion ønsker at tage et navn, der afspejler et tilknytningsforhold til en anden navnetradition.

Desuden må krav om særlig etnisk tilknytning til en bestemt navnetradition antages at kunne give anledning til vanskelige afgrænsningsproblemer, der vil gøre reglerne svære at administrere. Endelig vil et sådant krav være vanskeligt at formulere på en rimelig måde. Det gælder f.eks. i forholdet mellem forældre og børn, hvis forældrene – men ikke børnene – har en tilstrækkelig tilknytning til en konkret navneskik.

Udvalget har endvidere fundet, at reglerne om fremmed navneskik af hensyn til kønligestillingen – på samme måde som de gældende danske navneregler – bør formuleres kønsneutral, uanset at den pågældende navneskik ikke tillader en sådan navnepraksis.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 134 ff.

2.8.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

På baggrund af de af Navnelovsudvalget anførte grunde er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender enig med udvalget i, at der i en ny navnelov bør fastsættes regler om anvendelse af fremmed navneskik, i det omfang disse ikke giver anledning til nævneværdige problemer.

Der er herved lagt vægt på hensynet til de mange herboende, som ønsker at anvende den anden navneskik end den danske, og på de problemer, en nægtelse af imødekommelse af dette kan medføre. Herudover er der lagt vægt på, at ministeriet som udvalget ikke finder, at en adgang til at anvende andre navnskikke vil true den traditionelle danske navnebrug, som også naturligt vil udvikle sig i takt med tiden.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at reglerne bør gælde for alle, der er omfattet af den danske navnelov, og således ikke alene for bestemte grupper, og at reglerne af hensyn til kønligestillingen bør udformes kønsneutral, uanset at den pågældende navneskik ikke tillader dette.

2.8.2. Adgang til at tage et patronymnavn

2.8.2.1. Gældende ret

Det er ikke muligt efter den gældende navnelov at navngive et barn med et patronymnavn. Muligheden for at navngive børn efter denne navneskik ophørte i princippet ved dåbsforordningen af 1828, hvor det blev bestemt, at børn skulle have farens fornavn efterfulgt af -sen, farens tilnavn eller det efternavn, som faren bar. Alle børn skulle have samme efternavn, og navnet, der blev valgt, var familiens fremtidige efternavn.

Mange islændinge og færinger, der bor i Danmark, ønsker, at deres børn kan få patronymnavne, dvs. fars eller mors fornavn efterfulgt af -søn/-datter, -son/-dóttir eller tilsvarende endelse, der viser slægtskabet.

Der er i 1988 fastsat regler i medfør af navnelovens § 18, stk. 2, om, at islandske statsborgere, der opholder sig midlertidigt i Danmark, og således fortsat har domicil i Island, kan navngive deres børn efter islandsk navneskik, jf. bekendtgørelse nr. 96 af 24. februar 1988 om anvendelse af islandske regler om personnavne.

Børn, der fødes i Danmark af personer med tilknytning til Færøerne, kan ikke få efternavn efter færøsk navnelov, hvis forældrene har domicil i Danmark. Er forældrene kun midlertidigt bosat i Danmark, og agter de at flytte tilbage til Færøerne, kan barnet dog navngives på Færøerne efter færøske regler, og navnet vil efterfølgende kunne tilføjes den danske ministerialbog.

Der er dog udviklet en administrativ praksis, hvor efter piger kan få tilladelse til at få fars eller mors fornavn med endelsen -datter som yderligere fornavn. Praksis er oprindelig udviklet efter ønske fra islandske statsborgere i Danmark, men også danskere har ønsket denne mulighed for at tillægge deres børn et patronymnavn. Tilladelse er dog betinget af, at barnet samtidig får et egentligt fornavn som 1. fornavn. I praksis kan dette som hovedregel kun lade sig gøre for piger. Navne med endelsen -sen eller -søn kan derimod i almindelighed kun tillægges efter reglerne om mellem- og efternavne. Dette vil dog sjældent være muligt, da de fleste -sen-navne er forbeholdte. Navnet vil derfor som hovedregel ligge for tæt på et forbeholdt efternavn.

2.8.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har ved sine overvejelser om indførsel af adgang til at tage et patronymnavn overvejet, om en sådan ordning bør udformes således, at den udover patronymnavne efter islandsk/færøsk navnetradition også tillader patronymnavne efter dansk navneskik.

Der har i den forbindelse i udvalget været enighed om, at der ikke bør indføres en adgang til at danne patronymnavne på -sen, idet denne endelse ikke længere i dansk sprogbrug kan antages at blive opfattet som et patronymnavn, men derimod må opfattes som kønsneutral.

Navnelovsudvalget har derimod fundet, at der bør være adgang til at tage et patronymnavn med endelsen -søn eller -datter.

Udvalget har herved lagt vægt på, at det grundlæggende princip for en ny navnelov bør være, at borgerne så vidt muligt selv bør have ret til at bestemme deres eget navn, at der er ønske om anvendelse af danske patronymer, og at den nuværende ordning nævnt under pkt. 2.8.2.1. er utilfredsstillende, da disse navne ikke fremstår som egentlige fornavne og kun gælder for piger.

Hertil kommer, at genindførelsen af patronymnavne på trods af forbuddet i dåbsforordningen af 1828 mod anvendelse af patronymnavne ikke kan antages at stride mod dansk navneskik, da patronymnavne tidligere har været et meget vigtigt element i dansk navneskik, navnlig på landet. Udvalget har endvidere fundet, at de administrative hensyn, der lå bag afskaffelsen af patronymnavne i det 19. århundredes navnelovgivning ikke efter indførelsen af bl.a. CPR længere kan anses for at være så tungtvejende. Hensynet til at sikre myndighedernes overblik over slægtsforbindelser og den enkeltes identitet varetages således ikke længere alene af navnelovgivningen. Udvalget har derfor ikke fundet, at disse hensyn fortsat afgørende kan tale imod en liberalisering af navnelovgivningen på dette punkt.

Endelig har udvalget overvejet, om patronymnavne fortsat bør nægtes af hensyn til personer, der bærer et traditionelt dansk -sen-navn. Problemet opstår f.eks., hvis en dreng ønskes tillagt patronymnavnet Holgersøn, idet efternavnet Holgersen er et beskyttet efternavn.

Udvalget har imidlertid ikke fundet, at dette hensyn bør afskære en genindførelse af den traditionelle danske patronymskik. Udvalget har herved navnlig lagt vægt på, at et navn, der ender på -søn, tilstrækkeligt klart vil fremstå som et andet navn end et -sen-navn, uanset at udtalen af de to navne vil ligge ganske tæt op ad hinanden.

På baggrund af ovenstående har udvalget fundet, at der bør være adgang til at tage et patronymnavn med endelsen -søn eller -datter.

I lyset af udvalgets overvejelser om islandske/færøske og danske patronymnavne finder udvalget, at der – på samme måde som i den nye norske navnelov § 4, stk. 1, nr. 2 – også bør være adgang til at tage et patronymnavn dannet efter andre sprog.

En genindførelse af adgangen til at anvende patronymnavne i dansk ret må efter udvalgets opfattelse udformes med udgangspunkt i denne tradition, således at disse navne er personlige og retvisende og dermed ikke kan gives videre til børn og ægtefæller m.v.

Udvalget foreslår, at ministerialbogsføreren (personregisterføreren) i ministerialbogen (personregistret) i et særligt felt (anmærkningsrubrikken) skal markere hjemlen for en konkret navngivning eller navneændring. Det vil herefter ved et simpelt opslag kunne fastslås, om navnet er taget i medfør af bestemmelsen om patronymnavn og således ikke kan gives videre.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 138 ff.

2.8.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at der bør indføres en adgang til at tage et patronymnavn, og at et sådant navn skal kunne dannes efter dansk navneskik, dvs. ved tilføjelse af endelsen *-søn* eller *-datter* og efter andre sprog, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette, eksempelvis for islændinge ved tilføjelse af endelsen *-søn* eller *-dóttir*.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er således enig med udvalget i, at der er mange hensyn, som taler for en sådan ordning, herunder det udbredte ønske herom, at en sådan ordning ikke kan anses for at stride mod dansk navneskik, samt at der ikke længere er tungtvejende administrative grunde for ikke at genindføre adgang til at tage et patronymnavn.

Ministeriet er dog enig med Navnelovsudvalget i, at et patronymnavn ikke bør kunne videregives, idet navnet netop er personligt og henviser til den specifikke relation mellem barn og forælder.

Det foreslås derfor i § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, at der som efternavn kan tages en af forældrenes fornavn med tilføjelsen *-søn* eller *-datter*, eller en af forældrenes fornavn med en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette.

Afskæring af muligheden for at videregive et sådant patronymnavn er indført i lovforslagets §§ 4, stk. 2, og 11, stk. 2.

2.8.3. Adgang til at tage et familiemedlems fornavn som efternavn

2.8.3.1. Gældende ret

En række kulturer skelner ikke mellem for- og efternavn. Det drejer sig f.eks. om visse lande i fjernøsten, visse muslimske lande og visse ikke-muslimske afrikanske lande. Et navn fra disse kulturer kan således anvendes både som for- og efternavn.

For eksempel ønsker personer fra Sri Lanka ofte, at deres børn kan få faderens fornavn som efternavn, li-

gesom en kvindelig ægtefælle ofte ønsker mandens fornavn som efternavn. Også i visse ikke-muslimske afrikanske navnekulturer anvendes faderens fornavn som efternavn. Tilsvarende anvender personer med tilknytning til den muslimske kulturkreds ofte ikke fast efternavn. Børn får således ofte et (eget) fornavn efterfulgt af faderens, farfaderens og eventuelt oldefaderens fornavne. Der er derfor i nogle kredse et ønske om også at kunne følge denne navneskik i Danmark.

Efter den gældende navnelov er der ikke adgang til at tage et fornavn som efternavn. Det gælder, uanset om navnet har tradition i en kultur, der ikke skelner mellem for- og efternavne, eller om der er tale om et traditionelt dansk fornavn.

Hvis der ikke er nogen, der bærer navnet som efternavn, vil det efter omstændighederne kunne godkendes som et nydannet efternavn. Efter bestemmelsen i § 6, nr. 6, kan et nyt efternavn ikke erhverves, hvis navnet er et egentligt fornavn. Det vil således som udgangspunkt ikke være muligt at tage et fornavn som efternavn, hvis det står på Kirkeministeriets liste over godkendte fornavne. Hvis det kan dokumenteres, at navnet også har karakter af efternavn og mest er anvendt som efternavn, kan navnet dog tillades som efternavn.

2.8.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

I sine overvejelser, om det bør tillades at tage en forælders, bedsteforælders eller ægtefælles fornavn som efternavn, hvis navnet stammer fra en kultur, der ikke skelner herimellem, har Navnelovsudvalget lagt vægt på, at anvendelse af faste, slægtsmæssigt forankrede efternavne for personer, der kommer fra andre navnekulturer, vil kunne få betydning for, hvordan deres eget kulturelle miljø opfatter dem.

Efter udvalgets opfattelse synes hensynet til slægtsfølelsen for de personer, der allerede bærer det pågældende navn som efternavn, ikke at kunne anføres imod, at det tillades andre også at tage det pågældende navn som efternavn. De personer, der allerede bærer navnet, vil således typisk have tilknytning til den samme kultur som dem, der af kulturelle grunde også ønsker at føre navnet som efternavn, og de må derfor forventes at have forståelse for dette ønske.

Udvalget har på den baggrund fundet, at det bør være muligt at tage en forælders, bedsteforælders, ægtefælles eller samlevers fornavn som efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, der ikke sonderer mellem for- og efternavne.

Afgørende for, at et navn kan tages efter dette forslag, er efter udvalgets opfattelse, om navnet har en tilstrækkelig tradition i den pågældende navnekultur.

Det vil sige, at det kan godtgøres, at navnet har været anvendt i den pågældende kultur i tilstrækkelig grad. Derimod bør der efter udvalgets opfattelse ikke stilles krav om, at navnet har sin oprindelse i den pågældende kultur. Et sådant krav ville efter udvalgets opfattelse dels gøre det meget vanskeligt at afgøre, om et ansøgt navn opfylder betingelsen, dels ville der være en risiko for, at et navn, der er udbredt i en kultur, der ikke sonderer mellem for- og efternavne, ikke ville kunne tages. For at der kan siges at foreligge en tilstrækkelig tradition, må det efter udvalgets opfattelse kræves, at navnet har været brugt i et omfang, der overstiger det ubetydelige, og over en periode på mere end én generation.

Som anført under pkt. 2.8.1.2. bør disse regler gælde for alle, uanset om en ansøger har etnisk tilknytning til den pågældende kultur.

En ordning, hvorefter det afgørende er, om navnet har tradition i en kultur, der ikke sonderer mellem for- og efternavne, indebærer efter udvalgets opfattelse, at der ikke sker forskelsbehandling af personer af forskellig etnisk baggrund.

Udvalget har fundet, at det ved en sådan ordning tilgode sikres, at en lempelse af adgangen til at anvende en navnetradition, der ikke skelner mellem for- og efternavn, ikke medfører en opløsning af det for dansk navnebrug helt centrale element, at der er forskel på for- og efternavne.

Udvalgets forslag indebærer efter udvalgets opfattelse således ikke en sammensmeltning af dansk og fremmed navneskik, men alene en liberalisering, der gør, at det er muligt ved siden af dansk navneskik at anvende en navneskik, der ikke sonderer mellem for- og efternavn.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 142-143.

2.8.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende kan i det hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Ministeriet er således enig i, at der for disse særlige kulturers vedkommende bør være adgang til at tage en forælders, bedsteforælders, ægtefælles eller samlevers fornavn som efternavn.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig i, at det afgørende bør være, at navnet har tradition i en kultur, der ikke sonderer mellem for- og efternavn, og ikke om ansøgeren har tilknytning til en sådan kultur.

Da ægtefæller og ugifte samlevende i fast samlivsforhold foreslås sidestillet i navneretlig henseende, finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende, at adgangen til at tage en forælders, bedsteforælders eller ægtefælles fornavn som efternavn også skal gælde for samlevende, såfremt disse opfylder kravene til et »fast samlivsforhold«, se pkt. 2.3.3. og lovforslagets § 5, stk. 2.

Det foreslås derfor i § 7, stk. 1, nr. 3, at der som efternavn kan tages en af forældrenes, bedsteforældrenes eller ægtefællens fornavn, hvis navnet har tradition i en kultur, der ikke skelner mellem for- og efternavn. I § 7, stk. 1, nr. 3, 2. pkt. er det anført, at med en ægtefælle sidestilles en samlever, der opfylder betingelserne i § 5, stk. 2.

2.8.4. Adgang til at antage kønsbestemte endelser af efternavne

2.8.4.1. Gældende ret

Efter en række navnlig østeuropæiske navnetraditioner har efternavnene en forskellig endelse afhængigt af, om de bæres af en mand eller en kvinde. Det gælder f.eks. i Polen, hvor kvinders efternavne i mange tilfælde får endelsen -a, mens mænds navne får endelsen -i. Tilsvarende tradition findes i Grækenland (-ou, -u eller -i for kvinder og -is for mænd) og i Tjekkiet (-ova for kvinder og -il for mænd). Som et kendt eksempel kan peges på, at efternavnet på den kvindelige tennisspiller "Navratilova" anvendt på en mand ville have været "Navratil".

I de pågældende lande anses begge former af navnet for at være det samme navn.

Efter den gældende danske navnelov anses de 2 former af et sådant kønsbøjet efternavn for at være 2 forskellige efternavne. Hvis en mand f.eks. bærer et kønsbøjet efternavn i hankønsformen, vil hans eventuelle ægtefælle kun kunne tage navnet i denne form efter navnelovens § 4.

Hvis hunkønsformen af efternavnet ikke er et forbeholdt efternavn, vil dette navn kunne tages i medfør af § 8, nr. 5. Herudover vil navnet i princippet kunne tages som nydannet efternavn efter § 6, hvis betingelserne i denne bestemmelse i øvrigt er opfyldt. Her skal der dog tages stilling til, om det navn, som ægtefællen bærer (hvis det er et forbeholdt navn), må antages at være til hinder for at tage det nye efternavn pga. mulighed for forveksling, jf. § 6, nr. 3. Hvis der kan meddeles navnebevis på hunkønsformen af efternavnet, vil dette indebære, at andre i slægten afskæres fra at tage dette navn, ud over de tilfælde, der er særligt

hjemlet efter § 8, nr. 4. Efter denne bestemmelse kræves der dog samtykke fra den oprindelige erhverver.

2.8.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Efter Navnelovsudvalgets opfattelse fungerer de gældende regler ikke hensigtsmæssigt i forhold til navne, der følger de nævnte navnetraditioner med kønsbøjede endelser. De gældende regler giver således efter udvalgets opfattelse en unødvendig og uhenigtsmæssig beskyttelse af hver af de enkelte former af disse navne, uanset at det slægtsmæssige hensyn bag navnelovens regler tværtimod burde føre til det modsatte resultat.

Udvalget har på den baggrund fundet, at det vil være ubetænkeligt at ophæve navnebeskyttelsen på dette punkt, således som dette også er sket i både Norge og Sverige, se betænkningen, pkt. 4.1 og 4.2.

I begge lande er den foreslåede liberalisering sket ved at lovfæste en regel om, at ændring af et kønsbestemt efternavns endelse ikke anses for en ændring til et andet efternavn. Det væsentlige i en sådan bestemmelse er, at navnet i begge versioner skal anses for det samme navn.

Udvalget har tilsluttet sig en sådan opfattelse. Da der imidlertid bør kunne fastsættes regler om, i hvilket omfang og hvordan en ændring fra den ene form til den anden form kan foretages, har udvalget fundet ikke at burde foreslå en bestemmelse, hvorefter sådanne ændringer i endelsen på et navn ikke skal anses for en navneændring.

Ved ministeren for familie- og forbrugeranliggenders årlige opgørelse af navne, der frit kan tages af enhver, foreslår udvalget således, at kønsbøjede efternavne skal anses for et og samme efternavn. Det vil sige, at antallet af bærere af et efternavn i dets hunkønsform skal lægges sammen med antallet af bærere af navnet i hankønsform ved opgørelsen af, hvor mange aktuelle bærere af navnet, der er her i landet.

Som nævnt i pkt. 2.7.2. foreslår udvalget, at det skal være muligt at tage et efternavn, hvis ansøgeren indhenter samtykke fra alle bærere af navnet. Ved behandlingen af disse sager følger det af udvalgets forslag, at der skal indhentes samtykke fra alle bærere af navnet i både hunkøns- og hankønsformen.

Tilsvarende følger det af udvalgets forslag, at der ved ansøgning om en tilladelse til et nydannet efternavn vil skulle meddeles afslag på en ansøgning om et kønsbøjet navn i hankønsform, hvis der findes blot én bærer af navnet i hunkønsformen – og omvendt.

2.8.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders kan i det hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Der henvises til § 4, stk. 1, nr. 6, og bemærkningerne hertil, samt bemærkningerne til §§ 2, 3, 4, stk. 1, nr. 7, og § 6, hvoraf fremgår, at hun- og hankønsformen af et navn skal anses for det samme navn. Dette vil endvidere fremgå af de nærmere administrative regler fastsat i medfør af lovforslagets § 2, stk. 2.

2.8.5. Andre navneskikke

2.8.5.1. Gældende ret

Der findes en række andre navneskikke end de ovenfor anførte. I nogle lande bl.a. Kina, Japan og Vietnam skrives slægtsnavnet »efternavnet« således før fornavnet, og i nogle afrikanske lande får barnet ikke farens eller morens efternavn, men derimod et særligt efternavn, som beskriver situationen ved barnets fødsel. Herudover kendetegner det en lang række lande og kulturer især i den tredje verden, at man kan skifte navn igennem livet, alt efter om man er barn, voksen, forælder eller bedsteforælder. Også livsomstændigheder som f.eks. erhverv og religiøsitet kan føre til navneskift. I en række kulturer f.eks. områder i Afghanistan bærer man ikke et egentligt efternavn, og det har ført til problemer for de danske registreringsmyndigheder ved f.eks. familiesammenføringer fra de pågældende områder.

Sådanne navneskikke kan efter gældende ret ikke benyttes.

2.8.5.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har fundet, at der ikke udover de af udvalget foreslåede lempelser bør ske en yderligere lempelse af adgangen til at tage navne med baggrund i andre navneskikke, herunder muligheden for at anvende en alternativ navnerækkefølge.

Udvalget har herved bl.a. lagt vægt på, at hensynet til kommunikationen om og med den pågældende her i landet gør, at også personer med tilknytning til en anden navnekultur bør have et efternavn, der er egnet til at blive anvendt som efternavn her i landet og bør være placeret sidst i navnerækkefølgen, da det ellers vil være vanskeligt for andre at afgøre, hvilket navn der er bærerens efternavn og fornavn, og da en udbredt anvendelse af en sådan alternativ navnerækkefølge efter udvalgets opfattelse endvidere vil kunne skabe en vis risiko for, at sondringen mellem for- og

F. t. Navnelov

efternavne, der udgør et centralt element i den danske navnetradition, går tabt eller bliver udvandet.

Udvalget har på den baggrund ikke foreslået yderligere lempelser.

2.8.5.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at hensynet til kommunikationen gør, at personer bosat i Danmark, uanset deres tilknytning til en fremmed navneskik, bør have et efternavn, der er egnet til at blive anvendt som efternavn i Danmark, og at dette efternavn bør stå sidst i navnerækkefølgen.

Det bemærkes, at nogle ønsker om at anvende andre navneskikke vil kunne imødekommes efter lovforslagets bestemmelser, herunder adgangen til at tage et nyt efternavn, se pkt. 2.9. Herudover er det Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse, at den foreslåede navnelov er så liberal, at der ved en navneændring/navngivning, som ikke vil kunne imødekommes herefter, vil være tale om en navngivning/navneændring, som enten vil bryde med centrale dele af dansk navneskik, såsom navnerækkefølgen, eller hvor hensynet til kommunikationen om og med den pågældende vil gøre, at det ansøgte ikke bør imødekommes.

2.9. Nye efternavne

2.9.1. Gældende ret

Ved nyt efternavn forstås et efternavn, som ikke allerede er forbeholdt og anført i bekendtgørelsen om forbeholdte efternavne med senere tillæg om forbeholdte efternavne.

Der kan udfærdiges navnebevis på et nyt efternavn efter § 6, medmindre:

1) navnet er forbeholdt, og det ikke kan udelukkes, at der er personer her i landet, der er berettiget til navnet,

2) navnet er et almindeligt kendt historisk efternavn,

3) navnet har en sådan lighed med et forbeholdt navn eller et almindeligt kendt historisk navn, at forveksling let kan ske,

4) navnet er et udenlandsk efternavn, der er almindeligt kendt i Danmark,

5) navnet ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug,

6) navnet er et egentligt fornavn, eller

7) navnet er upassende eller kan vække anstød.

Uanset § 6 kan man dog altid erhverve et efternavn, hvis man har den fornødne slægtsmæssige tilknytning hertil, jf. § 8.

Ad 1)

Efter bestemmelsen kan et nyt efternavn ikke erhverves, hvis navnet er forbeholdt, og det ikke kan udelukkes, at der er personer her i landet, der er berettiget til navnet.

Forbeholdte efternavne er for det første de efternavne, der var optaget på den fortegnelse, der er nævnt i § 3 i navneloven af 1904, dvs. især efternavne, som en af bærerne af navnet inden 1. juli 1905 ved skriftlig anmeldelse til Justitsministeriet har forbeholdt som efternavn. For det andet er det de navne, der efter den nævnte dato ved øvrighedsbevis, kongelig bevilling eller navnebevis er givet som efternavn.

Navne, der tillades ved anmeldelse til ministerialbogen (personregistret) eller vielsemyndigheden, bliver ikke forbeholdt, medmindre den, der bærer navnet, selv anmelder det til Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet).

Følgende efternavne kan efter § 7, stk. 2, skriftligt anmeldes til Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet):

1) Navne, der bæres af personer med bopæl her i landet, hvis navnet ikke tidligere er forbeholdt.

2) Navne, der udgør eller indgår i et firma, varemærke eller foreningsnavn, der er indregistreret her i landet.

3) Kunstnernavne og pseudonymer, der er almindeligt kendt her i landet og anvendes af en person med bopæl her i landet.

Beskyttelsen vedvarer, selv om anmelderen opgiver sin bopæl her eller dør, forudsat at der stadig er én her i landet, der er berettiget til navnet, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 10, nr. 2, 2. pkt.

Kan en ansøger godtgøre, at der ikke længere findes nogen her i landet, som bærer eller er berettiget til et bestemt forbeholdt efternavn, kan navnet tillades efter § 6, såfremt navnet ikke er i strid med de øvrige bestemmelser i § 6.

En berettiget til navnet kan f. eks. være en person, der har navnet som eget efternavn, men bærer et giftenavn. Derimod medregnes ikke personer, der ville kunne tage navnet, f.eks. i kraft af slægtskabsforbindelse til personer, der bærer dette. Endvidere medregnes ikke personer, der ikke længere bærer navnet som giftenavn, eller som bærer navnet som mellemnavn,

selvom de måtte have ret til at tage navnet som efternavn.

Dokumentation for, at et navn kan anses for uddødt, kan f. eks. føres ved, at ansøgeren fremlægger skifte-retsattest, som viser, at den, der senest har båret navnet, er død uden at efterlade sig livsarvinger, der bærer navnet som eget efternavn.

CPR kan her være statsamterne og Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) til hjælp, men det er begrænset, hvilke oplysninger der kan gives til ansøgeren.

Ad 2)

Er det ansøgte navn et almindeligt kendt historisk efternavn, kan det nye efternavn ikke erhverves, jf. den gældende navnelovs § 6, nr. 2. Sådanne navne – f.eks. Tordenskjold, Hamlet og lignende – kan ikke gives ved navnebevis, selv om der ikke længere findes nogen, der er berettiget til navnet.

Ad 3)

Efter bestemmelsen i § 6, nr. 3, kan et nyt efternavn ikke erhverves, hvis navnet har en sådan lighed med et forbeholdt navn eller et almindeligt kendt historisk navn, at forveksling let kan ske.

Det er ikke muligt kort at angive, hvilke kriterier der følges ved afgørelsen af, om en forvekslingsmulighed er så stor, at et navnebevis ikke kan udfærdiges. Der lægges navnlig vægt på, om navnet ved enten udtale eller stavemåde kan forveksles med et allerede forbeholdt navn.

F. eks. er Regnholm afslået pga. det forbeholdte navn Reinholm, Marksou pga. Marksov og Dosti afslået pga. Dusty.

Ansøgning om et bindestregsnavn afslås, hvis blot det ene led af navnet er forbeholdt eller har den i loven nævnte lighed med et forbeholdt navn, medmindre ansøgeren har ret til det forbeholdte navn.

For at sikre ensartethed i afgørelserne og for at hindre, at der af forskellige statsamter samtidig udfærdiges navnebevis på samme nye navn til forskellige ansøgere, skal ansøgninger om navnebevis på et nyt efternavn, der ikke begrundes med en særlig tilknytning til navnet, forelægges Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet) til afgørelse, medmindre navnet er forbeholdt, eller det af anden grund er åbenbart, at ansøgningen skal afslås, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 10, nr. 3.

Ad 4)

Et nyt efternavn kan ikke erhverves, hvis navnet er et udenlandsk efternavn, der er almindeligt kendt i Danmark, jf. § 6, nr. 4. Bestemmelsen forstås i praksis

således, at det afgørende er, om navnet bæres eller har været båret af en udenlandsk person, der er almindeligt kendt i Danmark.

Ved vurderingen af, om et navn er almindeligt kendt, lægges efter praksis vægt på, om den udenlandske bærer af navnet må anses for at være kendt ud over sin tid, eller blot er en "døgnflue". F.eks. er Dickens og Dumas afslået, mens Cassedy, Stallone og Garfunkel er tilladt.

Ad 5)

Hvis det nye efternavn ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug, kan det ikke erhverves, jf. § 6, nr. 5.

Denne bestemmelse har i praksis ændret sig i takt med tiden. Nye navne med engelsk eller tysk sprogtoner tillades således i vid udstrækning, og i de senere år er der også tilladt navne med tyrkisk og arabisk sprogtoner. F. eks. er Sunborn, Silverdoff, Bauhaus, Ostenheim, Hikmet og Demirhad tilladt, mens Heartcure, MacJauernik, Somschlüt og Azizoglu er afslået.

I praksis giver denne bestemmelse anledning til vanskeligheder for herboende personer, der har tilknytning til andre lande, og som ønsker et efternavn fra slægten uden at kunne dokumentere tilknytningen til navnet.

Sådanne navne er ofte ikke forbeholdt, men kan være så meget i strid med dansk sprogbrug, at det ikke kan tillades som et nyt efternavn, jf. § 6, nr. 5.

Ad 6)

Efter bestemmelsen i § 6, nr. 6, kan et nyt efternavn ikke erhverves, hvis navnet er et egentligt fornavn. De fornavne, der er godkendt, og som står på Kirkeministeriets liste over godkendte fornavne, jf. Kirkeministeriets cirkulærer om godkendte fornavne af henholdsvis 1. november 1990 og 1. november 1997, kan i almindelighed ikke tillades som efternavne. Det kan dog forekomme, at et navn både bruges som for- og efternavn. Hvis navnet også har karakter af efternavn og mest er anvendt som efternavn, eventuelt i de europæiske lande, kan navnet også tillades som efternavn.

Navne, der ikke er godkendt som fornavne, kan, hvis de ikke er for fornavnsprægede, tillades som efternavn. F. eks. er Marella, Iselle og Cetienné tilladt, mens Villas, Jamil og Cesaer er afslået.

Ad 7)

Et nyt efternavn kan ikke erhverves, hvis navnet er upassende eller kan vække anstød, jf. § 6, nr. 7.

Afslag efter § 6, nr. 7, forekommer sjældent, men kan især komme på tale, hvis det pågældende navn har

en obscøn eller profan klang, eller ordet ikke skønnes egnet som personnavn.

Fra praksis kan det f.eks. nævnes, at Togange, Hxx, Bandit og Blaalyt er afslået, mens Sildeøje, Virgin og Tingfinder er tilladt.

2.9.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har fundet, at det fortsat skal være muligt at tage et nydannet efternavn, således som dette følger af den gældende navnelovs § 6. Udvalget har imidlertid overvejet, om reglerne herom på enkelte punkter bør liberaliseres.

2.9.2.1. Bør et efternavn uden aktuelle navnebærere være beskyttet?

Navnelovsudvalget har overvejet, om det fortsat bør være et krav for at få et nyt efternavn, at det skal dokumenteres udelukket, at der her i landet er personer, der er berettiget til det ansøgte navn.

Udvalget har herved peget på, at det nuværende krav til dokumentation for, at et navn er uddødt efter dødsboskifteloven kun kan opfyldes af en begrænset persongruppe, idet det i det mindste er en betingelse, at vedkommende kan identificere den afdøde.

Hensynet til, at andre kan tage et efternavn, som ingen længere bærer, taler derfor efter udvalgets opfattelse for en lempelse, hvorefter det ikke er en betingelse for at kunne tage navnet, at det er uddødt i den ovenfor anførte betydning, men blot at det ikke længere bæres af nulevende personer her i landet. Et sådant bevis er langt lettere at føre.

Dertil kommer, at udvalget har fundet, at en sådan lempelse synes at være i bedre overensstemmelse med udvalgets forslag til regler om, hvilke efternavne der skal være beskyttede, jf. pkt. 2.1. Det afgørende i den sammenhæng er, hvor mange der aktuelt bærer navnet, mens antallet af berettigede ikke er afgørende for, om et navn er beskyttet eller ej.

En sådan ordning vil efter udvalgets opfattelse lette navnemyndighedernes behandling af sager om ansøgning om et nydannet efternavn som følge af lempelsen for ansøgeren. Ved alene at stille krav om, at der ikke må være aktuelle bærere af navnet, vil det ved et opslag i CPR kunne afgøres, om denne betingelse for at imødekomme ansøgningen er opfyldt.

Heroverfor står efter udvalgets opfattelse hensynet til dem, der er berettiget til navnet uden aktuelt at bære det.

Hensynet til denne persongruppe kan efter udvalgets opfattelse ikke være særligt tungtvejende. For det første kan personer, der ikke tidligere har båret navnet

som eget efternavn, men som ville have ret til at tage det som efternavn, efter gældende ret ikke modsætte sig udstedelse af navnebevis på navnet i medfør af navnelovens § 6. For det andet har personer, der tidligere har båret navnet, netop valgt, at de ikke længere ønsker at bære det som efternavn.

Udvalget har på den baggrund fundet, at afvejningen af de nævnte hensyn fører til, at der bør ske en lempelse af bestemmelsen, således at det bør være tilstrækkeligt for at tage et efternavn, at der ikke aktuelt er nogen bærere af navnet her i landet.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 147-149.

2.9.2.2. Bør der fortsat være krav om, at et nyt efternavn ikke må stride mod dansk sprogbrug?

Navnelovsudvalget har overvejet, om det fortsat bør kræves, at det ansøgte navn ikke må stride mod dansk sprogbrug.

Navnelovsudvalget har herved taget udgangspunkt i, at adgangen til at tage et nydannet navn bl.a. er vigtig i forbindelse med anvendelsen af udenlandsk navneskik her i landet, idet det herved bliver muligt at følge en sådan navneskik, hvis dette ikke strider mod hensynet til beskyttelsen af slægtsfølelsen hos andre navnebærere her i landet. Dette vil efter udvalgets opfattelse ofte ikke være tilfældet for navngivning efter fremmed navneskik.

En betingelse må efter udvalgets opfattelse imidlertid være, at navnet ikke har en så fremmedartet udformning, at det i realiteten er til hinder for kommunikationen om og med bæreren her i landet.

Det forhold, at praksis har udviklet sig i retning af i højere grad at tillade navne med engelsk, tysk, tyrkisk eller arabisk sprogtone, afspejler efter udvalgets opfattelse, at den større grad af brug af udenlandske navne og andre ord i samfundet i dag i forhold til tidligere gør, at kravet om, at navnet ikke må være i strid med dansk sprogbrug, ikke længere er egnet til formelt at være afgørende for, om det har en sådan karakter, at det hindrer kommunikation om og med bæreren af navnet her i landet.

Denne bestemmelse giver i praksis i visse tilfælde anledning til vanskeligheder for herboende personer, der har tilknytning til andre kulturer, og som ønsker et efternavn fra slægten uden at kunne dokumentere tilknytningen til navnet. Det samme gælder f.eks. i forhold til visse ikke-muslimske afrikanske navnetraditioner, hvorefter et barn navngives med udgangspunkt i en bestemt situation omkring dets fødsel, jf. pkt. 2.8.5.

Udvalget har på den baggrund fundet, at det fremover ikke bør være afgørende, om navnet strider mod dansk sprogbrug, men derimod om navnet har en sådan karakter, at det må antages at være til hinder for, at det kan tjene som efternavn her i landet.

Udvalget foreslår derfor, at bestemmelsen udformes således, at det alene skal være et krav, at navnet ikke er uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet. Herefter vil det afgørende ikke være, om navnet er i strid med dansk sprogbrug, hvis der i øvrigt er tale om et navn, der har en sådan karakter, at det vil kunne fungere som efternavn her i landet.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 149-150.

2.9.2.3. Bør der fortsat efter navneloven kunne ske beskyttelse af firma- og kunstnernavne m.v.?

Navnelovsudvalget har overvejet, om reglerne om beskyttelse af firmanavne og pseudonymer m.v. i navneloven bør afskaffes.

Udvalget har ikke fundet grundlag for at foreslå en sådan ændring.

Udvalget har for det første fundet, at der ikke er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at undlade at videreføre beskyttelsen for disse navne. Dette skyldes, at der efter udvalgets opfattelse kun vil blive tale om en mindre administrativ lettelse for statsamternes sagsbehandling i forbindelse med vurderingen af, om et nyt efternavn bør tillades. Udvalget har herved forudsat, at ordningen – som hidtil – vil blive indrettet således, at navnemyndighederne ved konsultation af en central liste eller lignende oversigt kan konstatere, om der er tale om et beskyttet navn.

For det andet synes der efter udvalgets opfattelse at være et reelt behov for fortsat beskyttelse af de nævnte firma- og kunstnernavne m.v. Beskyttelsen heraf efter navneloven er ikke sammenfaldende med beskyttelsen i virksomhedslovgivningen, markedsføringsloven og varemærkeloven, se betænkningen s. 150 ff. Det er bl.a. både efter lovgivningen om virksomhedsnavne, markedsføringsloven og varemærkeloven forudsat, at personer, der bærer et bestemt efternavn, som udgangspunkt vil kunne bruge dette i erhvervsmæssig sammenhæng, også selvom navnet i forvejen bruges erhvervsmæssigt af en anden. Udvalget finder derfor, at den gældende bestemmelse i § 7, stk. 2, således tillige indebærer en indirekte beskyttelse mod, at firmanavne, varemærker, kunstnernavne m.v., tages som personnavne af personer – der i sagens natur ikke har en slægtsmæssig tilknytning til navnet – og at de pågældende – inden for visse rammer – herefter kan etablere virksomhed m.v. i det pågældende navn.

En ophævelse af de gældende regler om beskyttelse af firma- og kunstnernavne m.v. vil betyde, at de selskaber m.v., der i dag har en beskyttet navneret efter § 7, stk. 2, vil miste deres eksisterende beskyttelse. Udvalget finder på den baggrund, at det fortsat bør være muligt ved anmeldelse til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen) at beskytte navne, der udgør eller indgår i et firma, varemærke eller foreningsnavn, samt kunstnernavne og pseudonymer.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 150 ff.

2.9.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender enig med udvalget i dets overvejelser og forslag vedrørende en lempelse af adgangen til at tage et nyt efternavn.

Det foreslås derfor, at adgangen til at tage et nyt efternavn lempes, således at det ikke længere kræves, at det udelukkes, at der er personer her i landet, der er berettiget til navnet. Det er således tilstrækkeligt, at navnet ikke aktuelt bæres her i landet. Herudover lempes adgangen, idet der ikke længere vil være et forbud mod at tage nye navne, som ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug. Derimod vil det afgørende være, om navnet er uegnet til at blive anvendt som efternavn. Afgørelsen heraf må efter ministeriets opfattelse bero på en helhedsvurdering af, om navnet kan skrives og udtales i Danmark.

I overensstemmelse med Institut for Menneskerettigheders høringssvar over betænkningen finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, at personer, der midlertidigt er domicileret i udlandet, fortsat bør nyde beskyttelse efter forslaget § 3. Bæres en sådan midlertidigt udrejst persons efternavn alene af den pågældende (og eventuelt medrejsende familie), vil der ikke kunne gives tilladelse på dette navn efter forslaget § 6, stk. 1, nr. 1.

Der henvises til den foreslåede § 6 og bemærkningerne hertil, hvor indholdet af den foreslåede bestemmelse er udførligt beskrevet.

2.10. Adgang til at tage dobbelte efternavne, bindestregsefternavne og opsplittelse heraf

2.10.1. Gældende ret

To efternavne, som ansøgeren enkeltvis kan opnå, kan i almindelighed sættes sammen med bindestreg til ét efternavn efter den gældende navnelovs § 9.

Der kan dog ikke meddeles navnebevis på navne, der består af flere end 2 led forbundet med bindestreg, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 6, stk. 1.

Efter praksis meddeles der heller ikke navnebevis på et efternavn, der består af flere led, som ikke er forbundet med bindestreg. Der eksisterer imidlertid navne bestående af flere led, som antages at være et samlet efternavn. Sådanne flerleddede efternavne uden bindestreg kan tages og videregives efter navnelovens bestemmelser, jf. §§ 2, 4 og 8. Der kan for eksempel være tale om personer med tilknytning til spansk- og portugisisktalende lande, der som hovedregel bærer dobbelte efternavne uden bindestreg. Personer fra disse lande ønsker dog ofte i forbindelse med indgåelse af ægteskab eller navngivning af børn at danne nye dobbelte efternavne uden bindestreg, hvilket ikke er muligt.

Der kan kun ske opsplitning af bindestregsefternavne, hvis ansøgeren har tilknytning til det ansøgte led efter navneloven, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 6, stk. 2. Dette vil i sagerne om personer med tilknytning til spansk- og portugisisktalende lande som hovedregel være tilfældet. Er bindestregsnavnet opnået på samtykkegrundlag efter 1961-lovens regler, hvor samtlige bærere af et forbeholdt navn kunne give samtykke til, at andre personer fik navnet, eventuelt forbundet med bindestreg til det hidtidige efternavn, kan der ikke ske opsplitning.

2.10.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

2.10.2.1. Bør der være adgang til at tage et flerleddet efternavn uden bindestreg

Navnelovsudvalget har for det første overvejet, om der bør være adgang til at tage et flerleddet efternavn uden bindestreg, sådan som f.eks. personer med tilknytning til spansk- og portugisisktalende lande ønsker.

Til støtte for en sådan ordning finder udvalget, at det kan anføres, at hvert af leddene i et flerleddet efternavn uden bindestreg i højere grad kan siges at fremstå som et selvstændigt efternavn, end det er tilfældet, hvis det alene indgår som et led i et bindestregsefternavn, der – som nævnt nedenfor – må anses for at udgøre ét samlet efternavn, se pkt. 2.10.2.3. Det kan således efter udvalgets opfattelse ikke udelukkes, at f.eks. ægtefæller, der ønsker at kombinere deres efternavne i et nyt flerleddet efternavn, kan anse det for urimeligt, at dette kun kan ske i form af et bindestregsefternavn. Også de få flerleddede efternavne uden

bindestreg, der bl.a. af historiske grunde findes i dag, anses efter gældende ret som ét samlet efternavn.

Heroverfor står efter udvalgets opfattelse imidlertid hensynet til på en enkel og let måde at kunne se, hvilke dele af en persons navn, der er den pågældendes efternavn, og hvilke dele der er den pågældendes mellemnavn. Dette vil umiddelbart være klart, når der er tale om et navn, der er forbundet med bindestreg, hvorimod det kan give anledning til betydelige afgrænsningsproblemer i den daglige navnebrug, hvis der er tale om et flerleddet efternavn uden bindestreg. Dette problem ville efter udvalgets opfattelse blive endnu mere udtalt, hvis en bærer af et flerleddet efternavn uden bindestreg også tog et eller flere mellemnavne.

Særligt i relation til den nævnte spansk/portugisiske navnetradition kan det endvidere bemærkes, at det både efter gældende ret og efter udvalgets forslag til § 8 om bindestregsefternavne vil være muligt at følge denne navneskik ganske langt. Det er således enten muligt at tage et dobbelt efternavn med bindestreg eller at tage det ene led som mellemnavn og det andet led som efternavn. Dertil kommer, at det efter udvalgets udkast vil være muligt at få navneændring til et flerleddet efternavn uden bindestreg efter den danske navnelov, hvis ansøgeren er udenlandsk statsborger og godtgør at have taget navnet i medfør af hjemlandets navnelovgivning.

En afvejning af de ovennævnte hensyn fører efter udvalgets opfattelse til, at der fortsat ikke bør være adgang til at tage et flerleddet efternavn uden bindestreg.

2.10.2.2. Bør mere end to navne kunne forbindes med bindestreg

Dernæst har udvalget overvejet, om mere end to navne bør kunne forbindes med bindestreg, således at navnet kommer til at bestå af mere end to led, f.eks. Haldgren-Jensen-Nielsen.

Udvalget har fundet, at en sådan navneskik, der vil skabe meget lange efternavne, ville gøre det vanskeligt at anvende efternavnet i det daglige. I forholdet til offentlige myndigheder ville sådanne meget lange navne endvidere blive forkortet i CPR's adresse-ringsnavnefelt.

En afvejning af hensynet til så vidt muligt frit at kunne tage det efternavn, der ønskes, over for hensynet til at undgå en sådan uhensigtsmæssig navneskik findes af udvalget på den baggrund at måtte føre til, at det fortsat ikke skal være muligt at tage mere end to enkeltstående navne sammensat med bindestreg.

2.10.2.3. Bør adgangen til at opsplitte et bindestregsefternavn og et flerleddet efternavn liberaliseres?

Endelig har Navnelovsudvalget overvejet, om adgangen til at opsplitte et bindestregsefternavn eller et flerleddet efternavn bør lempes.

Udvalget har i sine overvejelser herom henvist til udvalgets overvejelser om at gøre det muligt at tage et mellemnavn som efternavn. Som det fremgår heraf, er baggrunden for udvalgets forslag på dette punkt bl.a., at en person, der bærer et mellemnavn, må anses for at have en sådan tilknytning til det pågældende navn, at vedkommende bør kunne tage det som efternavn, uanset om andre måtte have en beskyttelsesværdig interesse i navnet som efternavn.

Efter udvalgets opfattelse fører tilsvarende overvejelser også til, at det fremover bør være muligt at tage hvert af leddene i et bindestregsefternavn som efternavn, da den pågældende allerede bærer navnet som en del af sit efternavn. Bæreren af et bindestregsefternavn må således anses for at have en endnu stærkere tilknytning til det pågældende navn, da dette i forvejen er en del af vedkommendes efternavn.

Udvalget foreslår derfor, at bæreren af et bindestregsefternavn eller et andet flerleddet efternavn skal være berettiget til at tage hvert af leddene som efternavn alene eller i en bindestregskombination med et andet navn, som den pågældende er berettiget til at tage som efternavn.

Særligt for så vidt angår de flerleddede efternavne uden bindestreg forekommer det, at visse dele ikke i sig selv har karakter af et efternavn. Det kan f.eks. være præpositioner, der lægger sig til en anden del af navnet (von, de, á m.v.) Sådanne led – der ikke ville kunne tages efter reglerne om nydannede efternavne – bør efter udvalgets opfattelse heller ikke kunne tages som et selvstændigt efternavn ved opsplitning af et flerleddet efternavn. Udvalget har derfor foreslået, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender bebyrdes til i en bekendtgørelse at fastsætte regler om undtagelser fra adgangen til at opsplitte et flerleddet efternavn.

Efter udvalgets forslag er det afgørende for, om et navn er beskyttet og dermed som udgangspunkt ikke kan tages af andre, hvor mange der bærer navnet set under ét. Navne som "Haldgren" eller "Haldgren-Petersen" anses således efter udvalgets forslag som efternavne, der er forskellige fra f.eks. navnet "Haldgren-Jensen", og skal således ikke tælles med i opgørelsen af antallet af bærere af dette navn. Efter forslaget til § 8, stk. 1, vil det dog ikke være muligt at tage et efternavn bestående af to led forbundet med binde-

streg, hvis blot ét af leddene er et beskyttet navn, som man ikke efter lovudkastets øvrige bestemmelser har mulighed for at tage.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 155 ff.

2.10.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at adgangen til at tage et flerleddet efternavn uden bindestreg ikke skal udvides.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at dette vil være vanskeligt administrerbart, idet det for danske myndigheder er nødvendigt på en enkel og præcis måde at kunne se, hvad der er en persons efternavn, og hvad der er en persons mellemnavn. Dette skyldes bl.a., at hele det danske registreringssystem grundlæggende er bygget op efter, at man kun kan have ét efternavn, som eventuelt kan bestå af to navne forbundet med en bindestreg, men ikke af flere navne uden bindestreg.

Det foreslås derfor i § 8, stk. 1, at to navne, der hver for sig kan tages som efternavn, sammen kan tages som efternavn, hvis navnene forbindes med bindestreg.

Af de grunde, som er anført af udvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende endvidere enig i, at der ikke bør være adgang til at tage mere end to navne forbundet med bindestreg.

Ministeriet er herudover enig med udvalget i, at bæreren af et bindestregsefternavn eller et andet flerleddet efternavn skal være berettiget til at tage hvert af leddene som efternavn alene eller i en bindestregskombination med et andet navn, som den pågældende er berettiget til at tage som efternavn. Endvidere er ministeriet enig i, at der som anført af udvalget bør fastsættes undtagelser hertil.

Det er ministeriets opfattelse, at dette i sammenhæng med ophævelsen af forskellen på giftenavn og eget efternavn og muligheden for at tage et mellemnavn som efternavn vil give ægtepar og ugifte samlevende en betydelig frihed til at kombinere deres navne til dobbeltnavn forbundet med bindestreg.

Af de af udvalget anførte grunde kan ministeriet endvidere tilslutte sig, at der ikke indføres en model, hvorefter begge led i et bindestregsefternavn anses for at være selvstændige navne. Det foreslås derfor i § 8, stk. 2, at et efternavn, der består af flere navne forbundet med bindestreg, i forhold til lovens øvrige bestemmelser anses som ét efternavn.

Der henvises i øvrigt til § 8 og bemærkningerne hertil.

2.11. *Adoptivbørns efternavn*

2.11.1. *Gældende ret*

Efter den gældende navnelov er det som udgangspunkt ikke muligt for et adoptivbarn at tage et efternavn efter sin oprindelige slægt. Det gælder også, selvom adoptivforholdet måtte blive ophævet, medmindre det herved bestemmes, at adoptivbarnet genindtræder i sin oprindelige slægt.

Efter Familiestyrelsens (tidligere Civilretsdirektoratet) praksis er det dog i dag muligt efter opsamlingsbestemmelsen i navnelovens § 8, nr. 5, at tage efternavn efter de oprindelige forældre, hvis adoptivbarnet har genetableret kontakten til de oprindelige forældre og fået deres samtykke til at tage navnet. Kravet om samtykke gælder, uanset om barnet tidligere har båret navnet eller ej. Er forældrene døde, forsøger man på anden måde at få sikkerhed for, at der er etableret en eller anden form for kontakt, og at den oprindelige familie ikke modsætter sig adoptivbarnets ønske om at få navnet.

Denne restriktive praksis med hensyn til at opnå den oprindelige slægts navn skal ses som en konsekvens af den adoptionslovgivning, der blev gennemført i 1957, hvorved man gennemførte princippet om det fuldstændige familieskifte.

2.11.2. *Navnelovsudvalgets overvejelser*

Ved sine overvejelser har Navnelovsudvalget taget udgangspunkt i, at der i dag er en tendens til, at mange adoptivbørn, især efter at være blevet voksne, ønsker at genetablere tilknytningen til deres oprindelige familie. Dette ønske manifesterer sig dels i en interesse i at etablere kontakt til familien, dels i mange tilfælde i en interesse i at tage familiens efternavn.

Efter den gældende navnelov stilles der i praksis krav om, at adoptivbarnet har genoptaget kontakten til den oprindelige slægt, og om at de oprindelige forældre har meddelt samtykke til navneændringen.

Efter udvalgets opfattelse bør der ikke længere stilles krav om samtykke fra de oprindelige forældre. Den interesse, som de oprindelige forældre måtte have i at nægte adoptivbarnet at tage denne slægts efternavn, kan således ikke antages at have en sådan vægt, at de bør kunne afskære barnet herfra.

Udvalget foreslår derfor, at et adoptivbarn i fremtiden skal have ret til at tage navn efter sin oprindelige slægt.

2.11.3. *Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser*

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig i Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Ministeriet er således enig i, at der i dag er et stort ønske hos mange adoptivbørn, især voksne adoptivbørn, om at få nærmere oplysninger om og i mange tilfælde om at (gen)etablere en tilknytning til deres oprindelige familie, herunder ved at antage den oprindelige families efternavn.

Ministeriet finder som udvalget, at hensynet til dette ønske hos mange adoptivbørn bør veje tungere end hensynet til de formentlig få oprindelige forældre, som ikke måtte ønske, at deres bortadopterede barn tager deres efternavn.

Der er herved lagt vægt på, at det for mange udenlandske adoptivbørn på grund af manglende oplysninger er yderst vanskeligt at få etableret kontakt til deres oprindelige familie, uanset at der fra begge sider måtte være et ønske herom, og at det hermed efter den gældende lov ofte ikke er muligt for denne gruppe adoptivbørn at tage deres oprindelige families navn.

På den baggrund er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at der etableres en adgang til for adoptivbørn at tage deres oprindelige forældres efternavn uden noget samtykkekrav.

Der henvises til § 9 og bemærkningerne hertil.

2.12. *Adgang til fordanskning af udenlandske navne*

2.12.1. *Gældende ret*

Efter den gældende navnelovs § 8, nr. 3, kan der meddeles navnebevis på et navn, der har karakter af en tilpasning af et fremmedartet efternavn til dansk sprogbrug. Bestemmelsen er en undtagelse fra forbudet mod at tage et forbeholdt efternavn. F.eks. er Grezegorek tilladt ændret til Gregersen.

Bestemmelsen anvendes kun i ganske få tilfælde årligt.

2.12.2. *Navnelovsudvalgets overvejelser*

Navnelovsudvalget har peget på, at hensynet bag den nuværende bestemmelse er, at personer, der bærer et fremmedartet efternavn, kan tage et mere dansk klingende efternavn, hvorved kommunikationen om og med den pågældende lettes.

Udvalget finder imidlertid, at en sådan mulighed i langt videre omfang end efter den gældende § 8, nr. 3, følger af udvalgets forslag om at gøre det muligt for enhver at tage et efternavn, som flere end 1.000 personer bærer her i landet.

Dertil kommer, at udvalget om nydannede efternavne har foreslået en lempelse af kravet om overensstemmelse med dansk sprogbrug, således at det fremover alene skal være en betingelse, at navnet ikke er uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet, jf. pkt. 2.9.2.2.

På den baggrund, og da hensynet til personer, der bærer et beskyttet efternavn, herefter efter udvalgets opfattelse må antages at veje tungere end hensynet bag bestemmelsen i den gældende § 8, nr. 3, finder udvalget ikke, at der fortsat bør være adgang til at tage et efternavn, der har karakter af en tilpasning af et fremmed efternavn til dansk sprogbrug. En sådan bestemmelse er derfor ikke medtaget i udvalgets lovudkast.

2.12.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig med udvalget i, at der ikke i en ny navnelov bør medtages en bestemmelse som den gældende § 8, nr. 3.

Dette skyldes navnlig, at formålet med § 8, nr. 3, nemlig at lette kommunikationen om og med den pågældende, nu vil kunne opnås ved at tage et af de frie efternavne efter § 2 eller ved at tage et nyt efternavn efter § 6.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder dog, at der ved ikke at beholde en bestemmelse som den nuværende § 8, nr. 3, vil ske en beskeden begrænsning af hvilke navne, der kan tages. Dette skyldes, at de personer, der før har søgt om fordanskning, nu vil skulle søge om det ønskede navn efter bestemmelsen om nyt efternavn, dvs. den foreslåede § 6. Herefter kan der ikke gives et nyt efternavn, hvis dette let kan forveksles med et beskyttet navn, det vil efter forslaget sige et navn, der bæres af under 1.000 personer. Bæres det navn, ansøgeren søger erstattet, af andre end ansøgeren selv, men af under 1.000 personer, må det ansøgte navn således ikke let kunne forveksles med det navn, der søges erstattet, hvilket i nogle tilfælde vil kunne bevirke afslag på navnet efter § 6 om nye efternavne, hvor der efter den gældende lov blev givet tilladelse efter § 8, nr. 3, om fordanskning.

Da der er tale om meget få ansøgninger, og da alene enkelte af disse forventes at blive afslået efter den foreslåede § 6, nr. 1, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at der ikke i en ny navnelov bør medtages en bestemmelse om fordanskning.

2.13. Opsamlingsbestemmelse

2.13.1. Gældende ret

Navneloven indeholder i dag en lang række bestemmelser, der ret præcist angiver, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at en person kan opnå et bestemt efternavn. Uden for disse bestemmelsers ordlyd og den praksis, der har udviklet sig i henhold hertil, har statsamtterne haft mulighed for at benytte navnelovens § 8, nr. 5, hvorefter der kan udfærdiges navnebevis på et navn, som ansøgeren påviser en ganske særlig tilknytning til.

Efter praksis vedrørende denne bestemmelse er der givet tilladelser under nærmere betingelser i følgende sagstyper:

- 1) Tilladelse til at tage et efternavn på grundlag af hævd.
- 2) Et adoptivbarns adgang til at tage dets oprindelige forældres efternavn.
- 3) Ægtefællers adgang til at tage begge efternavn forbundet med bindestreg.
- 4) Tilladelse til at tage et tidligere ført giftenavn.
- 5) Tilladelse til at tage bidragspligtige "faders" efternavn.
- 6) Tilladelse til opsplitning af spanske/portugisiske efternavne.
- 7) Tilladelse til opsplitning af bindestregsefternavne, hvor et af leddene er opnået som nydannet efternavn.
- 8) Tilladelse til at tage afdød stedforælders eller afdød plejeforælders efternavn.
- 9) Tilladelse til at tage fraskilt stedforælders og fraskilt plejeforælders efternavn.
- 10) Tilladelse til at tage et efternavn, hvor der ikke kan fremlægges sædvanlig dokumentation.
- 11) Tilladelse til ændret stavemåde, hvis udtalen af navnet ikke ændres, og hvis den ansøgte stavemåde ikke er forbeholdt.
- 12) Tilladelse til ændret stavemåde, hvis det ansøgte navn er forbeholdt, og der er tvivl om den rette stavemåde af navnet i slægten.
- 13) Tilladelse til ændret stavemåde, hvis det ansøgte navn er forbeholdt men meget udbredt, og slægten har brugt denne udbredte form af navnet.
- 14) Tilladelse til at tage et navn, som ægtefællen ikke bærer, men ville kunne tage (tilkommende navn).
- 15) Tilladelse til at tage afdød samlevers efternavn.
- 16) Tilladelse til at tage bedste- eller oldeforældres hypotetiske navn.

Herudover er der i enkelte sjældne tilfælde, som ikke kan kategoriseres som sagstyper, givet tilladelse.

For en uddybende gennemgang af gældende ret henvises til betænkningen, side 36 ff.

2.13.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Udvalget har på baggrund af den nugældende praksis nøje overvejet, om der fortsat vil være behov for at opretholde en opsamlingsbestemmelse i navneloven, således at der kan meddeles tilladelse til at tage et navn, som ansøgeren har en ganske særlig tilknytning til.

For at undlade at medtage en opsamlingsbestemmelse taler efter udvalgets opfattelse navnlig hensynet til at undgå, at sager, hvor der meddeles afslag på et efternavn på grund af, at betingelserne i de almindelige bestemmelser i udvalgets lovudkast ikke er opfyldt, ender som ansøgninger om et efternavn efter opsamlingsbestemmelsen.

Det må således ifølge udvalget antages, at administrationen af udvalgets lovudkast i ikke uvæsentlig grad vil blive lettere, hvis en opsamlingsbestemmelse kan undlades.

Udvalget har derfor overvejet, om der på baggrund af den praksis, der i dag følges efter opsamlingsbestemmelsen, kan antages at være behov for en tilsvarende bestemmelse i udvalgets lovudkast.

I en række tilfælde følger det af udvalgets lovudkast, at der kan meddeles tilladelse til at tage de navne, som i dag kun kan tillades i medfør af opsamlingsbestemmelsen i den gældende navnelov. Det drejer sig om ovennævnte sagstyper 2) til 10), se nærmere herom i betænkningen, side 166.

For så vidt angår sagstyperne 11)-12), har udvalget fundet, at ændringer af et efternavns stavemåde fremover bør behandles som enhver anden ansøgning om ændring af et efternavn. Det forhold, at ansøgeren i forvejen bærer et lignende navn, bør således ikke føre til, at det skal være muligt at tage et andet efternavn, som vedkommende ikke har slægtsmæssig eller anden tilknytning til, hvis hensynet til andre navnebærere efter udvalgets forslag til de almindelige regler om efternavne fører til, at ansøgeren – og andre der ikke har en slægtsmæssig tilknytning til navnet i den ansøgte stavemåde – ville være afskåret herfra.

For så vidt angår sager efter sagstype 14) om tilladelse til at tage ægtefælles tilkommende navn har udvalget peget på, at hensynet bag at tillade ægtefæller (og efter forslaget også ugifte samlevende) at kunne tage navn efter hinanden er, at ægtefæller (og efter forslaget også ugifte samlevende) skal have mulighed

for udadtil såvel som indadtil at signalere, at de udgør en familie. Dette hensyn er efter udvalgets opfattelse ikke til stede, hvis en ægtefælle ønsker at tage et efternavn, som den anden ægtefælle er berettiget til, men ikke bærer. Udvalget har på den baggrund ikke fundet, at der bør indføres en adgang til at tage en ægtefælles tilkommende navn.

Vedrørende sager efter sagstype 15) om tilladelse til at tage en afdød samlevers efternavn, er tilladelse i disse tilfælde blevet meddelt under helt særlige omstændigheder med samtykke fra vedkommendes nærmeste slægt, hvor parret stod for at skulle giftes eller ikke kunne blive gift, se betænkningen, side 40. Efter udvalgets forslag vil parterne kunne erhverve fælles efternavn som ugifte samlevende, se § 5, stk. 2. Der kan derfor efter udvalgets opfattelse ikke antages fortsat at være behov for en sådan adgang.

Ansøgninger efter sagstype 16) og de enkelte tilfælde, som ikke kan kategoriseres som sagstyper, forekommer så sjældent, at det efter udvalgets opfattelse ikke kan begrunde en særregel herom.

For så vidt angår sagerne om navnehævd har udvalget i sine overvejelser taget udgangspunkt i, at langt den overvejende del af hævdsagerne vedrører ansøgninger fra personer, der på hævdsgrundlag ønsker at tage deres mellemnavn som efternavn. Som anført under pkt. 2.6. har udvalget imidlertid foreslået en generel adgang til at tage et mellemnavn som efternavn. Disse sager vil herefter kunne imødekommes uden, at betingelserne for navnehævd er opfyldt.

I ganske få tilfælde bæres det ansøgte navn ikke som mellemnavn, men kan være navnet på familiens gård eller en afdød ægtefælles mellemnavn, som en efterlevende ægtefælle har brugt i 50 år eller mere. I disse tilfælde vil betingelserne for navnehævd kun i relativt få tilfælde være opfyldt.

Baggrunden for det relativt begrænsede antal tilladelser skal ses i lyset af, at det ofte er vanskeligt for ansøgerne at fremskaffe den nødvendige skriftlige dokumentation for hele hævdsperioden. Der henvises til betænkningen, side 162 ff.

Dertil kommer, at en afskaffelse af reglerne om navnehævd vil lette administrationen af navneloven.

Udvalget har på den baggrund ikke fundet, at der er grundlag for at indføre en bestemmelse, hvorefter der kan gives tilladelse til at tage et efternavn på hævdsgrundlag. En sådan bestemmelse er derfor ikke medtaget i udvalgets lovudkast.

Samlet set foreslår udvalget, at der ikke medtages en opsamlingsbestemmelse i den nye navnelov.

2.13.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at der ikke i en ny navnelov bør medtages en opsamlingsbestemmelse som den gældende § 8, nr. 5.

Dette skyldes hovedsageligt, at lovforslaget netop ved specifikke bestemmelser søger at imødekomme de ønsker, som efter den gældende navnelov er kommet til udtryk gennem ansøgninger om tilladelse efter § 8, nr. 5. Dette gælder bl.a. for langt størstedelen af hævdsagerne, der, som anført af Navnelovsudvalget, vedrører ønske om at tage et mellemnavn som efternavn. Herudover har ministeriet navnlig lagt vægt på den administrative lettelse, det vil medføre ikke længere at have en sådan opsamlingsbestemmelse.

Endelig har ministeriet lagt vægt på, at lovforslaget er betydelig mere liberalt og moderne end den gældende lov, og at ønsket om en mindre restriktiv praksis derfor må anses for imødekommet ved lovforslagets bestemmelser.

På den baggrund er der ikke medtaget en opsamlingsbestemmelse i lovforslaget.

3. Mellemlavn

3.1. Adgang til at tage et mellemnavn på grundlag af familiemæssig tilknytning

3.1.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelovs § 11 kan man som mellemnavn tage sin mors eller fars mellemnavn, et mellemnavn, man i øvrigt har særlig tilknytning til samt et navn, man er berettiget til at tage som efternavn.

Efter Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002 § 24 er de mellemnavne, som en ansøger har en særlig tilknytning til, et mellemnavn, som en ansøgers helsøskende har erhvervet ved navngivning eller navnebevis, ansøgerens bedsteforældres mellemnavn eller forældres helsøskendes mellemnavn tillagt ved navngivning, hvis ansøgerens far (mor) samtykker heri, samt ansøgerens sted- eller plejefars eller sted- eller plejemors mellemnavn, hvis der foreligger samtykke fra den pågældende. Det er endvidere muligt at tage et mellemnavn, som man tidligere har båret med rette, jf. cirkulærets § 25, nr. 2.

Reglerne om, hvilken slægtsmæssig tilknytning til et mellemnavn der kan begrunde adgang til at tage et mellemnavn, er snævrere end reglerne om, hvilken

slægtsmæssig tilknytning til et efternavn der kan begrunde adgang til at tage efternavnet.

3.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Sådan som mellemnavne anvendes i dag i forbindelse med efternavnet eller i daglig tale alene, signalerer de efter Navnelovsudvalgets opfattelse i et vist omfang en familiemæssig tilknytning til personer, der bærer samme mellemnavn, men ikke nødvendigvis samme efternavn. Det gælder også mellemnavne, der er taget efter navneloven af 1904, uden at familien dengang havde en slægtsmæssig tilknytning til navnet. Mellemlavnet indgår således efter udvalgets opfattelse i almindelighed i folks slægtsmæssige identitet.

Udvalget har derfor fundet, at personer, der har en familiemæssig tilknytning, – på samme måde som det er tilfældet for efternavne – kan have en berettiget interesse i gennem deres mellemnavn at kunne udtrykke, at de tilhører en fælles slægt. En sådan interesse kan ikke antages at være begrænset til en snævrere kreds af personer, end tilfældet er for efternavne.

Udvalget har endvidere fundet, at det bør tilstræbes, at der kommer til at gælde så ens regler som muligt for mellem- og efternavne.

Udvalget har derfor fundet, at det bør være muligt at tage et mellemnavn på grundlag af en familiemæssig tilknytning, der svarer til, hvad der er tilstrækkelig til at tage et efternavn. Som nævnt under pkt. 2.5. foreslår udvalget, at det skal være muligt at tage en forælders, bedsteforælders, oldeforælders eller tipoldeforælders efternavn. Udvalget foreslår derfor, at det også skal være muligt at tage de pågældendes mellemnavne.

Dermed vil der ikke længere være behov for en regel om, at det skal være muligt at tage en helsøskendes mellemnavn tillagt ved navngivning, da en ansøger vil være berettiget til at få det samme mellemnavn, som den pågældendes bror eller søster har fået ved navngivning.

Udvalget har fundet, at det endvidere som hidtil bør være muligt at tage et mellemnavn, som man tidligere har båret, og et mellemnavn, som man er berettiget til at tage som efternavn, ligesom det efter samtykke fra den pågældende efter udvalgets opfattelse bør være muligt at tage en sted- eller plejeforælders mellemnavn.

Om forståelsen af begrebet stedforældre henvises til pkt. 2.4.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 169 ff.

3.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende- ders overvejelser

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, kan Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende-tilslutte sig udvalgets forslag om, at adgangen til at tage et mellemnavn på grundlag af slægtsmæssig tilknytning bør svare til adgangen til at tage et efternavn ved slægtsmæssig tilknytning, således at det herefter bl.a. som noget nyt bliver muligt at tage en olde- eller tipoldeforælders mellemnavn.

For så vidt angår adgangen til at tage helsøskendes mellemnavne er det dog Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende- opfattelse, at der vil være enkelte tilfælde, hvor en person ikke efter lovforslaget vil kunne tage sin søskendes mellemnavn. Dette vil for eksempel være tilfældet, hvor en af flere søskende bærer et beskyttet efternavn som mellemnavn uden at have slægtsmæssig tilknytning til navnet. Dette kan være tilfældet for personer født før 1. januar 1962, idet man før denne dato frit kunne tage alle navne som mellemnavne, hvorfor nogle familier gav deres børn et forbeholdt efternavn som mellemnavn uden at have nogen form for slægtsmæssig tilknytning til navnet. Har en familie således ikke givet samtlige søskende det samme mellemnavn, eksempelvis fordi børnene er født henholdsvis før og efter den 1. januar 1962, vil den eller de søskende, der ikke har fået navnet, efter lovforslaget ikke kunne få dette, hvis navnet efter loven er et beskyttet navn, dvs., hvis det bæres af færre end 1.000 personer, eller hvis navnet kan forveksles hermed.

Da der alene vil være tale om enkelte tilfælde, idet disse personer må antages at have levet uden det samme mellemnavn i mange år (siden omkring 1960), og da disse personer i mange år har haft mulighed for at erhverve samme mellemnavn, finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende ikke, at der bør medtages en særlig bestemmelse om søskende.

Der henvises til den foreslåede § 11 og bemærkningerne hertil.

3.2. Adgang til at tage en ægtefælles eller fast samle- vers mellem- eller efternavn som mellemnavn

3.2.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov er det ikke muligt at tage en ægtefælles mellemnavn som mellemnavn. Det samme gælder en ægtefælles efternavn. Hvis den ene ægtefælle har mulighed for at tage sit mellemnavn som efternavn, kan ægtefællerne dog tage dette som fælles efternavn.

Efter § 5, stk. 8, i Lov om Det Centrale Personregister kan indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte regler om registrering af adresseringsmellemløst navn umiddelbart foran personens efternavn i adresseringsnavnet. Bemyndigelsen er udmøntet i § 5 i bekendtgørelse nr. 842 af 13. oktober 2003. Efter denne bestemmelse er det – hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt – muligt at anvende følgende navne som adresseringsmellemløst navn: a) nuværende ægtefælles eget efternavn, b) nuværende ægtefælles mellemnavn, hvis anmelderen og den nuværende ægtefælle begge bærer nuværende ægtefælles efternavn c) et giftenavn anmelderen tidligere har ført eller d) anmelderens eget efternavn.

Adresseringsmellemløst navne behandles i dag i en række sammenhænge – men ikke efter navneloven – på linje med et almindeligt navn. Der udstedes f.eks. pas med adresseringsmellemløst navn. Den væsentligste praktiske forskel mellem et adresseringsmellemløst navn og et officielt mellemnavn efter navneloven er således, at den, der anvender adresseringsmellemløst navn, ikke "hedder" dette navn og derfor ikke kan give det videre til den pågældendes børn.

Efter de gældende regler er der ikke mulighed for at tage en ugift samlevers mellemnavn eller efternavn som mellemnavn eller som adresseringsnavn.

3.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Som nævnt i pkt. 3.1.2. har Navnelovsudvalget fundet, at det bør være muligt at tage et mellemnavn på grundlag af en tilsvarende familiemæssig tilknytning, som er tilstrækkelig til at tage et efternavn.

Tilsvarende overvejelser om behovet for at kunne udtrykke en familiemæssig tilknytning til en ægtefælles fører efter udvalgets opfattelse til, at det også bør være muligt at tage en ægtefælles mellemnavn.

Af hensyn til ægtefællernes mulighed for at kombinere deres navne bør det endvidere ikke være en betingelse for, at en ægtefælle kan tage den anden ægtefælles mellemnavn, at vedkommende også tager den anden ægtefælles efternavn. På samme baggrund bør det også være muligt at tage en ægtefælles efternavn som mellemnavn.

Som anført i pkt. 2.3.2. har udvalget fundet, at det bør være muligt som efternavn at tage en fast samlevers efternavn, da også ugifte samlevende i et ægteskabslignende forhold kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at kunne tilkendegive, at de anser sig for en familie ved at anvende et fælles efternavn.

Tilsvarende overvejelser fører efter udvalgets opfattelse i sammenhæng med det anførte om ægtefæller

til, at det også bør være muligt for ugifte samlevende i et fast samlivsforhold at tage hinandens mellemnavne og efternavne som mellemnavn.

Efter udvalgets forslag vil det være muligt at tage en ægtefælles mellem- og efternavn som mellemnavn.

Det følger endvidere af udvalgets forslag om at ophæve sondringen mellem giftenavn og eget efternavn, at man altid vil være berettiget til som efternavn at tage et tidligere ført navn, uanset om det er erhvervet på grundlag af ægteskab.

På den baggrund, og da udvalget som nævnt i pkt. 3.1.2. foreslår, at det fortsat skal være muligt som mellemnavn at tage et navn, som man er berettiget til at tage som efternavn, vil det efter udvalgets forslag også være muligt at tage et tidligere efternavn, der er erhvervet på grundlag af ægteskab, som mellemnavn.

Efter udvalgets forslag vil det således være muligt at tage et mellemnavn i de tilfælde, hvor det efter gældende ret er muligt at anvende et adresseringsmellempavn.

Herudover har udvalget peget på, at muligheden for at få registreret et adresseringsmellempavn tidligere har været foreslået ophævet. Baggrunden herfor var dels, at borgerne ofte misforstår registreringen og tror, at de »hedder« disse navne og ikke kun har fået registreret en navnebrug, dels at offentlige myndigheder bør registrere borgerne under de navne, som de har efter navnelovgivning.

Af disse grunde, og da det som gennemgået ovenfor efter udvalgets forslag i øvrigt må anses for unødvendigt at opretholde reglerne om adresseringsmellempavn, foreslår udvalget, at disse regler ophæves.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 171 ff.

3.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende- ders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende kan i det hele tilslutte sig Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Det foreslås således i § 11, stk. 1, nr. 7 og 8, at man kan tage en ægtefælle eller fast samlevers mellem- eller efternavn som mellemnavn. I § 29 foreslås, at reglerne i CPR-lovgivningen om adresseringsmellempavnene ophæves, idet denne adgang efter forslaget må anses for unødvendig.

Samtidig hermed foreslås dog i § 30, stk. 3, at eksisterende adresseringsmellempavn kan forblive registreret i CPR, indtil den pågældende ændrer mellem- eller efternavn, eller den pågældende ænnder mellem- eller efternavn, eller den pågældende ænnder om, at adresseringsmellempavnet slettes. Herved sikres, at

personer, der ikke opfylder betingelserne for at få et adresseringsmellempavn som mellemnavn, eksempelvis fordi de i mellemtiden er blevet skilt, bevarer retten til at benytte adresseringsmellempavnet i CPR.

Der henvises til de foreslåede § 11, stk. 1, nr. 7, § 29 og § 30, stk. 3 og til bemærkningerne hertil.

3.3. Adgang til at tage et fornavn som mellemnavn, uanset hvilket køn navnet betegner

3.3.1. Gældende ret

Bestemmelsen i den gældende navnelovs § 10, stk. 1, fortolkes således, at det ikke er muligt for en dreng/mand at tage et pige-/kvindefornavn og omvendt.

Derimod er der ikke noget til hinder for at tage et kønsukorrekt fornavn som mellemnavn, hvis den pågældende i øvrigt har den fornødne slægtsmæssige tilknytning til navnet som mellemnavn, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 24, stk. 2.

Tidligere var det ikke muligt på baggrund af dåbs- eller navneattester at se, om et navn blev taget som et for- eller mellemnavn. Det kunne derfor i praksis give anledning til vanskeligheder at dokumentere, om et navn, der bæres af andre i slægten, var et mellemnavn eller et 2. eller senere fornavn. Indførelsen af Den Ny Kirkebog har i vidt omfang lettet dette arbejde, da mellemnavne nu anføres i en selvstændig rubrik på DNK-udskrifter og -attester.

Der henvises i øvrigt til betænkningen, side 44-45.

3.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har ved sine overvejelser om, hvorvidt der bør være adgang til at tage et fornavn som mellemnavn, uanset hvilket køn navnet betegner, taget udgangspunkt i, at det kan konstateres, at der i befolkningen er en betydelig interesse for at videregive mellemnavne af denne type til senere generationer, også i tilfælde hvor den slægtsmæssige tilknytning er vanskelig at dokumentere. I en række tilfælde har der endvidere været ønske om at tillægge børnene i en søskendeflok kønsukorrekte fornavne som mellemnavn uden anden slægtsmæssig tilknytning til navnet end, at det første barn – for hvem navnet ikke er kønsukorrekt – har fået navnet som ekstra fornavn. Efter de gældende regler er det ikke muligt at imødekomme en sådan ansøgning.

I relation til udenlandsk navnetradition har problemet navnlig været, at der i arabisk navneskik er tradition for at navngive en pige med hendes fars, farfars og oldefars fornavn. Dette er baggrunden for den særlige praksis, som blev udmeldt ved Civilretsdirektora-

tets cirkulæreskrivelse af 2. juli 1998, hvorefter piger kan blive navngivet med faderens, farfaderens og evt. oldefaderens fornavn som 2. eller senere fornavn, hvis barnets forældre er eller har været statsborgere i et land, der følger en sådan navneskik, og hvis pigerne tillægges et egentligt pige-fornavn som 1. fornavn.

Udvalget har på baggrund af de problemer, der er beskrevet ovenfor, fundet, at der er behov for at liberalisere reglerne om adgangen til at tage et kønsukorrekt fornavn som 2. eller senere fornavn/mellemnavn. Det må dog efter udvalgets opfattelse være en betingelse, at en sådan liberalisering kan ske, uden at fornavnenes kønsidentificerende funktion herved fortabes, idet dette ville kunne have uheldige konsekvenser for den praktiske navnebrug.

Det følger heraf, at en sådan liberalisering efter udvalgets opfattelse ikke bør ske ved at give enhver mulighed for at tage et kønsukorrekt fornavn. En sådan vidtgående liberalisering ville nemlig kunne resultere i, at fornavnets kønsidentificerende funktion i realiteten ville blive ophævet.

Udvalget har i den forbindelse overvejet forskellige modeller, som liberaliserer adgangen til at tage et kønsukorrekt fornavn som 2. fornavn eller mellemnavn, og som samtidig sikrer, at fornavnets kønsidentificerende funktion ikke fortabes.

Udvalget har bl.a. overvejet en model, hvorefter det tillades at tage kønsukorrekte fornavne som 2. eller senere fornavn. Den pågældende skulle så samtidig have et 1. fornavn, der svarer til den pågældendes køn, således som dette tillades for visse etniske grupper i dag. Et 2. eller senere fornavn vil typisk fremstå som et mellemnavn, der ikke på samme måde som det første fornavn er kønsidentificerende. En sådan ordning indebærer imidlertid i realiteten, at der indføres en 4. navnekategori mellem 1. fornavn og mellemnavnet. Dertil kommer, at det ikke vil være muligt i lovgivningen at hindre, at en person, der f.eks. har et kønsukorrekt navn som 2. fornavn, i praksis alene kalder sig ved dette navn. En sådan løsning vil derfor ikke i tilstrækkelig grad sikre mod den ovennævnte risiko for fornavnets funktionstab. En sådan model kan derfor ikke anbefales.

Udvalget har endvidere overvejet, om en liberalisering af reglerne om kønsukorrekt brug af fornavne/mellemnavne i stedet kunne foretages ved at lempe adgangen til at tage et mellemnavn, hvis det navn, der ønskes, er et godkendt fornavn, herunder et godkendt fornavn, der betegner det modsatte køn i forhold til den, der ønsker navnet. Imod en sådan model kan det anføres, at den, i højere grad end tilfældet er i dag,

bryder med princippet om, at man skal have en slægtsmæssig tilknytning til et mellemnavn. Heroverfor kan det imidlertid anføres, at der i dag findes en lang række fornavne, der er i brug som mellemnavne, og at det som nævnt i praksis kan være ganske vanskeligt at afgøre, om en person bærer et navn som 2. fornavn eller som mellemnavn. Dertil kommer, at der heller ikke efter navnelovens § 11 i dag stilles krav om kønskorrekthed i forhold til mellemnavne. Derimod er det en betingelse for at kunne tage et mellemnavn, at der består en bestemt slægtsmæssig (eller lignende) tilknytning til navnet, jf. § 11. Det vil sige, at det er muligt at tage et kønsukorrekt navn med fornavnspræg som mellemnavn, hvis man har den fornødne slægtsmæssige tilknytning hertil.

Mellemnavne har ifølge udvalgets opfattelse ikke i praksis den samme kønsidentificerende funktion som fornavne.

Udvalget anbefaler derfor, at der i reglerne om mellemnavne åbnes mulighed for at tage et navn, der er godkendt som fornavn, uanset om navnet svarer til den pågældendes køn.

En sådan adgang forudsætter imidlertid, at det sikres, at fornavne, der anvendes som mellemnavne, ikke skal kunne tages som efternavne, hvorfor dette bør fremgå af loven.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 174 ff.

3.3.3. *Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende- ders overvejelser*

Af de grunde, som er anført af Navnelovsudvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at der bør gives mulighed for at tage et kønsukorrekt fornavn som mellemnavn.

Som anført af udvalget vil en ophævelse af fornavnes kønsidentificerende funktion kunne medføre store administrative vanskeligheder. Da et mellemnavn som anført af udvalget ikke har samme kønsidentificerende funktion som fornavne, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at denne adgang gives gennem bestemmelserne om mellemnavne i stedet for gennem bestemmelserne om fornavne.

Den foreslåede § 11, stk. 1, nr. 4, indebærer, at det er muligt at tage et mellemnavn som efternavn.

For fortsat at opretholde sondringen mellem for- og efternavn, som er centralt i dansk navneskik, er det dog nødvendigt at sikre, at kønsukorrekte fornavne som bæres som mellemnavne, ikke kan tages som efternavne.

Det foreslås derfor, at det i § 4, stk. 3, anføres, at et mellemnavn ikke kan tages som efternavn, hvis det navn, der ønskes, er et mellemnavn taget i medfør af § 11, stk. 1, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 11, stk. 1, nr. 4, § 4, stk. 3 og § 11, stk. 2, 3. pkt. og bemærkningerne hertil.

3.4. Adgang til at tage forældres eller bedsteforældres atypiske fornavn som mellemnavn

3.4.1. Gældende ret

I visse egne af landet har det været skik at give en mand et 1. fornavn, der har efternavnspræg. Som eksempel kan nævnes navnet Kronborg. Efter gældende praksis afslås ansøgninger om at tage sådanne navne som fornavn. Derimod tillades det ved navnebevis at tage forældres eller bedsteforældres atypiske fornavn som mellemnavn efter den gældende navnelovs § 11, stk. 2.

3.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har overvejet, om der fortsat bør være mulighed for at tage et mellemnavn, der har efternavnspræg, hvis navnet har været båret som første fornavn af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre.

Udvalget kan ikke anbefale en sådan bestemmelse.

Den nævnte navneskik ligner efter udvalgets opfattelse til en vis grad de udenlandske navneskikke, der ikke sonder mellem for- og efternavn. Den adskiller sig efter udvalgets opfattelse imidlertid fra disse ved, at der er tale om navne, der har tradition i en dansk navnekultur, der i øvrigt skelner mellem for- og efternavne. Udvalget har derfor fundet, at personer, der bærer de pågældende navne som efternavn, vil kunne opleve at få deres navneret krænket, hvis andre uden tilstrækkelig slægtsmæssig tilknytning til navnet frit kan tage dette som for- eller mellemnavn.

Personer, der ønsker at følge den nævnte navneskik, har efter den hidtidige praksis ingen tilknytning til navnet som mellem- eller efternavn, men alene som fornavn.

De pågældende kan efter udvalgets opfattelse udtrykke deres slægtsmæssige tilknytning til den pågældende forælder eller bedsteforælder ved at tage den pågældendes efternavn, eventuelt som mellemnavn.

Dertil kommer, at der i dag er tale om en meget sjældent forekommende navneskik, der må antages at være stærkt på retur. Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning, skønner således, at der er ca. 2-3 ansøgninger årligt om at få et regionalt forankret navn med efternavnspræg som fornavn, mens Familienstyrelsen skønner, at der højst forekommer én ansøgning årligt om et sådant navn som mellemnavn med henvisning til, at det er en forælders eller bedsteforælders fornavn. Som nævnt meddeles der afslag på at få navnet som fornavn.

Udvalget finder på den baggrund ikke, at hensynet til at videreføre den nævnte tradition kan anses for mere tungtvejende end hensynet til bærere af navnet som efternavn. Der er derfor ikke medtaget en særlig bestemmelse herom i udvalgets lovudkast.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke herved i alle situationer vil være udelukket at følge den nævnte tradition. Hvis navnet er et så udbredt efternavn, at det ikke er beskyttet, vil det således efter udvalgets forslag kunne tages som mellemnavn af enhver, jf. pkt. 2.1. Dertil kommer, at visse af de pågældende navne allerede i dag er optaget på Kirkeministeriets lister over godkendte fornavne. Sådanne navne vil efter udvalgets lovudkast fortsat kunne tages som for- eller mellemnavne. Det samme gælder andre navne, der opfylder betingelserne for at blive godkendt som fornavn, jf. pkt. 4.1., f.eks. som følge af, at navnet er almindeligt udbredt som fornavn her i landet, jf. pkt. 4.2.

Om muligheden for at anvende efternavne som fornavne henvises i øvrigt til pkt. 4.1.2.2.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 177 ff.

3.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders er enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til bærere af sådanne navne som efternavne er mere tungtvejende end hensynet til at videreføre den nævnte tradition, som bryder med et centralt element i dansk navneskik, nemlig sondringen mellem for- og efternavne.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders kan derfor tiltræde, at der ikke medtages en adgang til at videreføre den nævnte tradition i en ny navnelov.

Efter udvalgets opfattelse vil en sådan navneskik på den ene side ganske vist kunne vanskeliggøre kommunikation om og med det enkelte barn i en sådan søskendeflok, idet det efter omstændighederne kan være vanskeligt at fastslå, hvilket af børnene der tales med eller om. Udvalget finder imidlertid på den anden side ikke, at der er tale om et problem, der kan antages at være så tungtvejende eller ofte forekommende, at det er nødvendigt med et forbud herom i lovgivningen. Udvalget har derfor ikke medtaget en sådan bestemmelse i lovudkastet.

Endelig har udvalget overvejet, om det gældende forbud mod at tillægge en person to ens fornavne bør opretholdes.

Et sådant forbud tjener efter udvalgets opfattelse ikke noget kommunikationsmæssigt formål, men derimod alene et hensyn til at undgå, at bæreren ikke mødes med drillerier eller lignende ulemper. Som anført ovenfor finder udvalget, at det bør være ansøgeren selv eller – hvis der er tale om et barn – forældremyndighedens indehavere, der bør træffe afgørelse om sådanne spørgsmål. Udvalget har derfor heller ikke medtaget en sådan bestemmelse i lovudkastet.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 179 ff.

4.1.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at der ikke længere bør være et krav om, at et fornavn ikke må være til ulempe for bæreren.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at udgangspunktet for en ny navnelov bør være, at den enkelte selv bør bestemme sit navn, medmindre stærke grunde taler herimod.

For så vidt angår børn er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig med udvalget i, at forældremyndighedsindehaverne i almindelighed må anses for at have bedre mulighed for at tage stilling til, om et fornavn vil være til ulempe for barnet. Forældremyndighedsindehavere træffer dagligt beslutninger om deres børns forhold, herunder om barnets frisure og påklædning, der kan tænkes at give anledning til drillerier af barnet, uden at offentlige myndigheder i den forbindelse kan forbyde dette. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende finder derfor som udvalget, at der heller ikke på navneområdet er grundlag for at opretholde en særlig regel herom.

Af de grunde, som er anført af udvalget, er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig med

udvalget i, at der med en ophævelse af kravet om, at et navn ikke må være til ulempe, er behov for et krav om kønskorrekthed.

Endvidere er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig i, at der ikke længere bør være forbud mod at tillægge et barn et fornavn, som bæres af ældre levende søskende, eller et forbud mod at tillægge en person to ens fornavne.

Der henvises til den foreslåede § 13 og bemærkningerne hertil.

4.1.2. Krav om, at der skal være tale om et egentligt fornavn, at navnet ikke må være upassende eller vække anstød, og at navnet ikke må være uegnet til at blive anvendt her i landet

4.1.2.1. Gældende ret

Efter § 10, stk. 1, i den gældende navnelov må som fornavn ikke vælges et navn, der ikke er et egentligt fornavn.

Det følger af Kirkeministeriets cirkulære nr. 24 af 1. marts 1982 om ændring af lovgivningen om personnavne kapitel II, stk. 2, pkt. 1, at et navn, der er i brug som efternavn, i almindelighed ikke kan anvendes som fornavn. Det samme gælder titler, titulaturer, stillingsbetegnelser og lignende, jf. cirkulærets kapitel II, stk. 2, pkt. 5, samt ord som junior og præfixer som von, de etc., jf. cirkulærets kapitel II, stk. 2, pkt. 6.

Endvidere lægges der i praksis vægt på, at navnet ikke er upassende eller kan vække anstød.

Se endvidere betænkningen, side 53 ff.

4.1.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser *Anvendelse af efternavn som fornavn*

Ved sine overvejelser har Navnelovsudvalget taget udgangspunkt i, at et navn, der er i brug som efternavn, i almindelighed ikke kan tages som fornavn. Denne praksis er bl.a. begrundet i hensynet til slægtsfølelsen hos dem, der bærer navnet som efternavn. Dertil kommer, at der efter dansk navnetradition er en karakterforskel på for- og efternavne. En sammenblanding af disse kategorier vil således kunne vanskeliggøre kommunikationen om og med personer, der har et fornavn med efternavns karakter.

I nyere praksis tillades et fornavn, uanset om det også er et forbeholdt efternavn, hvis det godtgøres, at det er i brug som fornavn inden for den europæisk-amerikanske kulturkreds. Udvalget finder, at denne praksis bør opretholdes.

Som nævnt nedenfor finder udvalget ikke, at det fortsat kun skal være muligt at godkende fornavne, der

F. t. Navnelov

er i brug inden for den europæisk-amerikanske kulturkreds. Blandt andet som følge heraf foreslås det – hvis de øvrige betingelser er opfyldt – at det skal være muligt som fornavn f.eks. at tage et navn, der har tradition i en kultur, der ikke skelner mellem for- og efternavne.

Herudover bør der imidlertid efter udvalgets opfattelse ikke foretages lempelser i adgangen til at tage et fornavn, der er et beskyttet efternavn. Baggrunden herfor er hensynet til slægtsfølelsen hos dem, der bærer et beskyttet efternavn, samt hensynet til at undgå en gradvis ophævelse af skellet mellem for- og efternavne. Begge disse hensyn må efter udvalgets opfattelse i denne sammenhæng tillægges en særlig vægt, da det følger af udvalgets forslag, at det skal være muligt at tage et godkendt fornavn som mellemnavn, jf. pkt. 3.3.2.

Anvendelse af titler m.v. som fornavn

Udvalget finder endvidere, at det fortsat skal være udelukket at tage titler og præfixer m.v. som fornavn, da sådanne ord og led ikke i sig selv kan anses for et egentligt fornavn.

Navne, der er upassende eller kan vække anstød

Den eksisterende praksis, hvorefter der lægges vægt på, at det ansøgte fornavn ikke er upassende eller kan vække anstød, bør efter udvalgets opfattelse videreføres. Der er således for så vidt angår denne betingelse, i modsætning til betingelsen om, at et navn ikke må være til ulempe, også et hensyn at tage til andre mennesker end den person, der skal bære navnet.

Vurderingen af, om der er tale om et stødende eller upassende navn, bør efter udvalgets opfattelse navnlig bero på en vurdering af, hvilken semantisk betydning, herunder eventuelle tilknyttede (negative) associationer, som navnet har eller kan have. Det afgørende bør således efter udvalgets opfattelse ikke være, hvad bæreren selv lægger i navnet. Veletablerede navne er normalt ikke forbundet med sådanne (negative) associationer. Nye navne, der dannes på grundlag af eksisterende ord i sproget, vil efter udvalgets opfattelse derimod – i hvert fald i begyndelsen – normalt blive forbundet med betydningen af det ord, der udgør navnets sproglige oprindelse.

Som det fremgår, er vurderingen af, om et navn er upassende eller kan vække anstød, til en vis grad af en anden karakter end vurderingen af, om der er tale om et egentligt fornavn. Udvalget foreslår derfor, at der lovfæstes en særlig regel herom.

Navnet egnet til at blive anvendt som fornavn her i landet

For så vidt angår udenlandske fornavne finder udvalget som nævnt under pkt. 2.8.1.2. vedrørende

fremmede navnetraditioner ikke, at der i relation til efternavne bør gælde forskellige regler for forskellige etniske grupper her i landet.

Dette synspunkt gør sig efter udvalgets opfattelse også gældende for fornavne.

Personer, der via deres fornavn ønsker at udtrykke et tilhørsforhold til en anden kulturkreds, eller som i øvrigt ønsker at tage et sådant navn, bør efter udvalgets opfattelse have mulighed for dette, i det omfang navnet i øvrigt ikke er til hinder for kommunikation om og med den pågældende. Det gælder også, selvom der ikke er tale om etnisk eller anden tilknytning til den pågældende kultur f.eks. i kraft af ægteskab.

Udvalget foreslår, at der fremover bør gælde en tilsvarende regel som den foreslåede regel vedrørende nydannede efternavne for nydannede fornavne, således at et fornavn ikke kan godkendes, hvis det er uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet.

4.1.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig i Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Ministeriet kan således tiltræde, at der opretholdes og lovfæstes krav om, at der skal være tale om et egentligt fornavn, at navnet ikke må være uegnet til at blive anvendt her i landet, og at navnet ikke må være upassende eller kunne vække anstød.

Der henvises til den foreslåede § 14, stk. 3 og bemærkningerne hertil.

*4.2. Almindeligt udbredte fornavne**4.2.1. Gældende ret*

Kirkeministeriets lister over godkendte fornavne, der kan ses på www.km.dk, rummer ca. 7.000 navne fordelt på ca. 4.000 pigenavne og ca. 3.000 drengnavne. Hertil kommer de navne, som Kirkeministeriet har godkendt efter omstændighederne eller på særlige vilkår. Endvidere kan hertil lægges de navne, der i tiden efter udsendelsen af det seneste cirkulære af 1. november 1997 om godkendte fornavne ifølge Kirkeministeriets praksis fast godkendes som fornavne. Tælles alle disse fornavne med, har Kirkeministeriet i alt godkendt knap 13.600 fornavne fordelt med godt 8.700 pigeformavne og godt 4.800 drengformavne. Disse tal kan sammenholdes med, at der ifølge Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning, aktuelt er knap 47.000 forskellige pigenavne og 38.000 forskellige drengnavne i brug som første fornavn i Danmark.

Det vil sige, at kun godt 8 % af de navne, der rent faktisk anvendes som første fornavn her i landet, er optaget på Kirkeministeriets lister.

I 2001 var der 46.771 forskellige pigenavne i brug i Danmark. Af disse navne blev 29.126 kun båret af 1 person, mens 6.407 navne kun blev båret af 2 personer. 2.635 navne blev i 2001 båret af 25 eller flere personer.

Der var i 2001 37.669 forskellige drengenavne i brug som første fornavn i Danmark. Af disse navne blev 23.691 navne kun båret af 1 person, mens 4.180 navne kun blev båret af 2 personer. 2.190 navne blev i 2001 båret af 25 eller flere personer.

Der henvises til betænkningen, side 186 ff.

4.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Med udgangspunkt i den meget store udbredelse af fornavne, der ikke er optaget på listerne over godkendte navne, har Navnelovsudvalget overvejet, om der for visse af de navne, der allerede er i brug som fornavn her i landet, bør indføres en ordning, hvorefter det ikke er nødvendigt konkret at søge om godkendelse af et sådant navn, hvis det er et almindeligt udbredt fornavn.

Hvis et fornavn er almindeligt udbredt her i landet, vil det efter udvalgets opfattelse være overflødigt at stille krav om en administrativ behandling som om, der var tale om et helt nydannet fornavn, da navnet her i landet i forvejen må antages at blive opfattet som et anvendeligt fornavn.

Derimod har udvalget ikke fundet, at det er tilstrækkeligt, at der blot er én her i landet, der bærer navnet, således som dette er tilfældet i Norge. Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning, har oplyst, at omkring 63 % af det totale antal forskellige fornavne, der blev brugt som første fornavn ifølge CPR i 2001, kun blev båret af én person. Det svarer til, at ca. 1 % af befolkningen bærer et fornavn, der ikke bæres af andre her i landet.

Gruppen af fornavne med kun én navnebærer rummer i visse tilfælde navne helt uden fornavns karakter, navne, der ellers kun kendes som efternavne, navne brugt for det modsatte køn, samt en række (numerologisk) forvanskede stavemåder af gængse fornavne, f.eks. de tilfældigt valgte pigenavne: Arusyak, Aruwa, Arva, Arvi, Arvid, Arvida, Arvin, Arvind og Arwah, og drengenavne: Ahmic, Ahmid, Ahora, Ahrenholdt, Ahrent, Ahron, Ahsam, alle med kun én navnebærer.

Udvalget har på den anden side heller ikke fundet, at man bør begrænse mængden af fornavne, der frit kan tages af alle af det pågældende køn, til de navne,

der er så alment kendte, at de optræder i håndbøger og populærvidenskabelige navnebøger.

For at undgå at lægge grænsen for lavt har udvalget anbefalet, at et fornavn som udgangspunkt anses for almindeligt udbredt her i landet, og at det således kan tages af alle uden godkendelse, hvis det bæres af 25 personer eller derover som første fornavn. Med en grænse på 25 bærere vurderes det af udvalget, at der er tilstrækkelig sikkerhed for, at navnene i almindelighed vil blive opfattet som et fornavn her i landet.

Målt på antallet af forskellige fornavne vil en grænse på 25 navnebærere eller derover frigive lidt over 4.800 fornavne. Disse navne vil således i lighed med de navne, der allerede er optaget på listerne over godkendte navne, kunne tages af enhver. Tallet 4.800 fornavne er noget under det antal forskellige navne, som findes på de pågældende lister. Mange af navnene på listerne over godkendte navne er imidlertid enten meget sjældne eller slet ikke i brug. Udvalgets forslag er på den baggrund udtryk for en liberalisering.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 186 ff.

4.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig i Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag og kan således tilslutte sig, at fornavne, der bæres af 25 personer eller derover, anses for at være almindeligt udbredte og derfor kan tages af enhver uden godkendelse.

Ministeriet finder, at et fornavn for at komme på henholdsvis dreng- og/eller pigefornavnslisten bør bæres af 25 personer af det pågældende køn. Der er herved lagt vægt på, at et fornavn, som bæres af 25 drenge og en pige, ikke med én "pigebærer" kan anses for at være almindeligt udbredt som pigefornavn.

Samlet set foreslås det, at der indføres en pligt for ministeren for familie- og forbrugeranliggende til årligt at offentliggøre en liste over dreng- og pigenavne, der kan tages uden godkendelse. Det foreslås, at der på denne liste dels optages de navne, som efter den gældende lov er godkendte fornavne, dels optages navne, der er eller har været almindeligt udbredt her i landet, samt navne der er godkendt, se pkt. 4.2.1.

Det fremhæves, at bestemmelsen ikke forpligter ministeren for familie- og forbrugeranliggende til at foretage en løbende opdatering af, hvilke navne der er almindeligt udbredt her i landet. Optagelse af sådanne navne på listen forudsættes således – ud over den første offentliggørelse ved lovens ikrafttræden – alene at

ske i det omfang, der konkret er anledning hertil, f.eks. fordi det på baggrund af en konkret henvendelse har vist sig, at et navn er almindeligt udbredt her i landet.

Den nævnte liste vil blive opdateret og offentliggjort på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders (Familiestyrelsens) hjemmeside på Internet-
tet.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2 og bemærkningerne hertil.

4.3. Bør der fortsat være adgang til at godkende et fornavn for én bestemt ansøger

4.3.1. Gældende ret

Som nævnt i pkt. 4.2.1. er størstedelen af de fornavne, der i dag bæres her i landet, ikke optaget på Kirkeministeriets lister over godkendte fornavne.

En betydelig del af de navne, der ikke er optaget på Kirkeministeriets lister over godkendte navne, bliver anvendt som følge af indvandring af personer, der ikke er navngivet efter den danske navnelovgivning. De øvrige navne er blevet tilladt efter en konkret vurdering, uden at navnet i den forbindelse er blevet optaget på listerne over godkendte navne, jf. pkt. 4.2.1. Københavns Universitet, Afdeling for Navneforskning, skønner, at det i de senere år har drejet sig om ca. 700 sager årligt. Dertil skal lægges de fornavne, der er blevet tilladt efter den enkelte præsts skøn før navneloven af 1961, samt eventuelle tilfælde, hvor et fornavn siden hen ved en fejl måtte være blevet godkendt af ministerialbogsføreren (personregisterføreren) uden forudgående forelæggelse for Kirkeministeriet (Familiestyrelsen).

4.3.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at de sager, hvor der efter gældende praksis navnlig kan blive tale om en konkret tilladelse til et bestemt fornavn, er sager, hvor ansøgeren har en bestemt etnisk tilknytning til en bestemt navnekultur, samt sager, hvor en ansøger ønsker at tage navn efter en slægtning, der bærer eller har båret et ikke-godkendt fornavn. Der er eksempelvis tradition i visse adelslægter for at bære markante fornavne, men også i mange borgerlige slægter, præstefamilier m.v. vil man kunne finde særprægede navneopkaldelsestraditioner.

Efter udvalgets opfattelse taler lighedshensyn i disse sager med betydelig styrke for, at et fornavn, der kan tillades én borger, bør kunne tages af enhver. Det må således anses for uforståeligt for en ansøger, der har fået afslag på et fornavn, hvis den pågældende f.eks. ved opslag i Danmarks Statistik eller i telefon-

bøger m.v. bliver bekendt med, at andre har fået tilladelse til at bære navnet. Mange specielle eller slægts-specifikke fornavne er da også med tiden blevet godkendt som frit antagelige fornavne her i landet.

Det følger på den baggrund af udvalgets forslag til regler om, hvilke fornavne der skal kunne tages, at det afgørende bør være, om navnet opfylder en række materielle betingelser, jf. pkt. 4.1, eller om det må anses for at være almindeligt udbredt som fornavn her i landet, jf. pkt. 4.2.

En afskaffelse af adgangen til konkrete godkendelser af fornavne støttes endvidere efter udvalgets opfattelse af praktiske hensyn ved den administrative behandling af navneansøgninger efter den kommende navnelov. Hvis et ikke-godkendt fornavn bliver tilladt en konkret ansøger, men ikke optaget på listen over godkendte navne, vil en senere ansøgning om det samme navn i princippet skulle undergives den samme sagsbehandling. Allerede i dag findes der en lang række fornavne, hvortil tilladelse meddeles kurant, uden af disse (endnu) er blevet optaget på listerne over godkendte navne. Sådant dobbeltarbejde bør efter udvalgets opfattelse undgås.

Efter udvalgets opfattelse bør listen over godkendte navne være en oversigt over alle navne, der kan tages som fornavn, uden at der skal foretages en nærmere prøvelse heraf. Listen over disse navne vil dermed sikre mod dobbeltarbejde hos navnemyndighederne. Den bør derimod heller ikke fremover opfattes som en liste over særligt anbefalelsesværdige eller "danske" navne.

Udvalget foreslår på den anførte baggrund, at adgangen til konkret at godkende et fornavn, uden at dette skal have virkning for alle, der måtte ønske dette fornavn, ikke skal videreføres.

Udvalget har i den forbindelse anført, at der ikke herved tilsigtes nogen stramning af den eksisterende praksis. I det omfang et fornavn hidtil har været anset for at overholde den gældende navnelovs krav til nydannede fornavne, må det i almindelighed antages, at det også vil kunne tillades efter udvalgets lovudkast, selv om det tidligere kun er tilladt i konkrete tilfælde. Det skyldes, at udvalget ikke har foreslået stramminger i de materielle betingelser for, hvilke krav der skal være opfyldt for, at et fornavn kan godkendes. Det kan dog efter udvalgets opfattelse ikke udelukkes, at der kan forekomme tilfælde, hvor en fornyet vurdering af et navn kan føre til, at det ikke længere kan tillades som fornavn. Det kan f.eks. komme på tale i forbindelse med visse numerologisk inspirerede stavemåder

af gængse fornavne, hvis disse afgørende strider mod almindelige retskrivnings- og udtaleprincipper.

4.3.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at adgangen til konkrete godkendelser af fornavne for én bestemt ansøger bør afskaffes.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at lighedshensyn i disse sager taler med betydelig styrke for, at et fornavn, der kan tillades én borger, bør kunne tages af enhver og på den administrative lettelse, en sådan afskaffelse vil medføre.

Det foreslås derfor, at der ikke indføres en adgang til konkret at godkende et fornavn til én bestemt ansøger, men derimod at det fastsættes, at alle godkendte fornavne skal på listen over pige- og drengefornavne, der kan tages uden godkendelse, hvorefter navnet kan tages af enhver.

Efter Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes opfattelse vil afskaffelsen af adgangen til konkrete godkendelser af fornavne for én bestemt ansøger formentlig medføre en vis indskrænkning i, hvilke navne der vil blive godkendt. Dette skyldes, at der efter den gældende praksis er godkendt navne på grund af helt særlige konkrete omstændigheder, som ikke efter lovforslaget vil kunne forventes godkendt. Dette gælder bl.a. visse numerologiske navne som for eksempel Stecn.

Der henvises til den foreslåede § 14 og bemærkningerne hertil.

4.4. Transvestitters og transseksuelles navne

4.4.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov kan en dreng/mand ikke tillægges et pige-/kvindenavn eller omvendt.

Ved en transseksuel person forstås en person, som har en forstyrrelse af sin kønsidentitet, der opleves som et udtalt misforhold mellem det biologiske køn og det psykiske kønstilhørsforhold. En transseksuel person ønsker endvidere ofte denne konflikt løst gennem en kønsskifteoperation, jf. Niels Holm-Nielsen (red.). Klinisk Ordbog, 15. udgave 2003.

En transseksuel person kan som udgangspunkt kun ændre fornavn til et navn, der betegner det ønskede køn, efter at have gennemgået en kønsskifteoperation. Civilretsdirektoratet (nu Familiestyrelsen) har dog iværksat en forsøgsordning, hvorefter transseksuelle, der går i et observationsforløb på Sexologisk Klinik med henblik på senere at søge tilladelse til kønsskifte,

og som er blevet henvist til kønshormonbehandling med hormoner fra det ønskede køn, kan få tilladelse til at tage et fornavn, der betegner det modsatte køn. Herudover giver forsøgsordningen adgang til, at transseksuelle, der gennem længere tid har levet fuldtids som det andet køn, men ikke ønsker at gennemgå kønsskifte, kan få en sådan tilladelse, hvis ønsket om at leve som det andet køn er stabilt, og ansøgerens livskvalitet skønnes at blive væsentligt forbedret ved et fornavn, der svarer til den kønslige fremtoning. Forsøgsordningen er nærmere beskrevet i betænkningen, side 59-60.

Transvestitter er mænd, der har en trang til at iføre sig kvindetøj og i det ydre illudere som kvinde, men uden ønske om kønsskifte, jf. Niels Holm-Nielsen (red.) Klinisk Ordbog, 15. udgave 2003.

Den nævnte forsøgsordning giver ikke mulighed for, at transvestitter kan få tilladelse til at tage et kønsukorrekt fornavn.

Der findes i dag et begrænset antal fornavne, der kan tages af begge køn. Kun få af disse navne er optaget på Kirkeministeriets navnelister, men ifølge Kirkeministeriets fortegnelser er der for 103 fornavnes vedkommende i konkrete tilfælde givet tilladelse til brug af navnet som både drengenavn og pigenavn. Der vil derfor skulle søges om en særlig tilladelse til at tage et sådant navn.

4.4.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Som nævnt under pkt. 4.1.1.2. har udvalget ikke fundet at kunne støtte en generel ophævelse af kravet om fornavnes kønskorrekthed.

Som anført under pkt. 3.3.2. har udvalget dog foreslået, at det skal være muligt for enhver at tage et kønsukorrekt fornavn som mellemnavn.

Udvalget har herudover foreslået en udvidelse af adgangen til at godkende fornavne, der kan tages af begge køn, jf. pkt. 4.1.1.2. En sådan ordning vil i vid udstrækning gøre det muligt for både transvestitter og transseksuelle at tage et kønsneutralt fornavn.

Udvalget har overvejet, om der herudover bør fastsættes særlige regler for transseksuelle.

For transseksuelle kan det efter udvalgets opfattelse være særligt krænkende, at de i det daglige bliver nødt til at afsløre deres transseksualitet som følge af, at danske fornavne er kønsspecifikke, og at der i en lang række dagligdags sammenhænge skal forevises legitimationsbevis med navn.

Som nævnt ovenfor vil de pågældende efter en kønsskifteoperation kunne tage et navn, der svarer til det erhvervede køn. For transseksuelle er spørgsmålet om særregler således i dansk sammenhæng alene rele-

vant for personer, der ønsker at gennemgå, men endnu ikke har gennemgået en kønsskifteoperation, eller som på trods af deres transseksualitet ikke ønsker at gennemgå en sådan operation.

Dette hensyn må efter udvalgets opfattelse afvejes over for de hensyn, som kravet om kønskorrekthed varetager. Det drejer sig navnlig om hensynet til kommunikation og den praktiske håndtering af situationer, hvor viden om en persons køn er af betydning, jf. pkt. 4.1.1.2.

Det bemærkes i den forbindelse, at der på baggrund af erfaringerne med den eksisterende forsøgsordning må antages at være tale om en ganske lille persongruppe. En videreførelse af denne ordning kan derfor ikke antages generelt at bringe danske fornavnes kønsspecificitet i fare.

Dertil kommer, at konstatering af den transseksuelles biologiske køn i de tilfælde, hvor dette måtte være af afgørende betydning, vil kunne ske ved kontrol af legitimation, der viser den pågældendes CPR-nummer. Det bemærkes herved, at kun personer, der har gennemgået et fuldstændigt kønsskifte, vil kunne få et nyt CPR-nummer.

Herudover har Civilretsdirektoratet (nu Familiestyrelsen) oplyst, at det er direktoratets opfattelse, at den eksisterende forsøgsordning ikke har givet anledning til praktiske problemer, og at den i vidt omfang imødekommer det eksisterende behov for navneændringer for transseksuelle personer, se betænkningen side 60.

Udvalget har på den baggrund fundet, at der bør gives en udtrykkelig hjemmel i navneloven til at fastsætte regler om transseksuelle personer, således at den eksisterende forsøgsordning kan videreføres.

Udvalget har derimod af lovtekniske grunde ikke fundet, at ordningen bør indskrives i selve loven. Det skyldes, at den generelle opfattelse af transseksuelles forhold i samfundet må anses for at være under stadig udvikling, og at der derfor kan være behov for administrativt at justere reglerne om transseksuelles adgang til at tage et kønskorrekt fornavn i takt med denne udvikling. Udvalget foreslår derfor, at justitsministeren (nu ministeren for familie- og forbrugeranliggender) bemyndiges til at fastsætte regler, der for transseksuelle gør undtagelse fra kravet om fornavnes kønskorrekthed.

På opfordring fra foreningen trans-danmark har udvalget overvejet, om den nævnte ordning også bør gælde for transvestitter der på fuld tid eller den overvejende del af tiden går klædt som personer af det modsatte køn, samt om en begrænsning af myndighedernes krav til dokumentation for, at en person opfyl-

der betingelserne for at indgå i forsøgsordningen. Til støtte for det sidste synspunkt har foreningen trans-danmark navnlig anført, at de efter den nuværende forsøgsordning foretagne undersøgelsesskridt må anses for unødvendigt langvarige og bureaukratiske, og at en ansøgning om et kønskorrekt fornavn sker efter "store overvejelser og et dybtfølt ønske".

Udvalget har fundet, at en ordning som den norske, hvor det overlades til den enkelte at afgive en erklæring om, at vedkommende har en "transgender identitet", på den ene side væsentligt vil lette sagsbehandlingen af og sagsbehandlingstiden for disse sager og som følge heraf også ventetiden for dem, der måtte ønske et kønskorrekt fornavn.

Heroverfor står på den anden side efter udvalgets opfattelse hensynet til at sikre, at anvendelsen af kønskorrekte fornavne kun sker i de tilfælde, hvor der er tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at fravige kravet om kønskorrekthed. Transvestitter føler sig på grundlag af definitionen af dette begreb anført ovenfor ikke som personer af det modsatte køn. Et navn, der svarer til deres biologiske køn, er således ikke i strid med deres kønsidentitet, men alene i strid med deres trang til at illudere som det modsatte køn. Hensynet til transvestitter synes således efter udvalgets opfattelse at måtte anses som mindre tungtvejende end hensynet til transseksuelle personer.

Som nævnt har udvalget i sit lovudkast foreslået en ganske vid adgang for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om transseksuelles navneforhold i lyset af de til enhver tid eksisterende forhold. Der vil i den forbindelse bl.a. kunne fastsættes regler om, hvilket krav til dokumentation der bør stilles for at være omfattet af de særlige regler om transseksuelle, herunder om der fortsat bør stilles krav om en udtalelse fra Sexologisk Klinik og evt. Retslægerådet, eller om det bør være tilstrækkeligt med en erklæring fra ansøgeren. Udvalget er i den forbindelse opmærksom på, at sondringen mellem transvestitter og transseksuelle i praksis i særlige tilfælde kan give anledning til betydelig tvivl, også for den pågældende selv. Det gælder navnlig i forholdet mellem transseksuelle, der ikke ønsker en kønsskifteoperation, og transvestitter, der overvejende eller udelukkende klæder sig som personer af det modsatte køn.

Udvalget – der ikke er i besiddelse af særlig (lægefaglig) sagkundskab på dette område – har herudover ikke fundet, at det bør fremkomme med nærmere anbefalinger på dette punkt.

Som anført under pkt. 2 har udvalget foreslået, at det i en række sammenhænge skal være muligt at tage

et kønsbestemt efternavn. Det drejer sig dels om patronymnavne, jf. pkt. 2.8.2.2., dels om kønsbøjede efternavne, jf. pkt. 2.8.4.2.

Efter udvalgets opfattelse gør de ovennævnte hensyn vedrørende fornavne sig tilsvarende gældende for efternavne.

Udvalget har derfor forslået, at der på samme måde som for fornavne bør gives justitsministeren (nu ministeren for familie- og forbrugeranliggender) mulighed for at fastsætte regler om transseksuelles adgang til at tage et kønsspecifikt efternavn.

4.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig med Navnelovsudvalget i, at der bør fastsættes en regel, hvorefter der gives ministeren for familie- og forbrugeranliggender mulighed for at fastsætte regler om transseksuelles navneforhold.

Ministeriet er således enig med udvalget i, at der ikke bør fastsættes særlige regler for transvestitter, da et navn, der svarer til deres biologiske køn, som anført af udvalget ikke er i strid med deres kønsidentitet, men alene i strid med deres trang til at illudere som det modsatte køn.

Foreningen trans-danmark har i dets hørings svar anført, at foreningen finder, at den eksisterende ordning for transseksuelle er yderst bureaukratisk, og at mange på forhånd opgiver at søge navneskift efter ordningen. Det er foreningens opfattelse, at ordningen også bør gælde for transvestitter, og at ansøgning om at tage et navn, der betegner det modsatte køn, bør imødekommes alene på baggrund af en erklæring fra den pågældende om at være transseksuel eller transvestit.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er af den opfattelse, at den eksisterende forsøgsordning fungerer tilfredsstillende, og at denne ordning på tilfredsstillende vis imødekommer hensynet til transseksuelle personers behov for at erhverve et fornavn, der betegner det ønskede køn, samtidig med at den helt klare hovedregel om krav om fornavnes kønskorrekthed beskyttes på tilfredsstillende vis. Ministeriet finder således ikke, at muligheden for at tage et fornavn, der betegner det modsatte køn, på nuværende tidspunkt bør udvides yderligere. Derimod finder Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, at ordningen bør udvides til også at omfatte adgang til at tage et kønsspecifikt efternavn.

Det bemærkes, at der i de nye fornavnslisters udarbejdet i medfør af lovforslagets § 14, vil kunne opta-

ges en række navne på både pige- og drengefornavnslisten, f.eks. Kim, Michell, Eli og Noa(h).

Der henvises til § 14 og bemærkningerne hertil.

5. Administration af navneloven

5.1. Myndigheder

5.1.1. Gældende ret

Anmeldelsessager i henhold til § 2 i den gældende navnelov behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren). En ægtefælles efternavn kan tages ved anmeldelse til vielsesmyndigheden. Det samme gælder, hvis den, der bærer et giftenavn, ønsker at genantage det efternavn, vedkommende bar ved ægteskabets indgåelse, eller det efternavn, vedkommende senest har båret, som ikke er erhvervet på grundlag af ægteskab, jf. § 4. Derimod behandles navneændringer, der kræver navnebevis, af statsamtene, jf. § 5.

5.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har peget på, at der fremover kun bør være én indgang for borgeren til behandlingen af alle navnesager. Dette gælder dog ikke sager om navngivning ved dåb og adoptionsbevilling.

Ved at forenkle administrationen af navnesager således, at borgerne kun skal henvende sig ét sted, gøres det lettere for borgerne at komme i forbindelse med den rette myndighed, og det undgås, at borgerne bliver kastebold mellem forskellige navnemyndigheder.

Udvalget har på den baggrund foreslået, at alle navneansøgninger fremover skal indgives til ministerialbogsføreren (personregisterføreren). Det skal herefter være op til ministerialbogsføreren (personregisterføreren) at visitere sagen. Hvis sagen har en sådan karakter, at den skal behandles af statsamtet, jf. nedenfor pkt. 5.2, sendes sagen til statsamtet til videre foranstaltning.

Ved dets overvejelser om, hvilke myndigheder der fremover skal behandle navnesager, har Navnelovsudvalget lagt vægt på, at statsamtene har lang erfaring med behandlingen af navnesager, ligesom de er den centrale myndighed på det familieretlige område, der har en nær sammenhæng med navnelovgivning.

Udvalget har derfor fundet, at statsamtene fortsat vil være velegnede til at varetage opgaven med at behandle de mere juridisk krævende navnesager.

Udvalget foreslår heller ikke grundlæggende ændringer i ministerialbogsføreren (personregisterføreren) opgaver i forbindelse med navngivning og navneændring.

Det skyldes navnlig, at disse opgaver efter udvalgets opfattelse ikke kan ses isoleret fra ministerialbogsførerens (personregisterførerens) øvrige opgaver med civilregistrering, dvs. registrering af fødsler og dødsfald, jf. betænkningen side 66. Det er således udvalgets opfattelse, at registrering af navngivning og navneændring mest hensigtsmæssigt bør fastholdes hos den myndighed, der også registrerer fødsler og dødsfald.

Udvalget har på den baggrund fundet, at ansøgninger om navngivning og navneændring i de enklere sager som hidtil bør behandles af ministerialbogsføreren (personregisterførerens).

For så vidt angår vielsesmyndighedens kompetence på navneområdet har udvalget taget udgangspunkt i, at adgangen til at anmelde navneændringer til vielsesmyndigheden afspejler, at der i den gældende navnelovgivning sondres mellem giftenavn og eget efternavn. Hertil kommer, at de registreringer, der er nødvendige for at tage stilling til, om anmeldelsen kan godtages, tidligere kun var til stede hos vielsesmyndigheden, se nærmere betænkningen, side 200-201.

Efter indførelsen af Den Ny Kirkebog er oplysninger om ændring af navne i anledning af ægteskab indgået i Folkekirken og andre navneændringer tilgængelige for enhver ministerialbogsfører.

Med udvalgets forslag til afskaffelse af sondringen mellem eget efternavn og giftenavn, jf. pkt. 2.2., bør registreringen af navneændringer alene ske ét sted, nemlig i ministerialbogen (personregistret).

Udvalget har på den baggrund ikke fundet, at der fortsat er behov for den særlige ordning, hvorefter vielsesmyndigheden (borgerlig eller kirkelig) kan modtage anmeldelser om navneændringer i visse sager.

Ophævelsen af denne ordning kan efter udvalgets opfattelse ikke antages at gøre navneændring ved vielse mere besværlig for borgerne, selvom ansøgningen om navneændring ikke vil kunne indgives til vielsesmyndigheden. Vielsesmyndigheden vil således f.eks. kunne udlevere en ansøgningsblanket om navneændring og eventuelt modtage en ansøgning om navneændring og videresende denne til ministerialbogsføreren (personregisterførerens), der behandler sagen efter de almindelige regler herom.

Udvalget foreslår på den baggrund, at vielsesmyndighedens mulighed for at foretage navneændringer afskaffes.

Udvalgets forslag indebærer, at der på vielsesattesten fremover alene vil stå parternes navne inden vielsen. En vielsesattest vil således ikke længere være egnet til at dokumentere parternes navne efter vielsen.

Det vil herefter skulle dokumenteres ved en dåbs- eller navneattest. Udvalgets forslag indebærer således en ligestilling mellem personer, der er eller har været gift, og ugifte personer, når disse skal dokumentere deres navn.

5.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til borgeren gør, at der fremover kun bør være én indgang for borgeren til behandling af alle navnesager.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er endvidere enig i, at den samlede indgang bør være hos ministerialbogsførerne (personregisterførerens).

Institut for Menneskerettigheder har i dets høringsvar over betænkningen anført, at det for borgere, der ikke er medlem af folkekirken, kan vække anstød, at de skal indgive en eventuel navneansøgning til folkekirken. Herudover har Kommunernes Landsforening i dens høringsvar over betænkningen anført, at den fremtidige opgaveløsning på navneområdet burde henlægges til kommunerne i lyset af regeringens udspil om Det Nye Danmark fra april 2004, hvoraf fremgår, at borgerne skal kunne henvende sig ét og samme sted – i kommunen – ved de fleste almindelige henvendelser til den offentlige sektor, uanset hvilken myndighed, der har det endelige ansvar for opgaveløsningen.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er ikke bekendt med, at den nuværende ordning, hvorefter borgerne i mange tilfælde, herunder også i visse tilfælde af navngivninger og navneændringer, skal henvende sig til ministerialbogsføreren, har vakt megen modstand. Ministeriet finder endvidere som udvalget, at registrering af navngivning og navneændring mest hensigtsmæssigt bør fastholdes hos den myndighed, der også registrerer fødsler og dødsfald, hvilken i dag er ministerialbogsføreren. I Sønderjylland har der dog siden 1920 været borgerlig registrering af fødsler, dødsfald, navngivning og navneændringer m.v.

5.2. Kompetencefordelingen mellem statsamtet og ministerialbogsføreren

5.2.1. Gældende ret

Navneændring ved anmeldelse til ministerialbogen (personregistret) kan efter den gældende navnelovs § 2 ske i en række tilfælde, hvor den, der ønsker navneændringen, har en umiddelbar adkomst til navnet, og denne adkomst normalt kan konstateres ved at undersøge ministerialbogen (personregistret) vedrørende

den pågældende eller en af dennes forældre eller stedforældre.

Navnebevissager forudsætter derimod typisk en mere indgående sagsbehandling og behandles derfor af statsamtet. Der er bl.a. tale om sager, hvor den pågældendes adkomst til navnet ikke umiddelbart kan konstateres, eller hvor det beror på et skøn, om ansøgningen bør imødekommes. Herudover behandles også sager, hvor ansøgeren er født i udlandet, som navnebevissager. Det skyldes, at personer, der er født i udlandet, som udgangspunkt ikke indføres i ministerialbogen (personregisteret).

5.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Ved dets overvejelser om den fremtidige kompetencefordeling mellem statsamterne og ministerialbogsføreren (personregisterføreren) har Navnelovsudvalget taget udgangspunkt i, at det afgørende bør være, om det f.eks. ved gennemgang af ministerialbogen eller ved opslag i CPR eller på lignende sikker måde umiddelbart kan konstateres, om den pågældende er berettiget til det navn, der ansøges om.

I sager, hvor dette er tilfældet, vil det normalt efter udvalgets opfattelse være ubetænkeligt at lade navngivning og navneændring ske ved ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

Udvalget har i den forbindelse fundet, at statsamterne ikke længere bør behandle sager, der efter deres indhold burde være ministerialbogssager, blot fordi ansøgeren er født i udlandet. Disse sager bør fremover behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren) på linje med de øvrige navnesager. Kirkeministeriet har i den forbindelse oplyst, at indførelsen af Den Ny Kirkebog, bl.a. bevirker, at alle, der er omfattet af den danske navnelovgivning, fremover kan optages i ministerialbogen.

Ministerialbogsføreren (personregisterføreren) træffer allerede i dag afgørelse i sager, hvor der bør ske høring af børn under 12 år. Udvalget har ikke foreslået ændringer heri. Udvalget har i forlængelse heraf fundet, at også sager om ændring af et barns mellem- eller efternavn, hvor der efter lovudkastets § 23 skal ske høring af en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, bør behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren), hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Ved statsamterne bør herefter efter udvalgets opfattelse navnlig behandles sager, hvor betingelserne for at tage et bestemt navn ikke umiddelbart kan konstateres opfyldt.

Det kan ifølge udvalget f.eks. være tilfældet, hvis der skal tages stilling til udenlandske dokumenter, der skal tjene til at godtgøre den pågældendes tidligere navn, adresse, civilstand, slægtskab eller plejeforhold. Også nødvendigheden af oplysninger om fremmed ret vil i almindelighed gøre, at sagen skal behandles i statsamtsregi.

Det samme gælder efter udvalgets opfattelse sager om transseksuelles fornavne, kønsbestemte efternavne til transseksuelle og patronymnavne til transseksuelle, idet vurderingen af, om der er tale om en person, der opfylder betingelserne for at være omfattet af de pågældende bestemmelser, kræver en nærmere sagsbehandling.

Endvidere har udvalget nævnt sager, hvor der skal inddrages oplysninger om visse typer af fremmed navneskik.

Det forhold, at der i en bestemt type sager kan være en risiko for, at der kan opstå vanskeligere spørgsmål, gør efter udvalgets opfattelse ikke, at alle sådanne sager fremover bør behandles af statsamterne. Derimod bør lovudkastet efter udvalgets opfattelse tage sigte på, at så stor en del af sagerne som muligt kan foregå lokalt ved ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

Den skitserede ordning forudsætter, at det administrativt bliver muligt at ændre på fordelingen af sager mellem navnemyndighederne, således at det sikres, at de vanskeligere sager fortsat behandles i statsamterne, og de mere enkle sager behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren). Det bør derfor efter udvalgets opfattelse være muligt administrativt at flytte typer af sager fra statsamterne til ministerialbogsførerne (personregisterførerne) og omvendt, hvis det i praksis viser sig hensigtsmæssigt.

Særligt med hensyn til spørgsmålet om, hvilken myndighed der bør behandle sager efter lovudkastets § 7 om navngivning med navne, der har tradition i andre kulturer end den danske, kunne det efter udvalgets opfattelse overvejes, om det er hensigtsmæssigt løbende at lave en oversigt over en række kendte navne, der har tradition i en kultur, der tillader bestemte tilføjelser, der viser et slægtskab. Tilsvarende kunne det overvejes at udarbejde en liste over en række kendte navne, der har tradition i en kultur, som ikke skelner mellem for- og efternavn. Hvis et navn optræder på en sådan liste, vil det være ubetænkeligt at lade ministerialbogsføreren (personregisterføreren) træffe afgørelse herom. En sådan liste på mere end 6.300 navne er i Norge udarbejdet af amanuensis Ivar Utne fra Universitetet i Bergen til brug for de norske myndig-

heders administration af de tilsvarende bestemmelser i den norske navnelovgivning. Efter udvalgets opfattelse vil det være ubetænkeligt at anvende denne liste, selv om den er udfærdiget til brug i Norge.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 203 ff.

5.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders er enig med Navnelovsudvalget i, at der er behov for en revision af den gældende kompetencefordeling mellem ministerialbogsføreren og statsamtet i navnesager.

Der er herved navnlig lagt vægt på, at det i en række sager ved opslag i CPR og ministerialbogen vil være muligt at afslutte navnesagen uden nærmere undersøgelser eller skønmæssige vurderinger. Sådanne sager kan derfor efter Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders opfattelse uden betænkeligheder behandles af ministerialbogsføreren. Herved sikres det, at flest mulige sager behandles lokalt, hvilket efter ministeriets opfattelse er i borgerens klare interesse.

Efter Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders opfattelse må det på den anden side fastholdes, at ministerialbogsføreren kompetence skal være forbeholdt sager, der ikke giver anledning til en omfattende sagsbehandling eller væsentlige skønmæssige afgørelser.

Foreningen af Statsamtmand og Foreningen af Statsamtsjurister har i foreningernes høringssvar over betænkningen anført, at foreningerne er af den opfattelse, at navnesagerne i videre omfang end foreslået i Navnelovsudvalgets lovudkasts § 16 bør henlægges til statsamterne, idet en væsentlig del af de sager, som efter udvalgets lovudkast foreslås behandlet af ministerialbogsførerne, kræver en omfattende sagsbehandling, kan rumme væsentlige forvaltningsretlige problemstillinger og en skønmæssig vurdering, som bedst varetages i et juridisk/administrativt miljø. Foreningen af Statsamtsjurister peger som eksempel på sager vedrørende plejeforhold og samlivsforhold.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders er ikke enig med de nævnte foreninger i, at en væsentlig del af de sager, der efter betænkningens lovudkast foreslås behandlet af ministerialbogsføreren, kræver en omfattende sagsbehandling og kan rumme væsentlige skønmæssige vurderinger. For så vidt angår de af Foreningen af Statsamtsjurister nævnte sager, hvori det skal vurderes, om der foreligger et plejeforhold, finder ministeriet ikke, at dette vil kræve en omfatten-

de sagsbehandling eller skønmæssig vurdering, idet plejeforholdet bør godtgøres ved fremlæggelse af plejetilladelse eller erklæring fra den pågældende kommune om, at der har bestået et plejeforhold. For så vidt angår de sager, hvor det skal vurderes, om der foreligger et fast samlivsforhold, finder ministeriet heller ikke her, at denne vurdering vil kræve en omfattende sagsbehandling eller en væsentlig skønmæssig vurdering, som ikke kan foretages af ministerialbogsføreren. Dette skyldes, at dokumentation for et fast samlivsforhold kan fremlægges i form af en erklæring om, at de samlevende lever i et ægteskabslignende forhold og ved fremlæggelse af udskrifter fra CPR, hvoraf fremgår, at de samlevende har haft fælles kopæl i mindst 2 år, eller ved at det eventuelt via CPR konstateres, at de pågældende har et fælles barn, og at dette barn enten allerede bærer det ønskede mellem- eller efternavn, eller der forinden eller samtidig indgives ansøgning om, at det fælles barn også skal have navnet som mellem- eller efternavn.

Det er således Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders opfattelse, at de sager, som må antages at kunne kræve en omfattende sagsbehandling og skønmæssige vurderinger, efter udvalgets lovudkast er placeret i statsamtet, hvorfor ministeriet er enig i udvalgets forslag.

Sager efter høringsreglen i § 23, vil dog – som anført af Frederiksberg Kommune i kommunens høringssvar over betænkningen – efter ministeriets opfattelse kunne indebære en lettere omfattende sagsbehandling, samt en væsentlig skønmæssig vurdering, men ministeriet finder det dog mest hensigtsmæssigt, at det er den myndighed, som er kompetent til at behandle den konkrete navneansøgning, der også som led i behandlingen af denne sag tager stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der skal ske høring, og om hvorvidt en eventuel protest skal tillægges vægt ved afgørelsen. En forsvarlig sagsbehandling på dette punkt kan efter ministeriets opfattelse dels sikres ved, at der i medfør af den foreslåede § 21, stk. 2, fastsættes bestemmelser om, at en klage over afgørelser efter § 23 gives opsættende virkning, dels ved undervisning og vejledning af ministerialbogsførerne og ved udstedelse af generelle retningslinier.

Endelig er det ministeriets opfattelse, at man ved den foreslåede § 16, stk. 4, hvorefter ministeren for familie- og forbrugeranliggenders bemyndiges til at fastsætte regler, der ændrer på sagsfordelingen mellem statsamtet og ministerialbogsføreren, har sikret sig, at der kan ske en tilfælde af kompetencereglerne, hvis det i praksis viser sig hensigtsmæssigt.

Samlet set kan Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender således tilslutte sig udvalgets overvejelser og forslag.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har ved sine overvejelser været opmærksom på kommunalreformen, hvorefter statsamterne nedlægges og statsamternes opgaver, herunder opgaven på navneområdet, overføres til de 5 statsforvaltninger. Dette forhold er dog uden betydning for den foreslåede kompetencefordeling.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 16 og bemærkningerne hertil.

5.3. Klageadgang

5.3.1. *Gældende ret*

Efter den gældende navnelov kan statsamternes afgørelser påklages til Justitsministeriet (Civilretsdirektoratet, nu Familiestyrelsen). Det samme gælder afgørelser truffet af personregisterførerne (for så vidt angår de sønderjyske landsdele), mens ministerialbogsførernes afgørelser kan påklages til Kirkeministeriet.

5.3.2. *Navnelovsudvalgets overvejelser*

Udvalget har fundet, at det vil være hensigtsmæssigt, at der fremover alene er én central myndighed, der skal tage stilling til eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende administrationen af den kommende navnelov.

Der bør således efter udvalgets opfattelse ikke længere være forskellige klagemyndigheder i navnesager alt efter, hvilken myndighed der har truffet afgørelse i første instans. Det gælder både af hensyn til overskueligheden for borgerne og af hensyn til, at det – som udvalget anbefaler under pkt. 5.2.2 – fremover vil kunne fastsættes administrativt, om en bestemt sags-type skal behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren) eller statsamterne.

Udvalget foreslår på den baggrund, at klager over afgørelser i navnesager fremover skal behandles af justitsministeren (Civilretsdirektoratet) – det vil nu sige ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Familiestyrelsen).

5.3.3. *Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser*

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i Navnelovsudvalgets overvejelser og forslag.

Det foreslås derfor i forslaget § 21, at afgørelser om navngivning og navneændring efter loven kan påklages til ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

5.4. *Høring af en forælder uden del i forældremyndigheden*

5.4.1. *Gældende ret*

Efter den gældende navnelov er det alene forældremyndighedens indehaver, der kan beslutte at indgive en ansøgning om ændring af et barns navn. Barnet skal som udgangspunkt samtykke i ændringen, hvis det er fyldt 12 år, jf. navnelovens § 14, stk. 1 og 3. Er barnet under 12 år, skal det høres i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det, jf. § 14, stk. 2.

Derimod er der ikke krav om høring af en forælder til barnet, hvis denne ikke har del i forældremyndigheden.

Et sådant krav har tidligere været gældende, jf. senest Justitsministeriets cirkulære af 22. december 1961, § 9, stk. 3, der bestemte, at den biologiske fader (moder) skulle høres, når et ægtebarn ønskedes tillagt stedfaders (-møders) slægtsnavn. Dette krav blev ophævet med Justitsministeriets cirkulære af 13. november 1974 om udfærdigelse af navnebeviser, idet reglen for administrationen var stærkt belastende, og idet henvendelsen til forælderen uden del i forældremyndigheden ofte virkede følelsesmæssigt oprivende og ikke sjældent afstedkom ønske om ændring af bidrag og samkvensret.

Der henvises i øvrigt til betænkningen, side 206-207.

5.4.2. *Navnelovsudvalgets overvejelser*

Navnelovsudvalget har peget på, at det ikke kan udelukkes, at Menneskeretsdomstolen i en konkret sag vil kunne komme frem til, at artikel 8, stk. 1, i særlige situationer vil kunne indebære et krav om høring af en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, under den administrative behandling af en navnesag, se nærmere betænkningen, side 102 ff.

Udvalget har på den baggrund fundet, at der bør fastsættes regler om høring af en sådan forælder.

På baggrund af de tidligere erfaringer med en sådan regel har udvalget dog fundet, at der ikke bør indføres pligt til høring i videre omfang end nødvendigt efter konventionen. Udvalget har derfor på grundlag af den eksisterende praksis søgt at fastlægge tilfælde, hvor det på nuværende tidspunkt må antages, at høring er nødvendig, henholdsvis kan undlades. Som anført i betænkningen side 102 ff. er Menneskeretsdomstolens praksis på området imidlertid ganske sparsom. Det kan derfor ikke på nuværende tidspunkt med sikkerhed siges, i hvilket omfang Domstolen i eventuelle senere sager vil finde, at der bør gælde regler om hø-

ring af en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden over et barn, ved ændring af barnets navn. Det kan derfor ikke udelukkes, at der på baggrund af eventuel senere praksis fra Domstolen kan vise sig behov for at justere bestemmelsen.

Høring kan efter udvalgets opfattelse undlades i tilfælde, hvor barnet aldrig har båret den pågældende forælders efternavn eller mellemnavn, se betænkningen, side 111-112. Som følge heraf vil det ikke være nødvendigt at indføre en høringsregel ved navngivning af et barn.

Det samme må efter udvalgets opfattelse antages i den situation, hvor barnet har båret f.eks. en faders efternavn, men hvor dette efterfølgende er ændret til et andet efternavn, og hvor der herefter på ny bliver tale om at ændre barnets efternavn. Det skyldes, at en ændring af det nye efternavn ikke kan anses for en yderligere svækkelse af båndet mellem barnet og barnets far, da barnets efternavn i forvejen ikke viser et sådant bånd.

For at der skal lægges vægt på holdningen hos den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, må det udover, at barnet bærer samme efternavn eller mellemnavn som den pågældende forælder, formentlig yderligere kræves, at denne har haft en særlig tilknytning til barnet, f.eks. ved at have boet sammen med barnet. Det vurderes imidlertid, at det ikke vil være muligt i lovgivningen på tilstrækkelig sikker vis at afgrænse, i hvilke tilfælde høring kan undlades. Der kan endvidere tænkes tilfælde, hvor det først efter en høring af den pågældende forælder vil være muligt at tage stilling til, om der er en sådan forbindelse mellem barnet og den pågældende forælder, at der skal lægges vægt på dennes holdning til spørgsmålet om ændring af barnets mellem- eller efternavn.

Udvalget har derfor fundet, at der i sager, hvor barnet bærer samme mellem- eller efternavn som en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, bør indsættes en generel regel om høring af den pågældende forælder. Høring bør dog kunne undlades, hvis en høring skønnes at kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

5.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at der på ny af hensyn til overholdelse af Menneskerettighedskonventionen bør indføres en regel om, at der i sager om ændring af et barns navn under visse omstændigheder skal ske

høring af en forælder uden del i forældremyndigheden.

Det er dog ministeriets opfattelse, at en sådan høringspligt ikke kun som anført af udvalget bør omfatte sager, hvor barnet bærer samme mellem- eller efternavn som forælderen uden del i forældremyndigheden. Ministeriet finder, at høringspligten også bør omfatte tilfælde, hvor barnet bærer den pågældende forælders fornavn som mellem- eller efternavn, idet dette også må antages at betegne en slægtsmæssig tilknytning mellem barn og forælder, se nærmere pkt. 2.8.3. Lovforslagets § 23 er affattet i overensstemmelse hermed.

Som anført i pkt. 5.2.3. vil en forsvarlig sagsbehandling af sager efter den foreslåede § 23 blive sikret ved, at der i medfør af lovforslagets § 21, stk. 2, fastsættes bestemmelser om, at klager over afgørelser efter § 23 vil blive givet opsættende virkning.

5.5. Gebyr

5.5.1. Gældende ret

Efter §§ 17 a og 17 b i den gældende navnelov skal der som udgangspunkt betales et beløb på 3.000 kr. for udstedelse af navnebevis. Betaling sker samtidig med indgivelsen af ansøgning om navnebevis. Udfærdiges navnebevis ikke, tilbagebetales beløbet.

Omfatter en ansøgning flere personer, skal der betales for hver ansøger. Der skal dog kun betales 3.000 kr., hvis ansøgningen omfatter ægtefæller, mindreårige søskende, eller forældre og mindreårige børn.

Bestemmelserne om mindreårige søskende og børn finder tilsvarende anvendelse på mindreårige sted- eller plejebørn.

Der skal ikke ske betaling for udfærdigelse af navnebevis for et barn, hvis ansøgning indgives inden 6 måneder efter barnets fødsel eller inden 6 måneder efter adoption af barnet.

Efter § 17 b skal der på ny indbetales et gebyr på 3.000 kr. til statsamtet, hvis et afslag påklages.

Navngivning og navneændring i ministerialbogen er i dag gebyrfri.

Reglerne om gebyr for udfærdigelse af navnebevis blev oprindeligt fastsat ved bekendtgørelse nr. 877 af 20. december 1989 om brugerbetaling inden for det familieretlige område. Gebyret blev fastsat til 3.000 kr. Gebyret blev lovreguleret ved ændring af navneloven ved lov nr. 386 af 20. maj 1992. Ved denne lovændring blev det som noget nyt gebyr frit at få et navnebevis til børn under 6 måneder. Baggrunden for ændringen var, at mange forældre klagede over, at de

skulle betale gebyr for et navnebevis til deres nyfødte barn, hvis barnet skulle have et navn, der ikke kunne tillades ved anmeldelse til ministerialbogen, men krævede navnebevis. Det var især børn, der skulle have et efternavn bestående af fars og mors efternavn sat sammen med bindestreg, eller opsplitning af dobbelte efternavne, der gav anledning til kritik. Mange havde ældre børn, som havde fået det ønskede efternavn uden betaling af gebyr. For søskende født efter 1990 skulle der nu betales 3.000 kr. for det samme navn.

Ved lov nr. 361 af 20. maj 1999 blev det bestemt, at der ikke skal ske betaling for udfærdigelse af navnebevis i medfør af § 15, stk. 2. Navnbeviser efter denne regel omfatter de navneforandringer, der ikke kan ske ved anmeldelse til ministerialbogen eller vielsesmyndigheden, fordi ansøgeren ikke er tilført den danske ministerialbog eller viet af en dansk vielsesmyndighed. Denne ændring skete ligeledes på baggrund af talrige klager fra personer, der fandt det urimeligt at skulle betale 3.000 kr. for et navnebevis til en navneforandring, som for de fleste var gratis. Efter ændringen er personer, der har domicil i Danmark, men er født i udlandet eller har indgået ægteskab i udlandet, gebyrmæssigt ligestillet med personer, der er født i Danmark eller gifter sig i Danmark.

I 1999 – 2003 udfærdigede statsamtterne henholdsvis 2.377, 3.192, 2.803, 3.236 og 3.178 navnebeviser. Til sammenligning kan det oplyses, at der i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten *Den Ny Kirkebog – Design af en IT-baseret løsning* (Kirkeministeriet, 1998) blev lavet en beregning af bl.a. antallet af dåb, navngivning og navneændringer i ministerialbøgerne i 1996: dåb: 57.171, navngivning: 13.851 og navneændringer: 28.518 (i alt 99.540). Det bemærkes, at en del tilfælde af dåb sker uden samtidig navngivning. Det gælder således "voksendåb" og dåb umiddelbart inden en konfirmation.

Efter at reglen om fritagelse for betaling af gebyr for navnebeviser i henhold til navnelovens § 15, stk. 2, blev gennemført, er det Familiestyrelsens (tidligere Civilretsdirektoratet) indtryk, at ansøgere ikke forsøger at omgå gebyrreglerne i samme omfang som tidligere. Ministerialbogsførerne er derimod fra tid til anden ude for, at der for at spare et gebyr "skydes et mellemled ind" ved en efternavnsændring. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person, der ønsker sin mormors efternavn som sit efternavn, lader sin mor anmelde, at hun antager navnet først, hvorefter ansøgeren gratis kan anmelde navnet. Moderen kan herefter ved anmeldelse gebyrfrit genantage sit oprindelige efternavn.

5.5.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Vurderingen af, om der bør kræves et gebyr for behandlingen af sager om navngivning og navneændring, er efter Navnelovsudvalgets opfattelse navnlig et politisk-økonomisk spørgsmål om, i hvilket omfang borgerne bør betale for offentlige serviceydelser og i den forbindelse hensynet til de offentlige indtægter. Udvalget har derfor ikke fundet at burde komme med en egentlig anbefaling på dette punkt.

Udvalget har begrænset sig til at pege på de forhold af navneretlig/navnefaglig karakter, som taler henholdsvis for og imod en sådan ordning.

For en gebyrordning er det under udvalgets drøftelser navnlig hensynet til at sikre en vis navnestabilitet i samfundet, der er blevet fremhævet.

I forhold til såvel offentlige myndigheder som private, herunder private kreditorer m.v., kan det være et besværliggørende element, hvis enkelte borgere uafbrudt ændrer navn. Både offentlige myndigheder og private kreditorer har ganske vist adgang til via CPR at få oplyst navnet på en bestemt person, der kan identificeres i kraft af f.eks. et tidligere navn, men dette ændrer dog ikke ved, at kontakten til den pågældende herved forsinkes og besværliggøres.

Udvalget har endvidere peget på, at det kan anføres, at de hensyn til at sikre borgerne frihed til selv at bestemme deres eget navn, der er nævnt under pkt. 5.1, ikke med samme styrke gør sig gældende i forhold til personer, der i et væk ændrer navn.

En gebyrordning er efter udvalgets opfattelse egnet til at regulere antallet af ansøgninger om navneændring og dermed til at sikre en vis stabilitet på navneområdet.

Udvalget har anført, at det imod en gebyrordning navnlig er blevet anført, at den omstændighed, at der ikke hidtil har været gebyr ved ændringer af alle navne, ikke ses at have medført sådanne problemer med hensyn til navnestabilitet, at der er behov for som noget nyt at indføre gebyr på alle navneændringer.

Det er i den forbindelse blevet fremhævet, at en ordning, hvorefter der skal betales gebyr i alle navnesager, ville indebære en markant udvidelse af de sager, hvor der ville skulle betales gebyr i forbindelse med en navngivning eller navneændring, da sager, der behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren), efter de gældende regler er gebyrfri. Hertil kommer, at de fleste navnesager, som foreslået af udvalget, skal behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

Omlægningen af ministerialbogen fra håndførte protokoller til digital registrering i DNK har desuden

efter udvalgets opfattelse medført en lettelse i ministerialbogsførernes behandling af navnesager.

Herudover har udvalget anført, at en gebyrordning, der også omfattede afgørelser truffet af ministerialbogsføreren (personregisterføreren), ville medføre, at der skulle indføres en helt ny og særskilt administrati- on til opkrævning og regnskabsførelse af gebyrer.

Endelig har udvalget anført, at en generel udvidelse af gebyrreglerne til at gælde i alle tilfælde endvidere ikke ville falde i tråd med udvalgets øvrige forslag om at liberalisere adgangen til at bestemme sit eget navn og at sikre, at de administrative procedurer i den forbindelse bliver så lidt indgribende som muligt.

I udvalgets betænkning er anført, at det især er udvalgsmedlemmerne, der repræsenterer Kirkeministeriet og folkekirken, der har udtalt sig imod indførelse af gebyr i sagsbehandlingen hos ministerialbogsføreren.

Som nævnt har udvalget ikke fundet at burde foretage afvejningen af de ovennævnte hensyn.

Udvalget har som følge heraf været enig om ikke at medtage et forslag til en bestemmelse om betaling for navneændringer i udvalgets lovudkast.

I lyset heraf har udvalget som alternativ til en betalingsregel overvejet en ordning som den norske navnelovs § 10, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan en person kun få foretaget navneændring en gang hvert 10. år, medmindre andet er særligt hjemlet. Det kan f.eks. være, hvis en ansøger ønsker at tage en ægtefælles eller samlevers navn, eller hvis der foreligger særlige forhold.

Udvalget har imidlertid ikke kunnet anbefale en sådan ordning, der efter udvalgets opfattelse dels forekommer unødigt restriktiv, dels må forventes at give anledning til en del administration i forbindelse med behandlingen af sager om dispensation.

5.5.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggen- ders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i de af udvalget anførte hensyn for og imod en gebyrordning. Ministeriet har overvejet forskellige muligheder for en gebyrordning. Samlet set vurderes det imidlertid, at en gebyrordning i væsentlig grad vil svække den administrative forenkling, som lovforslaget i øvrigt er udtryk for, samt forekomme uforståelig og tilfældig for borgeren.

Lovforslaget indeholder derfor ikke en gebyrbe- stemmelse. Såfremt antallet af navneansøgninger stiger væsentligt mere end forventet, vil spørgsmålet bli- ve overvejet på ny. Der forventes en årlig stigning i

navneændringer fra 44.300 efter den gældende lov til 61.000 efter lovforslaget.

5.6. Navnebeskyttelse og rettelse af fejlagtige tilførs- ler til ministerialbogen

Hverken Navnelovsudvalget eller Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har fundet grund- lag for at foreslå ændring af reglerne om adgangen til at få dom for, at en person tilpligtes at ophøre med uberettiget brug af et navn. Det samme gælder reglerne om straf for uberettiget navnebrug. Om gældende ret se betænkningen, side 77-79.

Nedenfor er derfor alene omtalt spørgsmålet om rettelse af fejlagtige tilførsler til ministerialbogen.

5.6.1. Gældende ret

Hvis ministerialbogsførerne tillader et navn ved an- meldelse, som efter navneloven ikke kan opnås ved anmeldelse, opstår spørgsmålet om, hvorvidt tilladel- sen skal annulleres eller tilbagekaldes.

I praksis sker annullation og tilbagekaldelse ved en afgørelse om tvangsrettelse af navnet. I Kirkeministe- riets cirkulære af 13. december 2001 om folkekirkens ministerialbog, § 5, stk. 1, er der herom anført:

“§ 5. Fejl i ministerialbogen (DNK) kan berigtiges af ministerialbogsføreren under forudsætning af, at fejlen er klart dokumenteret. I alle andre tilfælde kan rettelse kun ske med tilladelse fra Kirkeministeriet.”

Der henvises desuden til § 12 i Kirkeministeriets cirkulære af 14. august 1987 om folkekirkens og de anerkendte trossamfunds ministerialbog for så vidt angår de anerkendte trossamfund:

”§ 12. Fejl i ministerialbøgerne, der opdages under indskrivningen eller senest ved den i § 11, stk. 1, om- talte konferering eller det i § 11, stk. 2, omtalte gen- nemsyn kan berigtiges af ministerialbogsføreren under forudsætning af, at fejlen er klart dokumenteret. I alle andre tilfælde kan rettelse kun ske med tilladelse fra Kirkeministeriet.”

Som det fremgår, er det ministerialbogsføreren eller Kirkeministeriet, der afgør, om rettelse skal ske. Efter praksis forelægges sagen ofte for Familiestyrelsen (tidligere Civilretsdirektoratet), inden der tages stil- ling. Afgørelsen træffes på baggrund af almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne om parts- høring, jf. også DNK-Håndbogens pkt. 48.3 og pkt. 50.2.

Hjemmelsmangler anses normalt i sig selv for væ- sentlige. Kun i sjældne tilfælde vil sådanne mangler ikke føre til ugyldighed. Dette kan være tilfældet, hvis det viser sig, at en påberåbt hjemmel for en afgørelse

ikke holder stik, men det samtidig oplyses, at afgørelsen kunne være truffet i medfør af en anden bestemmelse, jf. Gammeltoft-Hansen m.fl. *Forvaltningsret*, 2. udg., 2002, side 852.

Herudover kan hensynet til den berørte i visse tilfælde medføre, at en sådan afgørelse ikke annulleres.

Sådanne overvejelser ligger til grund for praksis i de tilfælde, hvor barnet kunne have opnået navnet ved navnebevis inden dåb/navngivning til ministerialbogen. I praksis træffer Kirkeministeriet kun sjældent afgørelse i sådanne sager uden forinden at have hørt Familiestyrelsen. Styrelsen har ofte meddelt, at navngivningen efter omstændighederne kan forblive, som den er, da det ellers ville kræve en rettelse af navnet i ministerialbogen og en efterfølgende udfærdigelse af et navnebevis. Barnet vil ofte være over ½ år gammelt, og så skal der betales gebyr for navnebeviset.

Er der tale om en navngivning, der ikke kunne opnås med hjemmel i navneloven, henstiller Familiestyrelsen som hovedregel til Kirkeministeriet, at der sker rettelse i ministerialbogen. Hvis der undtagelsesvist foreligger andre særlige grunde, som uanset den pågældende hjemmelmangel med styrke taler imod at anse afgørelsen som ugyldig, henstiller Familiestyrelsen imidlertid, at navnet opretholdes. For eksempler herpå henvises til betænkningen, side 83-84.

Det er de almindelige forvaltningsretlige regler om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter og om annulation, der regulerer, om der kan ske tvangsrettelse af en navnetilladelse, der er opnået ved anmeldelse til ministerialbogen.

5.6.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har peget på, at der i almindelighed bør udvises tilbageholdenhed med på særlige områder ved lov at fravige de almindelige forvaltningsretlige regler, der har en generel og tværgående karakter, herunder reglerne om tilbagekaldelse og annulation.

Udvalgets overvejelser har derfor taget udgangspunkt i, at der ikke bør fastsættes sådanne særregler, medmindre der må antages at være et væsentligt behov herfor.

Udvalget har for det første overvejet, om der bør lovfæstes en fri adgang for navnemyndighederne til at tilbagekalde eller annullere en afgørelse om tilladelse til at tage et bestemt navn, hvis det konstateres, at afgørelsen er meddelt på et fejlagtigt grundlag. Udvalget har imidlertid ikke fundet, at en sådan ordning ville være ønskelig, idet en ændring af en borgers navn i almindelighed må anses for at være ganske indgriben-

de for den pågældende. Dertil kommer, at der efter udvalgets opfattelse heller ikke kan antages at være noget praktisk behov for en sådan regel.

Udvalget har derfor ikke anbefalet en sådan bestemmelse.

Udvalget har for det andet overvejet, om der af hensyn til den, der har fået navnetilladelsen, bør lovfæstes en snævrere adgang for navnemyndighederne til at annullere eller tilbagekalde en tilladelse. Dette kunne ske ved, at der blev indsat en frist efter udløbet af hvilken, tvangsrettelse skulle være udelukket.

En sådan regel ville imidlertid efter udvalgets opfattelse indebære, at hensynet til den, der måtte have fået en fejlagtig eller ulovlig navnetilladelse, efter udløbet af fristen altid skulle anses for at være mere tungtvejende end de modstående hensyn i den konkrete sag. I sager om efternavne og mellemnavne vil det navnlig dreje sig om hensynet til slægtsfølelsen hos dem, der er berettiget til det pågældende navn.

En sådan afvejning bør imidlertid efter udvalgets opfattelse ikke foretages generelt i lovgivningen, da der kan være tale om vidt forskellige hensyn.

Udvalget har derfor heller ikke anbefalet en sådan regel.

Samlet set foreslår udvalget ikke en ændring af den gældende praksis vedrørende rettelser af fejlagtige tilførsler til ministerialbogen.

5.6.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Af de grunde som er anført af Navnelovsudvalget er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende enig med udvalget i dets overvejelser.

Ministeriet finder således, at spørgsmål om tvangsrettelse som hidtil skal afgøres efter de almindelige forvaltningsretlige regler om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter og om annulation, idet der herved vil blive taget rimelige hensyn til de involverede parter. Lovforslaget indeholder derfor ikke en bestemmelse om tvangsrettelse.

5.7. Forholdet til fremmed navnelovgivning

5.7.1. Gældende ret

I forholdet til andre landes navnelovgivning anvender Danmark domicil-princippet. Navneloven finder således anvendelse på personer, der har domicil her i landet. Ved domicil forstås den stat, som en person har bopæl eller ophold i, i den hensigt varigt at forblive der eller i det mindste uden hensigt til, at opholdet kun skal være midlertidigt.

Der henvises til betænkningen, side 84 ff.

5.7.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har peget på, at det i en række andre lande ikke er domicil-princippet, men derimod ansøgerens statsborgerskab, der er afgørende for, hvilket lands navnelovgivning der skal finde anvendelse. Disse lande vil således normalt anse sig for kompetente til i henhold til landets egen navnelovgivning at tage stilling til deres egne statsborgeres navneforhold, uanset om de pågældende har domicil her i landet.

Det nævnte forhold kan i praksis give anledning til problemer for fremmede statsborgere med bopæl (domicil) her i landet. Som eksempel kan nævnes en person, der som statsborger i hjemlandet har taget et nyt navn og fået et uddannelsesbevis, der lyder på dette navn, mens vedkommende efter den danske navnelov som domicileret i Danmark er afskåret fra at tage det navn, som beviset lyder på. Herudover kan det give anledning til problemer ved navngivning af børn født her i landet af udenlandske forældre, hvis barnet (også) er udenlandsk statsborger.

Udvalget har henvist til, at det af hensyn til EU-retten på baggrund af Domstolens praksis bør sikres, at en EU-borger ikke tvinges til at have forskellige navne i forskellige medlemsstater, idet dette med Domstolens ord kan give anledning til "alvorlige ulemper" for den pågældende og være i strid med EF-traktatens regler, se betænkningen, side 95 ff.

For at undgå sådanne problemer har udvalget foreslået at give fremmede statsborgere med bopæl her i landet mulighed for efter den danske navnelov at tage et navn, som de har taget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet, medmindre navnet er upassende eller kan vække anstød, eller navnet er uegnet til at blive anvendt som navn her i landet. Det gælder, uanset om ansøgeren er EU-statsborger eller statsborger i et tredjeland. Udvalget har i den forbindelse henvist til, at dette er på linje med, hvad der gælder i Norge.

Herved sikres ifølge udvalget – i overensstemmelse med det anførte i betænkningen, side 98-100 – bl.a., at herboende spanske eller portugisiske statsborgere i almindelighed kan tage et dobbelt efternavn uden bindestreg, hvis de har taget et sådant navn i henhold til statsborgerskabslandets navnelovgivning.

5.7.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

På baggrund af EF-Domstolens praksis, som er beskrevet i betænkningen side 95 ff., er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders enig med Navne-

lovsudvalget i, at der bør gives fremmede statsborgere med bopæl her i landet mulighed for efter den danske navnelov at tage et navn, som de har taget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet, medmindre navnet er upassende, kan vække anstød eller er uegnet til at blive anvendt som navn her i landet.

Der henvises til lovforslagets § 24 og bemærkningerne hertil.

6. Administrative og økonomiske konsekvenser m.v.

Gennemførelse af lovforslaget vil medføre, at ministerialbogsførerne (personregisterførerne) overtager en væsentlig del af statsamtens navnesager. Dette skønnes dog ikke at medføre et væsentligt merarbejde, da der er tale om forholdsvis enkle sager, og da Den Ny Kirkebog må antages at lette arbejdet med navnesager væsentligt.

Statsamtene vil ved lovforslagets gennemførelse friholdes for en del relativt enkle navneansøgningssager om året, da det efter forslaget primært er ministerialbogsførerne, der skal behandle navneansøgninger. Herudover vil et mindre antal ret tunge sager forsvinde, da adgangen til at erhverve et navn ved hævd afskaffes. Til gengæld pålægges statsamtene den fulde vejledningspligt i alle navnesager. Da der er tale om en helt ny lov med mange ændringer, og da ministerialbogsførerne får en betydelig større kompetence, må det forventes, at statsamtene i væsentligt omfang skal vejlede borgerne og de 2.200 ministerialbogsførere. Hertil kommer, at statsamtene skal varetage de vanskeligste af navnesagerne, herunder sager om nye for- og efternavne og sager om patronymnavne efter udenlandsk navneskik. Det samlede omfang af arbejdet med navnesager i statsamtene må derfor forventes at blive nogenlunde uændret.

I dag anvender statsamtene samlet set ca. 6 årsværk på administrationen af navnelovgivningen.

For Kirkeministeriets departement vil en gennemførelse medføre en ubetydelig nedgang i arbejdsomfanget, idet departementet umiddelbart vil blive fritaget for samtlige navnesager, da klage over ministerialbogsførernes afgørelser skal ske til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders (Familiestyrelsen), mens opgaven med godkendelse af nye fornavne i 1. instans overføres til statsamtene.

Arbejdet med navnesager i Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders må på længere sigt forventes at blive uændret. Der anvendes i dag 2 årsværk på administration af navnelovgivningen.

Som konsekvens af ophævelse af den nuværende navnelov bortfalder gebyret på udstedelse af navnebe-

viser. Provenutabet er i 2006 på 2,3 mio. kr. og herefter årligt 3,0 mio. kr.

Kommunerne vil få en mindre reduktion af arbejdsomfanget, idet disse ikke længere skal behandle og registrere ansøgninger om ændring af navn på grundlag af ægteskab, idet dette i alle sager, uanset om vielse er indgået kirkeligt eller borgeligt, skal ske ved ministerialbogsføreren (personregisterføreren). Dette forventes at medføre, at kommunerne får en administrativ lettelse på 0,1 mio. kr. i 2006 og herefter 0,2 mio. kr. årligt, som søges modregnet i bloktilskuddet og skal forhandles med de kommunale parter.

Lovforslaget har ingen erhvervsmæssige eller miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

EF-traktaten indeholder ikke regler, der direkte regulerer navnelovgivning i medlemslandene, og EU har ikke vedtaget bestemmelser i afledt ret, der regulerer navneretten.

I Garcia Avello-dommen (EF-Domstolens dom af 2. oktober 2003 i sagen C-148/02) blev det dog fastslået, at artikel 12 (diskriminationsforbuddet) og artikel 17 (unionsborgerskabet) i EF-traktaten stiller krav om, at navnelovgivning i medlemsstaterne gør det muligt for personer, der udøver deres ret til fri bevægelighed, at ændre navn i opholdslandet i overensstemmelse med lovgivningen i hjemlandet, hvis en række betingelser er opfyldt. Der henvises til betænkningen, side 98 ff.

Lovforslaget indeholder derfor en bestemmelse i § 24, stk. 1, hvorefter en udenlandsk statsborger efter ansøgning som udgangspunkt kan få navneændring i overensstemmelse med en navngivning eller navneændring foretaget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet. Der henvises til pkt. 5.7. og lovforslagets § 24 og bemærkningerne hertil.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Navnelovsudvalgets betænkning har været sendt til høring hos: Helsingør Stift, Fyens Stift, Haderslev Stift, Københavns Stift, Lolland-Falsters Stift, Ribe Stift, Roskilde Stift, Viborg Stift, Aalborg Stift, Århus Stift, Den romersk-katolske Kirke, Det Mosaiske Trossamfund, Den reformerte menighed i Fredericia, Den fransk-reformerte menighed i København, Den tysk-reformerte menighed i København, Det metodistiske trossamfund, Baptistkirken i Danmark, Den ortodokse russiske kirkes menighed i København, Den norske menighed ved Kong Haakon kirken i København, Svenska Gustafs församlingen i København, Den til St. Alban's English Church i København hørende menighed, Rigsarkivet, Landsarkivet for Nørrejylland, Landsarkivet for Fyn, Landsarkivet for Sønderjylland, Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, Islands Ambassade, Institut for menneskerettigheder, Københavns Universitet - Afdeling for Navneforskning, Samfundet for dansk genealogi og Personallhistorie, Dansk Sprognævn, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Rådet for Etniske Minoriteter, Landsforeningen for Transvestitter og Transseksuelle, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Foreningen Et barn To forældre, Landsforeningen Adoption og Samfund, Familieretsadvokaternes Forening, Foreningen af Statsamtsmænd, Foreningen af Statsamtsjurister, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Advokatsamfundets Privatretsudvalg, Den Danske Præsteforening, Danmarks Kordegneforening, Personregisterførerne i Sønderjylland, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Civilretsdirektoratet, Kirkeministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

F. t. Navnelov

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	2,3 mio. kr. i 2006 og 3,0 mio. kr. årligt i de følgende år som følge af, at det tidligere gebyr ved nogle navneændringer ikke videreføres i navneloven
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Kommunerne får en mindreudgift på 0,1 mio. kr. i 2006 og 0,2 mio. kr. årligt i de følgende år som følge af omlægningen i myndighedsstrukturen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Den foreslåede § 24 bevirker, at lovforslaget er foreneligt med artikel 12 og 17 i EF-traktaten.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Efternavn

Kapitlet regulerer adgangen og pligten til at tage et efternavn.

Til § 1

Bestemmelsen i § 1 fastsætter regler om børns efternavn ved fødslen. Efter den gældende regel i navnelovens § 1, stk. 1, får barnet ved fødslen forældrenes efternavn, hvis forældrene på dette tidspunkt har samme efternavn, mens stk. 2 omhandler den situation, hvor forældrene ikke har samme efternavn. Det foreslås, at den hidtidige bestemmelse i stk. 1 ændres, således at der fremover skal gælde ens regler, både hvor forældrene har fælles efternavn, og hvor dette ikke er tilfældet.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer i det væsentlige til § 1, stk. 2, i den gældende navnelov, bortset fra at der ikke i forslaget er medtaget regler om, at navngivning ved fødslen kan ske ved anmeldelse. Forslaget til kapitel 1-3 indeholder således ingen regler om, hvilke myndigheder der træffer afgørelse om navngivning og navneændring. Reglerne herom findes i lovforslagets kapitel 4. Endvidere er det ikke længere afgørende, hvilket navn forældrene har ved barnets fødsel. Æn-

dringen er ikke til hinder for, at barnet kan tillægges forældrenes navn på fødselstidspunktet, hvis dette ønskes, jf. forslaget til § 4, stk. 1, nr. 2.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer i det væsentlige til den gældende § 1, stk. 3. Som noget nyt er der i 2. og 3. pkt. fastsat særlige regler om navngivning i de tilfælde, hvor moderens navn er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2, om patronymnavne. Formålet med denne bestemmelse er at undgå, at forældrenes manglende navngivning skal resultere i, at barnet får et kønsmisvisende efternavn. Det kunne f.eks. være tilfældet, hvis en dreng født af Marie Jonasdatter skulle have moderens efternavn. I bestemmelsen er det anført, at barnet, hvis moderens efternavn er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2, afhængigt af sit køn får moderens fornavn med tilføjelsen *-søn* eller *-datter*, jf. § 7, stk. 1, nr. 1. Det er ikke anset for muligt at lave en tilsvarende udfyldningsregel for hvert af de mulige udenlandske patronymnavne, der kan tages efter forslaget til § 7, stk. 1, nr. 2. I disse tilfælde, hvor forældrene ikke selv har sørget for at få navngivet deres barn, vil barnet, hvis moren har et patronymnavn, også få et patronymnavn dannet efter moderens fornavn med tilføjelsen *-søn* eller *-datter*.

Forældrene vil efterfølgende kunne ændre barnets navn i medfør af reglerne i §§ 2-4 og 6-8.

Til §§ 2 og 3

Forslaget til §§ 2 og 3 indeholder en væsentligt ændret ordning af, hvilke efternavne der er beskyttede i henhold til navneloven.

For så vidt angår gældende ret og overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.

Efter forslaget til §§ 2 og 3 vil det afgørende herefter blive, om et navn bæres af flere end 1.000 personer. Hvis dette er tilfældet, kan navnet frit tages af enhver. Bæres navnet derimod af op til og med 1.000 personer, vil det kun kunne tages efter de øvrige regler i kapitel 1. Er der tale om et kønsbøjlet efternavn, jf. forslaget til § 4, stk. 1, nr. 6, anses begge bøjninger af navnet for at være ét efternavn. Både antallet af bærere af navnet i hankønsformen og antallet af bærere af navnet i hunkønsformen skal således regnes med ved opgørelsen af antallet af bærere af det pågældende efternavn. Dette vil fremgå af de regler, der fastsættes i medfør af § 2, stk. 2, se nedenfor. Navne, der indgår i bindestregskombinationer, f.eks. Schmidt i Schmidt-Andersen, medregnes ikke ved opgørelsen af antallet af bærere af efternavnet Schmidt, da bindestregsnævnet anses som ét selvstændigt samlet efternavn, jf. forslaget til § 8, stk. 2, med tilhørende bemærkninger.

Det centrale er, om efternavnet aktuelt bæres af flere end 1.000 personer. Personer, der alene har ret til at tage et efternavn, men som ikke aktuelt benytter sig af denne ret (potentielle navnebærere), anses således ikke for bærere af navnet i henhold til bestemmelsen. Eventuelle potentielle navnebærere vil derfor ikke skulle tælles med ved opgørelsen af, om navnet er beskyttet i henhold til § 3. Således vil et navn, der ikke aktuelt bæres af nogen i Danmark, frit kunne tages af enhver efter § 6, uanset om der her i landet måtte være personer, der – uden at de udnytter denne ret – har en sådan tilknytning til navnet, at de ville kunne tage det efter §§ 4 og 5. Efternavne der bæres af personer, der midlertidigt opholder sig i udlandet eksempelvis på baggrund af en midlertidig udstationering for et dansk selskab eller myndighed, nyder dog fortsat beskyttelse efter § 3.

Efter forslaget til bestemmelsen i § 2, stk. 2, fastsætter ministeren for familie- og forbrugeranliggender nærmere regler om anvendelse af stk. 1 og bekendtgør en gang årligt en liste over navne, der ikke er beskyttet efter stk. 1. Det tænkes således fastsat, at det afgørende skal være det, Danmarks Statistik udviser pr. 1. januar i det pågældende år som opgjort på baggrund af CPR/Den Ny Kirkebog. Listen forventes offentliggjort i begyndelsen af året. Hvis et navn er optaget på

listen, vil det frit kunne tages af enhver. Et navn, der en gang er optaget på listen, vil ikke igen kunne blive beskyttet. Det gælder uanset, om antallet af brugere senere falder til et niveau, der ligger under grænsen i stk. 1. Det forhold, at der i løbet af året bliver flere end 1.000 bærere af et bestemt navn, medfører ikke, at beskyttelsen af navnet bortfalder, før navnet er optaget i ministeren for familie- og forbrugeranliggenders årlige bekendtgørelse om ikke-beskyttede navne.

Efter stk. 2 vil det endvidere blive fastsat, at hun- og hankønsformen af et kønsbøjlet efternavn skal anses for det samme navn, dvs., at både antallet af bærere af navnet i hankønsformen og antallet af bærere af navnet i hunkønsformen skal regnes med ved opgørelsen af antallet af bærere af det pågældende efternavn. Herudover vil det blive fastsat, at efternavne på personer, der midlertidigt opholder sig i udlandet, skal regnes med ved opgørelsen af, hvor mange der her i landet bærer det pågældende navn.

Navne, der ikke er optaget i bekendtgørelsen, vil kun kunne tages efter reglerne i §§ 4-9.

Til § 4

I stk. 1, nr. 1, fastsættes det, at det altid skal være muligt at tage et efternavn, der tidligere har været ansøgerens efternavn, herunder et efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab. Bestemmelsen svarer til § 2, nr. 3, i den gældende navnelov, hvorefter en ansøger kan tage et navn, den pågældende tidligere har båret. Efter denne bestemmelse var det dog en betingelse, at navnet ikke måtte være erhvervet på grundlag af ægteskab. Denne betingelse falder efter lovforslaget bort, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.2. Et tidligere båret efternavn erhvervet på grundlag af ægteskab kan efter gældende ret i visse tilfælde genantages efter § 4, stk. 2. I andre tilfælde vil der kunne meddeles navnebevis efter § 8, nr. 5. Den foreslåede bestemmelse indebærer således ikke nogen vidtgående udvidelse i forhold til gældende ret, bortset fra at navnet ikke længere vil være et giftenavn.

Om adoptivbørns adgang til at bevare eller at tage efternavn efter deres oprindelige slægt henvises til § 9, stk. 3. Om adoptivbørns adgang til at bevare retten til et efternavn, der er erhvervet på grundlag af adoptionen, henvises til forslaget § 9, stk. 4.

Efter bestemmelsen er det – som hidtil – en forudsætning for at genantage et tidligere navn, at navnet har været båret med rette.

Efter § 4, stk. 1, nr. 2, kan et efternavn, uanset om det er beskyttet eller ej, tages, hvis navnet bæres eller har været båret som efternavn af en af ansøgerens for-

ældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre. Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 8, nr. 1, i den gældende navnelov. Efter denne bestemmelse var det dog en betingelse, at navnet ikke måtte være erhvervet på grundlag af ægteskab. Denne betingelse falder efter forslaget bort, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2. Som noget nyt er der endvidere indført en adgang til at tage tipoldeforældres efternavn.

Særligt for forældres, bedsteforældres og oldeforældres efternavne, som de pågældende har erhvervet som et nydannet efternavn efter § 6 i den gældende navnelov, følger det af den gældende navnelovs § 8, nr. 1 og 4, at disse navne i dag kun kan tages med den oprindelige navneerhververs samtykke. Der er ikke behov for at opretholde dette krav, da den slægtsmæssige forbindelse anses at være tilstrækkelig til, at hververens efterkommere bør kunne tage navnet, uanset at navnet oprindeligt er erhvervet som nydannet efternavn. Adgangen til at tage en forælders, bedsteforælders, oldeforælders og tipoldeforælders efternavn omfatter derfor også navne erhvervet som nye efternavne.

Efter *nr. 3* kan et efternavn, uanset om det er beskyttet eller ej, tages, hvis det er eller har været ansøgerens mellemnavn. Om overvejelserne i den forbindelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.6.

Adgangen til at tage et tidligere båret mellemnavn som efternavn indebærer i øvrigt en administrativ letelse for ansøgeren, idet det følger af forslaget til § 11, stk. 1, nr. 1, at en ansøger altid vil kunne genantage et mellemnavn, som den pågældende tidligere har båret. Med adgangen til at tage et tidligere båret mellemnavn som efternavn undgås det således, at en ansøger først vil være nødt til at genantage et mellemnavn for derefter at ansøge om det pågældende navn som efternavn.

Adgangen til at tage et mellemnavn som efternavn gælder dog ikke mellemnavne, der er taget i medfør af § 11, stk. 1, nr. 4, om muligheden for at tage et fornavn som mellemnavn, jf. § 4, stk. 3.

Efter forslaget til § 4, stk. 1, *nr. 4*, kan et efternavn, uanset om det er beskyttet eller ej, tages, hvis navnet bæres som efternavn af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle eller samlever, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker. Bestemmelsen svarer som udgangspunkt til § 2, nr. 4, i den gældende navnelov. I modsætning til den nævnte bestemmelse er det imidlertid ikke længere et krav for, at en person kan anses for at være ansøgerens stedfar eller stedmor, at den pågældende er eller har været gift med en af ansøgerens forældre, idet ugifte

samlivsforhold, der opfylder betingelserne i § 5, stk. 2, sidestilles med ægteskab. Det er således et krav, at parterne erklærer, at der er eller har været tale om et ægteskabslignende forhold, og at de enten har boet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der også har eller skal have navnet.

Kravet om fælles bopæl vil normalt kunne godtgøres i forbindelse med sagsbehandlingen ved opslag i CPR. Det er uden betydning, om ægteskabet eller samlivet er ophørt på ansøgningstidspunktet.

For så vidt angår muligheden for at tage en afdød stedforælders efternavn se § 4, stk. 5 og bemærkningerne hertil.

Efter *nr. 5* kan et efternavn, uanset om det er beskyttet eller ej, tages, hvis navnet bæres som efternavn af ansøgerens plejefar eller plejemor, og den pågældende meddeler samtykke hertil. Bestemmelsen svarer til § 8, nr. 2, i den gældende navnelov. Det er uden betydning, om plejeforholdet er ophørt på ansøgningstidspunktet.

For så vidt angår muligheden for at tage en afdød plejeforælders efternavn se § 4, stk. 5 og bemærkningerne hertil.

Efter *nr. 6* er det som noget nyt foreslået, at det skal være muligt at tage et efternavn, som ansøgeren har ret til efter de øvrige bestemmelser, med ændring af en kønsbestemt endelse af dette efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette. For så vidt angår overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.8.4.

Bestemmelsen tager sigte på navnetraditioner som f.eks. den polske, hvorefter kvinder får efternavnet med endelsen -a, mens mænds navne får endelsen -i. En tilsvarende tradition findes i Grækenland (-ou, -u eller -i for kvinder og -is for mænd) og i Tjekkiet (-ova for kvinder og -il for mænd). Som et kendt eksempel kan peges på, at efternavnet på den kvindelige tennisspiller "Navratilova" anvendt på en mand ville have været "Navratil".

I de pågældende lande anses begge former af navnet for at være det samme navn. Lovforslaget forudsætter også, at der er tale om det samme navn. Både han- og hunkønsformen af et sådant kønsbøjet navn vil således skulle indgå i optællingen af navnet i forbindelse med listen over ubeskyttede navne efter forslagets § 2, se bemærkningerne hertil.

En kvinde, hvis far har heddet "Navratil", vil i henhold til forslaget til nr. 6, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, kunne tage navnet Navratilova.

Familiestyrelsen vil udarbejde en oversigt over en række kulturer med den særlige navnetradition, der

tillader tilføjelser af kønsbestemte endelser. Oversigten vil blive offentliggjort på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders (Familiestyrelsens) hjemmeside på Internettet.

Bestemmelsen omfatter ikke patronymnavne taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2, jf. stk. 2 og bemærkningerne hertil, og det ansøgte navn skal være kønskorrekt i forhold til den, der skal bære navnet, jf. stk. 4 og bemærkningerne hertil.

Bestemmelsen i § 4, stk. 1, nr. 7, giver adgang til at antage et beskyttet efternavn, hvis den, der ønsker navnet, har kendskab til og har indhentet samtykke fra alle, der bærer navnet. Denne bestemmelse er i det væsentlige en gendannelse af retstilstanden før navneloven af 1961. Om overvejelserne om genindførelse af denne samtykkeregulering henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.7.

I praksis vil bestemmelsen kun få betydning i de tilfælde, hvor den, der ønsker navnet, har kendskab til alle, der bærer navnet, og dermed kan indhente de nødvendige samtykker. Det er dog også muligt for enhver på Danmarks Statistiks hjemmeside www.dst.dk/navne at søge på et bestemt efternavn og få oplyst, hvor mange der bærer navnet som efternavn pr. den seneste 1. januar. Danmarks Statistik har valgt af diskretionshensyn at fjerne navne med kun én eller to forekomster fra navnedatabasen, så man får et lidt upræcist svar, hvis det navn, der søges på, er sjældent.

Der er imidlertid ingen sikkerhed for, at en person, der ønsker at antage et efternavn efter bestemmelsen, kan finde frem til oplysninger om navn og aktuel adresse for alle bærere af efternavnet, så vedkommende kan kontakte disse med henblik på indhentelse af samtykke.

Opslag i telefonbøger m.v. vil ikke i alle tilfælde give navne og adresser (telefonnumre) på alle i den søgte personkreds, bl.a. fordi en del mennesker ikke vil stå i telefonbøger, enten fordi de ikke selv har eller er registreret med et telefonabonnement, eller fordi deres telefonnummer er udeladt m.v.

Det er muligt for private gennem henvendelse til det kommunale folkeregister under visse betingelser at få oplyst en anden identificeret persons aktuelle navn og adresse mod et gebyr på op til 52 kr. pr. person, forespørgslen omfatter, jf. § 42 i lov om Det Centrale Personregister (CPR). Det er dog en betingelse, at spørgeren kan identificere den pågældende ved navn (nuværende eller tidligere) samt enten fødselsdato eller adresse (nuværende eller tidligere) eller personnummer. Og der gives ikke svar, såfremt personen

har navne- og adressebeskyttelse i CPR, som det er tilfældet for ca. 30.000 personer.

Bestemmelsen vil således som nævnt kun have relevans i de tilfælde, hvor en person på forhånd har et vist kendskab til de aktuelle bærere af det ønskede efternavn, og det måske netop er derfor, at vedkommende ønsker at antage dette efternavn. Hertil kommer som nævnt, at en meget stor del af alle efternavne i dag bæres af en eller meget få personer. I sådanne situationer vil en kombination af de ovenfor nævnte søgninger i Danmarks Statistik, i telefonbøger og www.krak.dk samt i CPR som oftest give mulighed for den pågældende til selv at kunne kontakte alle aktuelle bærere af det ønskede efternavn med henblik på at indhente samtykke.

Findes navnet både i hun- og hankønsform, jf. § 4, stk. 1, nr. 6, skal der indhentes samtykke fra alle bærere af navnet i både hun- og hankønsformen.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 20, 2. pkt. vil det både efter forvaltningsloven og offentlighedsloven som udgangspunkt være muligt at få aktindsigt i sagsoplysninger om navn og adresse på personer, der bærer et navn, som ansøgeren ønsker at opnå på grundlag af samtykke fra alle bærere af navnet. Det vil således være muligt at omgå hensynet bag reglen i § 4, stk. 1, nr. 7, om, at ansøgeren skal have kendskab til alle, der bærer navnet, og bag identifikationskravene i CPR-lovgivningen.

Lovudkastets § 20, 2. pkt., indeholder derfor en myndigelse til ministeren for familie- og forbrugeranliggende til at fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra CPR som et led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning. Ministeren vil herefter kunne fastsætte regler, der afskærer aktindsigt i oplysninger, der er indhentet til brug for behandlingen af en ansøgning efter § 4, stk. 1, nr. 7. Aktindsigt i disse registeroplysninger vil herefter alene kunne opnås i overensstemmelse med reglerne i CPR-loven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 20, 2. pkt.

Efter forslaget til *stk. 2* kan der ikke i medfør af stk. 1, nr. 2-7, tages et efternavn fra en slægtning m.v., hvis bæreren har taget navnet i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2. Bestemmelserne i § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, giver adgang til at tage et såkaldt patronymnavn, der f.eks. angiver, at den pågældende er søn eller datter af en anden (Petersdatter). Forslaget skyldes, at disse navne er personlige i den forstand, at de betegner en

tilknytning mellem den, der bærer navnet, og den fra hvem navnet er afledt. I eksemplet "Petersdatter" er bæreren af navnet datter af Peter. Navnet bør derfor ikke efter § 4 eller andre bestemmelser i loven kunne gives videre til andre, der ikke er datter af Peter. Bestemmelsen gælder også for udenlandske patronymer. Er navnet derimod ikke taget i medfør af de nævnte bestemmelser, er bestemmelsen ikke til hinder for, at man kan tage navnet, uanset at navnet f.eks. efter en fremmed navnekultur må anses for et patronymnavn. Det skyldes, at de danske myndigheder ikke bør pålægges i alle tilfælde at kontrollere, om et udenlandsk navn har karakter af et patronymnavn. I praksis er det formentlig kun nordiske patronymnavne på f.eks. -søn/-datter, der vil kunne virke sprogligt kønsmisvisende eller anstødelige for den almindelige danske sprogbruger.

En tilsvarende regel findes i forslaget til § 5 for så vidt angår muligheden for at tage ægtefællens eller samleverens efternavn samt i § 11, stk. 2, for mellemnavne, der er afledt af et efternavn.

Efter *stk. 3* kan et mellemnavn ikke tages som efternavn i medfør af *stk. 1, nr. 3*, hvis mellemnavnet er taget i medfør af § 11, stk. 1, nr. 4, dvs. at der er tale om et egentligt fornavn. Bestemmelsen sikrer, at adgangen til at tage et fornavn som mellemnavn ikke medfører, at alle egentlige fornavne dermed kan tages som efternavne.

Efter *stk. 4* kan et efternavn ikke tages i medfør af *stk. 1, nr. 6*, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan dog fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse herfra. Bestemmelsen svarer til forslaget til § 13, stk. 2, 2. pkt., i forhold til fornavne og § 7, stk. 2 og 3, 2. pkt., vedrørende patronymnavne. Der henvises derfor til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Efter *stk. 5, 1. pkt.*, kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte nærmere regler om samtykke, jf. *stk. 1, nr. 4-5* og *7*. Ministeren vil kunne fastsætte krav om, at samtykket skal meddeles på blanketter (herunder elektronisk) samt krav til sikring af, at et skriftligt samtykke er afgivet af den rette person.

Efter *stk. 5, 2. pkt.*, kræves der også samtykke fra børn, der er fyldt 12 år, for at få et efternavn i medfør af *stk. 1, nr. 7*, der forudsætter samtykke fra alle bærere af navnet. Nægter barnet at samtykke, kan ansøgeren ikke få det ønskede navn i medfør af bestemmelsen, uanset om forældremyndighedens indehaver har samtykket hertil. For yngre børn stilles ikke et sådant

krav. I disse tilfælde meddeles samtykke således af den eller de, der har forældremyndigheden over barnet.

Om samtykke fra og høring af et barn ved ændring af dets eget navn henvises til forslaget til § 22.

Efter *stk. 5, 3. pkt.*, kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender, hvor særlige forhold taler herfor, undtage fra kravet om samtykke i *stk. 1, nr. 4-5*. Der er tale om en snæver undtagelsesbestemmelse, der alene har til formål at sikre, at det som hidtil er muligt at tage en afdød sted- eller plejeforælders efternavn, hvis det må antages at være stemmende med afdødes ønske. Dette kan f.eks. ske ved en erklæring fra afdødes nærmeste slægt, dvs. børn, forældre eller søskende eller fra en ægtefælle eller samlever.

Til § 5

Efter forslagets *stk. 1* kan den ene ægtefælle med den anden ægtefælles samtykke tage dennes efternavn, hvis parterne ønsker fælles efternavn. Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til § 4, stk. 1, i den gældende navnelov. Bestemmelsen i den gældende navnelov om, at navnet ikke må være erhvervet på grundlag af ægteskab, er dog foreslået ophævet. Dette bevirker, at en ægtefælle med den anden ægtefælles samtykke kan tage dennes efternavn, uanset at dette efternavn er erhvervet på grundlag af et tidligere ægteskab. Om overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.

Endvidere er det som noget nyt anført, at det ikke er muligt at tage en ægtefælles navn, hvis dette er taget i medfør af § 7, stk. 1, nr. 1 eller 2 om patronymnavne. Herom henvises til bemærkningerne til § 4, stk. 2.

Efter forslaget i *stk. 2* kan ugifte samlevende under samme betingelser tage fælles efternavn. Om baggrunden herfor og overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.

Bestemmelsen omfatter personer, der ikke er gift, men som erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og som enten har levet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn. Bestemmelsen finder også anvendelse på faste samlevende af samme køn.

Kravet om, at parterne skal erklære at leve i et ægteskabslignende forhold, sikrer, at det ikke er muligt for f.eks. studiekammerater, der bor sammen, at antage fælles efternavn efter denne bestemmelse. Tilsvarende vil det ikke være muligt for 3 eller flere voksne, der bor sammen, at antage fælles efternavn efter forslaget til § 5, stk. 2.

Ud over den nævnte erklæring stilles der som anført krav om, at parret skal have levet sammen i mindst 2 år. Kravet er begrundet i hensynet til at sikre, at der er tale om et vist fast samlivsforhold. Kravet kan normalt anses for opfyldt, hvis det dokumenteres, at parret har haft samme folkeregisteradresse i perioden.

Kravet om fælles bopæl i 2 år gælder dog ikke, hvis parret har fælles børn under 18 år, der har eller skal have samme efternavn som forældrene. Det er tilstrækkeligt, at parterne har ét fælles barn, der har eller skal have navnet. I dette tilfælde kan samlevende fra samlivets begyndelse på samme måde som ægtefæller få fælles efternavn. Bærer det fælles barn ikke det pågældende navn, skal der inden eller samtidig med indgivelse af ansøgning for forældrene (forælderen) indgives ansøgning om antagelse af det pågældende navn for det fælles barn.

Til § 6

I § 6 foreslås, at det som hidtil med visse begrænsninger skal være muligt at tage et efternavn, som ingen bærer som efternavn her i landet.

Afgørende for, om et navn aktuelt bæres her i landet, er det, som CPR udviser på tidspunktet for navneskiftet. Potentielle bærere af navnet medregnes således ikke. Efternavne på personer, der midlertidigt opholder sig i udlandet, nyder fortsat beskyttelse efter § 3 og kan derfor ikke tages som nyt efternavn. Hvis et kønsbøjet efternavn, jf. § 4, stk. 1, nr. 6, bæres her i landet af én person i f.eks. hunkønsformen, er dette til hinder for, at andre tager navnet i hankønsformen, da der er tale om samme efternavn. Ansøgere vil til en vis grad via Danmarks Statistiks hjemmeside på Internettet i de fleste tilfælde inden henvendelsen til de kompetente myndigheder selv kunne afklare, om et navn er i brug, idet det her er muligt at få oplyst antallet af bærere af et navn, hvis der er mere end 2 bærere af navnet i Danmark. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 7.

Efter forslaget til § 6, stk. 1, nr. 1, kan et navn ikke tages som nydannet efternavn, hvis det let kan forveksles med et beskyttet efternavn. Bestemmelsen svarer for så vidt angår forbeholdte navne til den gældende navnelovs § 6, nr. 3, jf. nr. 1. Der skal herved lægges vægt på, om navnet ved enten udtale eller stavemåde kan forveksles med et beskyttet navn. Det er ikke til hinder for at tage et navn efter § 6, at navnet indgår som et led i et dobbelt efternavn, jf. § 8. Det skyldes, at et dobbelt efternavn i forhold til lovens øvrige bestemmelser anses som ét efternavn, jf. § 8, stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 2 (firmanavne mv.) og nr. 3 (kunstnernavne) svarer som udgangspunkt til den gældende navnelovs § 7, stk. 2, nr. 2 og 3. Der henvises til det, der er anført vedrørende forslaget til stk. 2.

Bestemmelsen i nr. 4 vedrørende navnet på almindeligt kendte udenlandske og historiske personer eller navne, der let kan forveksles hermed, svarer med en sproglig præcisering til den gældende navnelovs § 6, nr. 2 og 4, dog således at beskyttelsen af almindeligt kendte udenlandske navne er udstrakt til også at omfatte navne, der let kan forveksles hermed. Navne som Tordenskjold, Hamlet, Chaplin og Kafka vil således ikke kunne tages som nye efternavne.

Efter bestemmelsen i nr. 5 kan man ikke tage et nyt efternavn, der er et egentligt fornavn. Denne bestemmelse svarer til § 6, nr. 6, i den gældende navnelov, se de almindelige bemærkninger pkt. 2.9.1.

Bestemmelsen i den gældende § 6, nr. 5, er i forslaget til § 6, nr. 6, ændret således, at der ikke længere er forbud mod at tage nye navne, som "ved udtale eller skrivemåde afgjort strider mod dansk sprogbrug". Derimod er det afgørende, om det ønskede navn er "uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet". Om overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.9.2.2 og 2.9.3.

Kravet om, at navnet ikke må være uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet, skyldes efternavnets funktion som betegnelse for den enkelte, dels over for offentlige myndigheder, dels i forhold til andre private. Den ændrede formulering vil i vidt omfang afskære de samme forhold som den hidtidige bestemmelse, uden at der dog stilles særlige krav om forholdet til dansk sprogbrug.

Afgørelsen af, om et påtænkt navn er uegnet til at blive anvendt som efternavn her i landet, beror på en helhedsvurdering af, om navnet kan skrives og udtales i Danmark, og af om det i den forbindelse kan antages, at ordet vil kunne fungere nogenlunde hensigtsmæssigt som en betegnelse for bestemte personer i forhold til offentlige myndigheder og andre private.

Det anførte indebærer bl.a., at navnet skal kunne skrives med latinske bogstaver. Andre skriftsystemer eller tegn som f.eks. tal, %, @ eller lignende kan således ikke indgå i navnet. Man kan således f.eks. ikke tage navnet »Hansen 2.0«, »H@nsen«, eller »50%Hansen-50%Jensen«. Navnet skal følge almindelig dansk retstavning. Det vil sige, at det i almindelighed skrives med stort begyndelsesbogstav og i øvrigt med små bogstaver. Det vil således f.eks. ikke være muligt at få »navnet« »LarSen«. Dog vil det være muligt at tage navne, hvis stavemåde er inspire-

ret af udenlandsk navneskik, som f.eks. »McPherson«.

Navnet skal også med en vis rimelighed kunne udtales på dansk. Et »navn« som f.eks. »Pkljihhmw« er således udelukket. I kravet om, at navnet med en vis rimelighed skal kunne udtales på dansk, ligger bl.a. også, at ord, der udelukkende består af et bogstav eller af konsonanter, normalt ikke vil kunne anvendes som efternavne her i landet. Det samme gælder længere ord, der alene består af vokaler.

Også sætningskonstruktioner er normalt uegnede som efternavne her i landet. Det er således f.eks. ikke muligt at tage navne som »Hennepåhjørnetborslagteren« eller »Jegerhendederengangharhedethanne«. Tilsvarende kan man f.eks. heller ikke tage (uddrag af) fortalen til Jyske Lov som efternavn. Det samme gælder navne, der er så lange, at de i praksis ikke vil kunne fungere som efternavne.

Herudover er visse ordtyper uegnede, da disse ikke i den daglige brug vil blive opfattet som et efternavn. Dette vil eksempelvis normalt være tilfældet for navneord som »Trillebør«, »Skraldespand« og »Urtepotte«.

Også forholdsord som »fra«, »til«, »de«, »von« og »å« er uegnede som efternavne, idet disse er uselvstændige led, som ikke vil blive opfattet som et efternavn af omverdenen og derfor ikke hensigtsmæssigt kan bruges som efternavn.

Efter forslaget til stk. 1, nr. 7, kan man ikke tage et nyt efternavn, der er upassende eller kan vække anstød. Denne bestemmelse svarer til § 6, nr. 7, i den gældende navnelov. Der henvises til bemærkningerne til § 14, stk. 3, nr. 3, vedrørende upassende eller anstødelige fornavne.

Bestemmelsen i stk. 2 er sammen med stk. 1, nr. 2 og 3, en videreførelse af bestemmelsen i den gældende navnelovs § 7, stk. 2, nr. 2 og 3. Det er således fortsat muligt at få beskyttet et kunstnernavn, et selskabsnavn, navnet på en forening, et varemærke eller lignende mod, at sådanne navne tages som nye efternavne. For så vidt angår overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.9.2.3. og 2.9.3.

I modsætning til den gældende navnelov foreslås det, at ikke kun firmanavn m.v., der er indregistreret her i landet, kan opnå beskyttelse. Således vil også udenlandske firmaer m.v. kunne opnå beskyttelse af deres navn ved anmeldelse efter stk. 2. Tilsvarende foreslås det, at det ikke længere skal være et krav for beskyttelse af et kunstnernavn, at den pågældende har bopæl her i landet.

For at få beskyttet et sådant »navn« skal der være tale om et »navn« i navnelovens forstand. Det er ikke muligt nærmere at definere eller opremsne, hvad der er et »navn«, men foreningsnavne som eksempelvis »Den Danske Forening for Servietsamlere« er ikke et »navn« i navnelovens forstand og kan derfor ikke beskyttes efter stk. 2.

Den, der ønsker navneretlig beskyttelse af sådanne navne, skal som hidtil anmelde dette til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen). Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen) vil på baggrund af de modtagne anmeldelser udarbejde og løbende opdatere en liste over beskyttede navne efter nr. 2 og 3. Listen vil blive offentliggjort på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes (Familiestyrelsens) hjemmeside på Internettet til brug for myndighedernes sagsbehandling og for interesserede borgere, jf. 2. pkt.

Beskyttelse af navne anmeldt efter den gældende lov, vil kun være gældende i 6 måneder fra lovens ikrafttræden, medmindre de anmeldes på ny. Der henvises til § 30, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Til § 7

Efter § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, er der adgang til at tage patronymnavne på baggrund af forældres fornavne med tilføjelsen -søn eller -datter afhængig af den pågældendes køn eller en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, der tillader dette. I stedet for -søn eller -datter vil det tillige være muligt at tilføje -ssøn eller -sdatter, medmindre det pågældende fornavn ender på bogstaverne s, x eller z. Som eksempel på navne, der kan tages, kan nævnes navnet Pedersøn eller Pederssøn og Anderssøn, hvorimod navnet Andersssøn efter almindelige retstavningsprincipper ikke kan tages.

Med bestemmelsen er det bl.a. muligt at følge islandsk navnetradition med at tage en af forældrenes fornavn med tilføjelsen -son eller dóttir.

Efter nr. 1 og 2 kan begge forældres fornavne som grundlag for dannelsen af et efternavn. Bestemmelsen i nr. 2 er ikke begrænset til anvendelsen af fremmed navneskik. Bestemmelsen stiller ikke krav om, i hvilken ende af navnet tilføjelsen skal ske. Det er således også efter denne bestemmelse muligt at tilføje forstavelserne el- eller al- efter muslimsk navneskik til muslimske fornavne.

I forbindelse med dannelse af sådanne patronymnavne vil der blive taget hensyn til grammatikken fra det pågældende land, således at der f.eks. ved dannelse af et patronym efter islandsk navneskik tages højde

for islandsk ejefald, hvorefter det rette patronym for en person, der har en far, der hedder Hjörtur, er Hjartardóttir eller Hjartarson, og det rette patronym for en person, der har en mor, der hedder Kristín, er Kristínardóttir eller Kristínarson. Da danske myndigheder imidlertid ikke kan forventes at være bekendt med sådanne udenlandske grammatiske regler, er det ansøgeren, der må gøre opmærksom herpå og eventuelt dokumentere dette. Dokumentation kan eventuelt fremlægges i form af en erklæring fra det pågældende lands myndigheder herom.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.8.2.

Efter nr. 3 kan man tage en af forældrenes, bedsteforældrenes eller ægtefællens fornavn, når navnet har tradition i en kultur, som ikke skelner mellem for- og efternavn. Under samme betingelser er det også muligt at tage en ugift samlevers fornavn, hvis samlivet opfylder betingelserne i § 5, stk. 2. Bestemmelsen, der er ny i forhold til gældende ret, har til formål at tilgodese en række udenlandske navneskikke, herunder muslimsk navneskik. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.8.3. Uanset at de pågældende navneskikke primært tager udgangspunkt i mandlige familiemedlemmers navne, er bestemmelsen ligesom nr. 1 og 2 udformet kønsneutralt, se herom de almindelige bemærkninger, pkt. 2.8.1.2. og 2.8.1.3.

Bestemmelserne svarer i det væsentlige til de nye norske regler om disse forhold. Dog er der i nr. 2 ikke medtaget en adgang til at tage bedsteforældres fornavne med en endelse, der viser slægtskabet, da denne navnetradition ikke synes at være aktuel i Danmark.

Det bemærkes, at anvendelse af disse fremmede navneskikke ikke er foreslået forbeholdt for personer med en bestemt anden etnisk baggrund end dansk, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.8.1.2. og 2.8.1.3. Der er således ikke noget til hinder for, at en etnisk dansker kan tage et navn med en udenlandsk navnetradition.

Efter stk. 2 må et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Bestemmelsen, der er en konsekvens af, at patronymnavne i modsætning til, hvad der ellers gælder for danske efternavne, typisk er køns-specifikke, svarer til, forslaget til § 13, stk. 2 om fornavne.

Efter stk. 3 kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte supplerende og udfyldende regler på området. Bemyndigelsen i stk. 3 kan bl.a. benyttes til at fastsætte regler om, hvilke landes navne-

tradition der må antages at opfylde betingelserne i stk. 1, nr. 2 og 3, samt om, hvilke ændringer de pågældende navnetraditioner tillader.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen) overvejer at udarbejde en oversigt over en række navne, der har tradition i en kultur, som ikke skelner mellem for- og efternavne, jf. § 7, stk. 1, nr. 3. Oversigten vil i givet fald blive løbende offentliggjort på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes (Familiestyrelsens) hjemmeside.

Efter bestemmelsens 2. pkt. kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender for transseksuelle personer gøre undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2 om, at efternavnet ikke må betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære det. Der henvises til det, der er anført i bemærkningerne til § 13, stk. 2, 2. pkt., om transseksuelles fornavne og de almindelige bemærkninger pkt. 4.4.

Til § 8

Efter bestemmelsen i *stk. 1* kan 2 navne, der hver for sig kan tages som efternavn, sammen tages som efternavn, hvis navnene forbindes med bindestreg.

Efter forslaget er det alene muligt at forbinde 2 navne med bindestreg. Reglen i stk. 2 om, at bindestregsefternavne skal anses som ét efternavn, gælder kun for lovens øvrige bestemmelser. Forslaget indebærer således, at det fortsat ikke vil være muligt at forbinde et bindestregsefternavn til et andet efternavn, f.eks. "Haldgren-Jensen-Hansen". Lovforslaget hviler som den gældende navnelov på den forudsætning, at det ikke er muligt at tage 2 efternavne, uden at disse er forbundet med bindestreg. Godtgøres det, at et eksisterende efternavn undtagelsesvis består af 2 eller flere led uden bindestreg, vil dette navn som hidtil kunne tages efter de almindelige regler i §§ 1-5 og 7-8. Det vil dog efter forslaget heller ikke være muligt at forbinde et sådant flerleddet efternavn med et andet efternavn med en bindestreg.

Efter *stk. 2* anses et efternavn, der består af 2 navne forbundet med bindestreg, i forhold til lovens øvrige bestemmelser som ét efternavn. Dette er f.eks. af betydning ved opgørelsen af antallet af navnebærere efter §§ 2 og 3 samt ved afgørelsen af, om de fornødne samtykker er indhentet i medfør af § 4, stk. 1, nr. 7. Personer, der bærer navnet »Haldgren-Jensen«, skal ved opgørelsen efter lovforslagets §§ 2 og 3 ikke tælles med i opgørelsen af, hvor mange der hedder »Haldgren« eller »Jensen«, da »Haldgren-Jensen« anses for at være et selvstændigt navn. Dette betyder endvidere, at en person, der ønsker »Haldgren-Jensen« på samtykkegrundlag efter lovforslagets § 4, stk.

1, nr. 7, alene skal indhente samtykke fra personer, der hedder »Haldgren-Jensen« og ikke fra personer, der hedder »Haldgren« eller »Jensen«. Herudover har det betydning for, hvilke navne der skal tages højde for efter § 6, stk. 1, nr. 1, hvorefter man kan tage et nyt efternavn, medmindre dette let kan forveksles med et beskyttet efternavn efter § 3. Navnet »Haldgren-Jensen« vil således ikke i sig selv være til hinder for, at navnet »Haldgren« tillades i medfør af § 6, uanset at der er færre end 1.000 personer, der hedder »Haldgren-Jensen«, se nærmere herom i bemærkningerne til § 6, stk. 1, nr. 1.

Efter *stk. 3* kan den, der bærer et efternavn bestående af 2 navne forbundet med bindestreg, bortkaste et af de pågældende navne og føre det andet navn som efternavn. Således vil f.eks. en person, der hedder »Haldgren-Jensen«, efter forslaget have ret til at hede det beskyttede navn »Haldgren«, uanset at vedkommende ikke i øvrigt har en sådan tilknytning til dette navn, at det ville kunne tages som efternavn alene. Om overvejelserne i den forbindelse henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.10.2.3. og 2.10.3. Der vil normalt kun være tale om et 2-leddet bindestregsnavn, jf. ovenfor, men der findes enkelte bindestregsnavn med flere end 2 led. Bestemmelsen er udformet således, at den også finder anvendelse for sådanne efternavne.

Efter *stk. 4, 1. pkt.* får personer, der kan godtgøre, at de bærer et af de sjældne flerleddede efternavne uden bindestreg, som udgangspunkt adgang til at bortkaste et navn i et flerleddet efternavn. Sådanne navne anses – på linje med bindestregsnavn efter *stk. 2* – for at udgøre ét efternavn. Bestemmelsen svarer som udgangspunkt til *stk. 3* om bindestregsnavn. Ministeren for Familie- og Forbrugeranliggender kan dog efter *2. pkt.* fastsætte regler, der begrænser denne mulighed. Bestemmelsen vil blive benyttet til at sikre, at der ikke bliver adgang til at tage uselvstændige led i et flerleddet efternavn som efternavn alene. Det vil f.eks. være tilfældet for forholdsord som von, de, eller á i et efternavn som »von Bülow«.

Til § 9

Bestemmelserne i forslagets *stk. 1 og 2* svarer i det væsentlige til § 3 i den gældende navnelov.

Da adoptanten eller adoptanterne efter adoptionsreglerne skal anføre i adoptionsansøgningen, hvilket navn barnet skal bære efter adoptionen, vil henvisningen i *stk. 1, 1. pkt.*, kun få betydning, såfremt der på trods heraf måtte være udfærdiget en adoptionsbevilling uden stillingtagen til navnespørgsmålet. Henvisningen indebærer da, at barnet får adoptantens efter-

navn, eller, hvis barnet er adopteret af ægtefæller, adoptivmorens efternavn. Hvis adoptionsbevillingen lyder på et unavngivent barn, og adoptivforældrene ikke inden 6 måneder efter adoptionen tillægger barnet et efternavn, følger det af henvisningen, at barnet får adoptivmorens efternavn, medmindre dette er et patronymnavn, jf. bemærkningerne til § 1.

Det navn, adoptivbarnet tillægges ved adoptionsbevillingen eller erhverver i medfør af § 1, kan senere ændres efter samme regler, som hvis der var tale om adoptantens/adoptanternes oprindelige (biologiske) barn.

Bestemmelsen finder endvidere anvendelse ved adoption af personer over 18 år. Et voksent adoptivbarn, der herved måtte have fået et navn, som den pågældende ikke ønsker, vil efter forslaget til § 9, stk. 3, jf. § 4, stk. 1, nr. 1, altid kunne genantage et tidligere båret efternavn.

I *stk. 1, 2. pkt.*, er det præciseret, at bestemmelsen giver adgang til, at adoptivbarnet kan vælge at beholde sit eget *efternavn*. I praksis har det hidtil været antaget, at adoptivbarnets mulighed for at bære sit hidtidige navn "i forbindelse med det navn, det får ved adoptionen," giver barnet ret til at antage dette som mellemnavn. Dette vil fortsat kunne bestemmes, jf. § 11, stk. 1, nr. 2. Bestemmelsen giver sammenholdt med forslaget til § 8 om dobbelt efternavn endvidere adoptivbarnet mulighed for at bære begge efternavne forbundet med bindestreg.

Er adoptivbarnet adopteret som anført i *stk. 2* ved en udenlandsk afgørelse, der anerkendes efter adoptionslovens § 28, stk. 2, vil der ikke blive udstedt en dansk adoptionsbevilling, idet den udenlandske adoption jo er anerkendt. Barnet vil ved indrejsen blive registreret med det navn, barnet bærer ifølge den anerkendte udenlandske afgørelse, men vil herefter kunne ændre navn efter samme regler, som hvis der var tale om adoptantens/adoptanternes oprindelige (biologiske) barn.

I *stk. 3* er det som noget nyt fastsat, at adoptivbarnet fremover også skal have ret til at tage efternavn efter sin oprindelige slægt. For så vidt angår overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.11.

Adgangen til at tage navn efter den oprindelige slægt er en personlig ret for adoptivbarnet. Bestemmelsen medfører således ikke, at adoptivbarnets børn og andre efterkommere i medfør af forslaget til § 4, stk. 1, nr. 2, vil kunne tage et efternavn efter adoptivbarnets oprindelige slægt, hvis adoptivbarnet ikke har båret dette efternavn efter adoptionen.

Efter *stk. 4* bevarer et adoptivbarn ved ophævelse af adoptionen retten til et efternavn, der er erhvervet på grundlag af adoption. Bestemmelsen svarer til § 3, stk. 2, i den gældende navnelov. En tilsvarende regel følger implicit af forslaget til § 4, stk. 1, nr. 1, men er medtaget her for at undgå enhver tvivl herom.

Til § 10

Efter forslaget til § 10 bortfalder et efternavn, hvis der tages et andet efternavn. Bestemmelsen præciserer, at en person, der tager et nyt efternavn, ikke samtidig kan bevare det hidtidige efternavn og således bære 2 efternavne. Hvis navnene forbindes med bindestreg, jf. forslaget til § 8, kan den pågældende bære begge navne samtidig, men de udgør i så fald ét efternavn.

Til kapitel 2

Mellemnavn

Kapitlet regulerer adgangen til at tage mellemnavne.

Til § 11

Bestemmelsen i *stk. 1* opregner, hvilke navne der kan tages som mellemnavne.

I *nr. 1* fastsættes det, at det altid skal være muligt at tage et mellemnavn, der tidligere har været ansøgerens mellemnavn. Bestemmelsen viderefører § 25, nr. 2, i Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002. Bestemmelsen er i øvrigt udformet således, at den svarer til forslaget til § 4, stk. 1, nr. 1, om efternavne. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Som det fremgår heraf, indebærer denne bestemmelse bl.a., at det er muligt at genantage et navn, ansøgeren tidligere har båret i medfør af et samtykke, uden at der i den forbindelse stilles krav om fornyet samtykke.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til som mellemnavn at tage et adresseringsmellemnavn, som den pågældende har benyttet i henhold til CPR-lovgivningens regler herom.

Om adoptivbørns adgang til at tage mellemnavn efter den oprindelige slægt henvises til bemærkningerne til *stk. 5*.

Efter *nr. 2* er der – som efter § 11, stk. 2, i den gældende navnelov – mulighed for at tage et mellemnavn, som den pågældende kan tage som efternavn. Liberalisering af reglerne om efternavne medfører således også en udvidelse af mængden af de mellemnavne, der kan tages efter denne bestemmelse.

Efter *nr. 3* kan der tages et navn, der bæres eller har været båret som mellemnavn af ansøgerens forældre, bedsteforældre, oldeforældre eller tipoldeforældre. Bestemmelsen er en væsentlig liberalisering i forhold til den gældende retstilstand, hvorefter der som udgangspunkt kun er mulighed for at tage et mellemnavn, som ens forældre, samt – i visse tilfælde – ens bedsteforældre bærer eller har båret. Om overvejelserne herom henvises der til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1. Tilknytningskravet er udformet således, at det svarer til bestemmelsen i § 4, stk. 1, nr. 2, om efternavne. Herefter kan man tage et mellemnavn fra den samme persongruppe, som man efter § 4, stk. 1, nr. 2, kan tage et efternavn fra. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse. Som efter den nævnte bestemmelse stilles der ikke krav om samtykke fra de pågældende familiemedlemmer.

I *nr. 4* er det som noget nyt muligt som mellemnavn at tage et fornavn, der kan tages efter § 13, stk. 1, uanset om det pågældende fornavn betegner det modsatte køn i forhold til den, der ønsker navnet. Efter gældende ret er det som udgangspunkt kun muligt at tage et mellemnavn, hvis ansøgeren har en særlig familiemæssig eller lignende tilknytning til navnet. Det er således ikke muligt uden en sådan tilknytning at tage et almindeligt fornavn som mellemnavn. I praksis løses dette ofte ved, at forældre, der ønsker at navngive f.eks. en dreng med et nyt mellemnavn, i stedet giver barnet et andet fornavn, f.eks. Frederik Bjørn Jensen. Hvis forældrene efterfølgende får en pige og ønsker, at hun også skal have "Bjørn" som mellemnavn, vil de efter gældende ret være afskåret herfra, medmindre der er en tilstrækkelig familiemæssig tilknytning til navnet som mellem- eller efternavn. Om gældende ret henvises endvidere til betænkningen, side 47-48.

Bestemmelsen gør det i sådanne tilfælde muligt at tage et fornavn som mellemnavn, uanset om man har en familiemæssig eller anden tilknytning til navnet som mellemnavn. Et sådant mellemnavn kan uden videre benyttes af alle familiemedlemmer uanset de pågældendes køn. Mellemnavnet vil dog ikke senere kunne tages som efternavn, jf. forslaget til § 4, stk. 3.

Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.

Efter *nr. 5* kan man med samtykke tage en stedfars eller stedmors mellemnavn. Bestemmelsen svarer som udgangspunkt til gældende ret, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 24, stk. 1, nr. 3. Bestemmelsen er udformet således, at den svarer til § 4, stk. 1, nr. 4, om stedforældres efternavne. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse. Som det fremgår heraf, er det ikke læn-

gere et krav for at blive anset for stedforælder, at vedkommende er gift med en af den pågældendes forældre.

Efter *nr. 6* kan man med samtykke at tage en plejemors eller plejefars mellemnavn. Bestemmelsen svarer i det væsentlige til gældende ret, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 24, stk. 1, nr. 3. Bestemmelsen er udformet således, at den svarer til § 4, stk. 1, nr. 5, om adgangen til at tage plejeforældres efternavne. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter *nr. 7* kan man med samtykke tage et mellemnavn, som ens ægtefælle bærer som mellem- eller efternavn. Efter den gældende navnelov er det ikke muligt at tage en ægtefælles mellemnavn. Det er dog i medfør af CPR-lovgivningen muligt at få en ægtefælles mellemnavn registreret som et såkaldt "adresseringsmellemnavn" i CPR. Forslaget indebærer således, at de navne, som det tidligere har været muligt at benytte som adresseringsmellemnavn, nu kan tages som mellemnavne. Bestemmelsen i *nr. 7* giver ikke hjemmel til at tage en tidligere ægtefælles mellem- eller efternavn som mellemnavn.

Om overvejelserne i den forbindelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 3.2.

Bestemmelsen giver endvidere adgang til som mellemnavn at tage et navn, som den pågældendes ægtefælle bærer som efternavn, hvis ægtefællen samtykker heri. Et sådant navn vil den pågældende kunne tage som efternavn efter reglerne i § 5, stk. 1. Der vil derfor som udgangspunkt allerede efter forslaget til § 11, stk. 1, nr. 2 være mulighed for at tage en ægtefælles efternavn som mellemnavn. Efter § 5, stk. 1, er det imidlertid en betingelse for at tage ægtefællens efternavn, at ægtefællerne derved får fælles efternavn. Da der af og til forekommer et ønske om, at ægtefæller på den ene side kan beholde deres eget efternavn, men på den anden side ønsker at tage ægtefællens efternavn som mellemnavn, er der i bestemmelsen givet særlig hjemmel hertil.

Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på samlevende, såfremt betingelserne i forslagets § 5, stk. 2, er opfyldt. Det er således som noget nyt muligt for samlevende, der efter § 5, stk. 2, kan tage et fælles efternavn, med samtykke at tage hinandens mellem- og efternavn som mellemnavn.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 5, stk. 2, om betingelserne.

I *stk. 2* fastslås det, at hvis ægtefællens, samleversens eller slægtens mellem- eller efternavn er et patronymnavn taget eller opnået på baggrund af lovforslagets §

7, stk. 1, nr. 1 og 2, kan det ikke tages som mellemnavn. Det gælder uanset, om det ansøgte navn ønskes taget på grundlag af et efternavn eller af et mellemnavn, jf. 1. og 2. pkt. Om baggrunden herfor henvises til det, der er anført i bemærkningerne til § 4, stk. 2.

I *stk. 2, 3. pkt.*, fastslås det endvidere, at man ikke kan tage et mellemnavn på grundlag af en slægtsmæssig eller lignende tilknytning til en person, der bærer navnet som mellemnavn, hvis navnet er et godkendt fornavn, som er taget som mellemnavn, jf. stk. 1. nr. 4. Et sådant fornavnsmellemnavn kan en ansøger altid selv tage direkte i medfør af bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, og stk. 2, 3. pkt. indebærer således alene, at det ikke er muligt at omgå forbuddet mod, at sådanne mellemnavne kan tages som efternavn, jf. forslaget til § 4, stk. 3.

I medfør af *stk. 3* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte nærmere regler om samtykke efter bestemmelserne i § 11, stk. 1, nr. 5-7. Bestemmelsen svarer til forslaget til § 4, stk. 5, om efternavne. Der henvises derfor til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Efter *stk. 4* kan et mellemnavn bortkastes, uden at der stilles nogen betingelser for dette. Bestemmelsen svarer med en mindre sproglig ændring til § 11, stk. 3, i den gældende navnelov. Bortkastelse kan efter forslaget ske ved ansøgning til ministerialbogsføreren (personregisterføreren), jf. § 16. Efter 2. pkt. bortfalder et mellemnavn, hvis det tages som efternavn. Bestemmelsen svarer til § 11, stk. 4, i den gældende navnelov.

I *stk. 5* fastsættes regler for adoptivbørns mellemnavne. Bestemmelsen svarer til forslaget til § 9, stk. 3 og 4, om adoptivbørns efternavne. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser. Da der ikke er pligt til at have et mellemnavn, er der ikke fastsat regler om mellemnavne svarende til § 9, stk. 1 og 2.

Til kapitel 3

Fornavn

Kapitlet regulerer adgangen og pligten til at tage et fornavn.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til gældende ret, jf. navnelovens § 10. I overensstemmelse hermed indføres der ikke en regel om tvangsnavngivning, hvis pligten til at give et barn et fornavn ikke overholdes. Overtrædelse af denne pligt vil derimod som hidtil kunne straffes med bøde, jf. § 26, stk. 2, ligesom der vil kunne pålægges de eller den, der har forældremyndigheden,

tvangsbøder efter retsplejelovens § 997, stk. 3. Såfremt der er fælles forældremyndighed over et barn, der i strid med forslaget til § 12 ikke er navngivet, må begge forældremyndighedsindehavere pålægges tvangsbøder, da ingen af dem vil kunne opfylde pligten alene.

Efter den gældende navnelovs § 10 er der ikke nogen øvre grænse for, hvor mange fornavne en person kan tage. Reglerne om adresseringsnavne i CPR-lovens § 5, stk. 1-7, sikrer, at offentlige myndigheder og virksomheder for en person med særligt mange eller et særligt langt navn har adgang til en håndterbar forkortet udgave af den pågældendes navn. Det vil derfor ikke i praksis give anledning til større problemer for andre end den, der bærer navnet. Der er derfor heller ikke i lovforslaget fastsat nogen øvre grænse for, hvor mange fornavne en person kan tage.

Til § 13

Bestemmelsen fastsætter, hvilke navne en person kan tage som fornavn.

Efter *stk. 1* skal der være tale om et navn, der er optaget på listen efter § 14, stk. 1, eller som er godkendt efter § 14, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Efter § 10 i den gældende navnelov må et navn ikke kunne være til ulempe for den, der bærer navnet. Dette ulempekrav er ikke videreført. Om overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.1.

Det gældende forbud mod et navn, der kan blive til ulempe for borgeren, fortolkes bl.a. således, at det indebærer, at en dreng/mand ikke kan tage et pige-/kvindenavn og omvendt. Dette krav fremgår nu udtrykkeligt af bestemmelsen i *stk. 2*. Bestemmelsen siger ikke noget om, hvilke navne der er henholdsvis dreng- eller pigenavne, ligesom det ikke er udelukket, at et konkret navn kan være både et dreng- og et pigenavn. I forslaget til § 14, stk. 1, er det således forudsat, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender i forbindelse med optagelsen af et navn på den nævnte liste tager stilling hertil, herunder om navnet skal optages på pige- eller drengnavnslisten eller eventuelt på begge lister.

Det afgørende for, om der er tale om et dreng- eller pigenavn, er, om det med rimelig sikkerhed kan dokumenteres, at navnet har sin oprindelse i et dreng- eller pigenavn, eller om det har tradition for at være anvendt som dreng- eller pigenavn. Kan det godtgøres, at navnet oprindeligt både er et dreng- og et pigenavn, eller at der er tradition for at anvende det som

både et dreng- og pigenavn (eventuelt i forskellige navnekulturer), kan navnet tages af begge køn. For at et navn kan siges at have tilstrækkelig tradition for at være f.eks. et drengnavn, må det godtgøres, at det har en ikke ubetydelig udbredelse som drengnavn, og at det er blevet brugt som sådant i mere end én generation. Den nærmere fastlæggelse heraf bør i øvrigt ske i praksis. Der må i den forbindelse lægges betydelig vægt på en eventuel navnefaglig vurdering.

Personer, der har gennemgået en kønsskifteoperation, kan i medfør af 1. pkt. tage et nyt fornavn svarende til det køn, den pågældende har erhvervet ved operationen. Endvidere følger det af forslaget til § 11, stk. 1, nr. 4, at enhver vil kunne tage et godkendt fornavn som mellemnavn, uanset hvilket køn det pågældende navn betegner. I medfør af *stk. 2, 2. pkt.* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler, der undtager transsekuelle personer fra kravet om navnets kønsidentitet.

Forslaget skal ses i lyset af, at Justitsministeriet (Civilretsdirektoratet) i 2002 har etableret en forsøgsordning, der under visse betingelser giver transsekuelle personer mulighed for at skifte fornavn til et navn, der entydigt betegner det modsatte køn, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 4.4.1. Bestemmelsen vil blive udnyttet til at videreføre denne ordning. Reglerne vil dog kunne justeres, hvis der er behov herfor. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 4.4.

Bestemmelsen er således af betydning for transsekuelle personer, der ikke har gennemgået en kønsskifteoperation. F.eks. vil en mand, der er transsekuel, og som opfylder betingelserne i de regler, der fastsættes i medfør af bestemmelsen, kunne tage et kvindenavn som fornavn uden at have gennemgået en kønsskifteoperation.

I øvrigt vil der i de nye fornavnslistor, der udarbejdes i medfør af § 14, kunne optages en række navne på både pige- og drengnavnslisten, f.eks. Kim, Michell, Eli og Noa(h).

Til § 14

Forslaget til § 14 omhandler fornavne, som alle kan tage, jf. dog § 13, stk. 2 om kønskorrekthed.

Efter *stk. 1* offentliggør ministeren for familie- og forbrugeranliggender en liste over dreng- og pigenavne, der kan tages af enhver uden særlig godkendelse.

Efter *stk. 2* kan fornavne, der er eller har været almindeligt udbredt som fornavn her i landet, optages på den i *stk. 1* nævnte liste.

Bestemmelsen indebærer for det første, at de navne, der efter den gældende navnelov er godkendte fornavne her i landet, vil kunne tages uden fornyet godkendelse, da disse må anses for at være eller at have været udbredt som fornavne her i landet. Det forudsættes, at andre navne, der tidligere har været udbredt, ikke skal optages på listen i medfør af denne bestemmelse.

Også navne, der efter lovens ikrafttræden bliver almindeligt udbredt her i landet, vil skulle optages på listen i medfør af bestemmelsen.

Et fornavn anses for at være almindeligt udbredt, hvis det her i landet bæres af 25 eller flere personer. For at være almindeligt udbredt som henholdsvis pige- og/eller drengefornavn, skal det pågældende navn bæres af 25 personer af det pågældende køn. For så vidt angår overvejelserne herom henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2. Der stilles ikke krav om geografisk udbredelse.

De navne, der i dag findes på kirkeministerens lister over godkendte drenge- og pigefornavne anses for at være almindeligt udbredte og kan derfor optages på listen, uanset hvor mange der bærer navnene.

Et fornavn kan blive udbredt i Danmark som følge af, at personer, der i udlandet har fået et fornavn, og som efterfølgende tager bopæl her i landet, efter fast praksis kan beholde deres udenlandske navn, uanset om det pågældende navn ikke har været godkendt af de danske navnemyndigheder.

Bestemmelsen forpligter ikke ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at foretage en løbende opdatering af, hvilke navne, der er almindeligt udbredt her i landet. Optagelse af sådanne navne på listen forudsættes således – ud over den første offentliggørelse ved lovens ikrafttræden – alene at ske i det omfang, der konkret er anledning hertil, f.eks. fordi det på baggrund af en konkret henvendelse har vist sig, at et navn er almindeligt udbredt her i landet.

Den nævnte liste vil blive opdateret og offentliggjort på Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders (Familiestyrelsens) hjemmeside på Internettet.

Efter *stk.* 3 kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender godkende et nydannet fornavn, der opfylder betingelserne i *nr.* 1 – 3, se nærmere nedenfor. Det følger af *stk.* 2, at navne, der er godkendt efter *stk.* 3, skal optages på den i *stk.* 1 nævnte liste. Der vil således ikke længere være mulighed for i særlige tilfælde at godkende et fornavn, uden at en sådan godkendelse får virkning for alle, der ønsker det samme navn. Om overvejelserne i den forbindelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.

Efter forslaget til *nr.* 1 er det en betingelse, at der er tale om et *egentligt fornavn*. Der er tale om en videreførelse af et tilsvarende krav i den gældende navnelovs § 10. Som hidtil vil kælenavsformer normalt ikke kunne anses for et egentligt fornavn. Det samme gælder titler (greve, baron, prins o. lign.) og forholdsord (von, de, á, o. lign.) samt talangivelser (f.eks. III). Der vil imidlertid være tale om et egentligt fornavn, hvis den, der ønsker navnet, kan dokumentere, at navnet er almindeligt brugt som fornavn i udlandet. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.2.2. Hvis der er tale om et navn, der er almindeligt udbredt som fornavn her i landet, vil navnet være omfattet af *stk.* 2, jf. ovenfor.

Kravet om, at der skal være tale om et egentligt fornavn, udelukker endvidere som hidtil ikke, at der tages fornavne, der ikke tidligere er anvendt som fornavne, dvs. *nydannede fornavne*. Det vil imidlertid fortsat være en betingelse, at der er tale om et navn, der har et vist fornavnspræg. Det kan f.eks. være tilfældet med nye staveformer for eksisterende fornavne, herunder eksisterende fornavne med nye endelser eller nye sammensætninger af eksisterende fornavne. Ved meget særprægede stavemåder eller sammensætninger vil navnet dog kunne afvige så meget fra det oprindelige navn, at det mister sit fornavnspræg. Et andet eksempel kan være ordtyper, som har en særlig tradition for at danne grundlag for fornavne. Som eksempel kan nævnes, at der i Danmark er tradition for, at blomsternavne bruges som pigenavne, f.eks. Rose og Viola. Navnene Magnolia og Amaryllis er på den baggrund for nylig blevet godkendt som fornavn. Denne navnegruppe er blevet udvidet til at omfatte nye navne som Chili og Paprika på listen over godkendte pigenavne, mens Persille og Papaya siden er blevet tilladt i konkrete tilfælde. Derimod vil andre navneord, der ikke har en sådan fornavnstradition, ikke uden videre kunne godkendes, f.eks. Urtepotte. Det er herudover vanskeligt at opstille generelle regler for denne type af navne, hvor f.eks. Ulv, Bjørn og Leo er godkendte som drengenavne, uden at dette automatisk indebærer, at et navn som f.eks. Løve (der er et efternavn) vil kunne godkendes. Det samme gælder ord som Hyæne, Sneleopard og Musvåge, idet disse ord ikke kan siges at have fornavns karakter.

Et særligt problem opstår i den forbindelse, hvor det navn, der ønskes, er i brug som efternavn her i landet. Det gælder som hovedregel uanset, om der er tale om et beskyttet efternavn eller ej. Efter gældende ret vil der som udgangspunkt kun blive givet tilladelse til sådanne fornavne, hvis det godtgøres, at navnet er i brug som fornavn i udlandet, og i praksis har bestemmelsen

medført en række afslag på fornavne som Trolle og Kastanje. Med forslaget forudsættes en vis liberalisering af denne praksis således, at det tillige skal være muligt at tage et navn som fornavn, uanset at det også er i brug som efternavn, hvis navnet også ved en anden stavemåde har tradition som fornavn i udlandet. Det vil endvidere være muligt at tage et (nyt) fornavn, der også bruges som efternavn, hvis navnet har tradition i en navnekultur, der ikke skelner mellem for- og efternavne. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.2.

Efter forslaget til *nr. 2*, må der endvidere ikke være tale om et navn, der er *uegnet til at blive anvendt som fornavn her i landet*. Bestemmelsen er ny i forhold til den gældende navnelovs § 10, stk. 1. Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.2. Indholdet af bestemmelsen svarer i det væsentlige til reglen i forslaget til § 6, stk. 1, nr. 6, om nydannede efternavne. Der henvises derfor til bemærkningerne hertil.

Efter forslaget til *nr. 3* må der ikke være tale om et navn, der er upassende eller kan vække anstød. Bestemmelsen er ny i forhold til den gældende navnelovs § 10, stk. 1, men et sådant krav har hidtil været indfortolket i kravet om, at der skal være tale om et egentligt fornavn.

Indholdsmæssigt svarer bestemmelsen i det væsentlige til den tilsvarende regel om nydannede efternavne i forslaget til § 6, stk. 1, nr. 7. Der er tale om en vurdering af, hvordan navnet må antages at kunne påvirke andre end den, der ønsker navnet. Vurderingen vil således være uafhængig af den pågældendes personlige forhold, herunder hvorvidt den pågældende selv oplever ordet som anstødeligt eller upassende.

Ord, der er egnet til at vække racistiske, latrinære eller i øvrigt vulgære associationer og lignende, vil efter bestemmelsen blive anset for at vække anstød. Det afgørende for, om et navn er upassende, er en vurdering af, om der er tale om et ord, der også bruges i en anden sammenhæng, der – uden at navnet er anstødeligt – gør, at det ikke bør anvendes som fornavn. Det kan f.eks. være tilfældet ved udråbsord (føj!, puh!, ha!), visse navneord (dulle, pølse el.lign.), udsagnsord (forsvind), tillægsord (dum, lyseblå, skæv), visse fikitive personer (f.eks. Batman og Superwoman) samt kendte varemærker. Sådanne ord vil dog i de fleste tilfælde være udelukkede som fornavne allerede som følge af den oven for nævnte betingelse om, at der skal være tale om et egentligt fornavn.

Der er imidlertid tale om en retlig standard, der vil kunne udvikle sig over tid. Som eksempler på navne,

der er afvist efter den gældende praksis, og som også idag må anses for egnet til at vække anstød, er et navn som f.eks. Anus. Noget andet er tilfældet med navnet Laban, der er navnet på en person i Bibelen (1. Mos., 29-31), som bedrog Jakob. Navnet har af den grund tidligere været anset for upassende. Navnet er siden blevet tilladt som fornavn i konkrete sager efter den gældende navnelov, og det vil også kunne godkendes efter den foreslåede bestemmelse.

Efter bestemmelsen i *stk. 4* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte nærmere regler om offentliggørelse og udformning af den liste, der er nævnt i stk. 1, og om de forhold, der er nævnt i stk. 2 og 3. Det forudsættes i den forbindelse, at fornavne, der ifølge Danmarks Statistik som opgjort på baggrund af oplysninger fra CPR/Den Ny Kirkebog bæres som første fornavn af flere end 25 personer af samme køn, i almindelighed vil blive optaget på listen. Om overvejelserne ved fastlæggelsen af denne grænse henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.2.

Til § 15

Efter § 15 kan et fornavn bortkastes, såfremt den pågældende beholder eller tager et andet fornavn. Baggrunden herfor er, at man skal have et kønsidentificerende fornavn ligesom man skal have et efternavn, jf. forslagens §§ 1 og 12.

Bestemmelsen svarer til gældende ret, jf. navnelovens § 10, stk. 1, sammenholdt med stk. 3.

Til kapitel 4

Kompetenceregler og klageadgang m.v.

Kapitlet regulerer administrationen af navneloven og indeholder bl.a. bestemmelser om kompetencefordelingen mellem ministerialbogsførerne og statsamtterne, klageadgangen til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen), vejledning, høringsregler, forholdet til fremmed lovgivning, straffebestemmelser m.v.

Bestemmelser herom skal ses i sammenhæng med et af formålene med lovforslaget; nemlig at lette adgangen for borgerne ved at etablere én indgangsportal og én klageinstans.

Til § 16

Efter *stk. 1* indgives en ansøgning om navngivning og navneændring til ministerialbogsføreren. For personer, der er fødselsregisteret i de sønderjyske landsdele, indgives ansøgningen dog til personregisterføreren. Udtrykket navneændring omfatter også ændringer i efternavn i medfør af § 4, stk. 1, nr. 6.

I *stk. 2* er det fastsat, at det som udgangspunkt er ministerialbogsføreren (personregisterføreren), der træffer afgørelse i sagen. Det gælder dog ikke, hvis bestemmelserne i *stk. 3* og *4* fører til et andet resultat. I *stk. 3* er det således fastsat, i hvilke tilfælde statsamtet som udgangspunkt skal træffe afgørelse. Undtagelse herfra kan gøres i medfør af *stk. 4*.

Uanset om afgørelsen træffes af ministerialbogsføreren (personregisterføreren) eller af statsamtet, skal ansøgningen indsendes til ministerialbogsføreren (personregisterføreren), der herefter visiterer sagen og enten træffer afgørelse eller videre sender ansøgningen til statsamtet til afgørelse.

Ansøgeren skal således ikke længere sætte sig ind i, hvilken myndighed der er kompetent til at træffe afgørelse om ansøgningen, inden denne indsendes.

Om overvejelserne vedrørende kompetencefordelingen henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.1 og 5.2.

Bestemmelserne i *stk. 2-3* indebærer samlet en betydelig udvidelse af de navnesager, der kan behandles lokalt af ministerialbogsføreren (personregisterføreren). Det drejer sig som udgangspunkt om følgende navne:

Efternavne,

- der frit kan tages af enhver, jf. § 2,
- som den pågældende har en slægtsmæssig eller lignende tilknytning til, jf. § 4, stk. 1, nr. 1-5,
- der stammer fra ens ægtefælle eller samlever, jf. § 5, eller
- som er patronymnavne, der dannes ved tilføjelsen af endelsen -søn eller -datter til en af forældrenes fornavn, jf. § 7, stk. 1, nr. 1.

Mellemløse navne

- Alle mellemløse navne bortset fra de tilfælde, hvor der er tale om et navn, som den pågældende kunne tage som efternavn, hvis tilladelse af dette efternavn skulle meddeles af statsamtet.

Fornavne

- Alle fornavne bortset fra nye fornavne (§ 14, stk. 3).

Endvidere kan beslutning om at godkende en ansøgning om bortkastelse af et navn træffes af ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

Statsamtet vil herefter som udgangspunkt alene skulle træffe afgørelse i følgende sager:

Efternavne

- Efter samtykke fra samtlige bærere (§ 4, stk. 1, nr. 7)

- Nye efternavne (§ 6)

- Patronymnavne efter udenlandsk navneskik (§ 7, stk. 1, nr. 2 og 3)

- Ændringer i efternavne efter § 4, stk. 1, nr. 6,

Mellemløse navne

- Mellemløse navne på grundlag af et efternavn, hvis tilladelse af dette efternavn skulle meddeles af statsamtet, jf. § 11, stk. 1, nr. 2.

Fornavne

- Nye fornavne (§ 14, stk. 3)

Endvidere skal statsamtet godkende udenlandske statsborgeres ansøgning om navneskift på grundlag af navneændring i medfør af statsborgerskabslandets navnelovgivning, jf. § 24.

Efter *stk. 4, 1. pkt.*, kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender efter forhandling med kirkeministeren fastsætte regler om, at afgørelsen i andre tilfælde end de, der er nævnt i *stk. 3*, træffes af statsamtet.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at sagsbehandlingen i de sager, der behandles af ministerialbogsføreren (personregisterføreren), kan holdes på et relativt begrænset niveau. Hvis der i en bestemt sags-type skulle vise sig behov for mere indgående sagsbehandling, bør disse sager således behandles af statsamtet. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der skal tages stilling til udenlandske dokumenter eller fremmed ret. Det samme gælder transseksuelles fornavne (§ 13, stk. 2, 2. pkt.), kønsbestemte efternavne til transseksuelle og patronymnavne til transseksuelle (§ 4, stk. 4, og § 7, stk. 3).

Da det ikke på forhånd er anset for muligt i loven udtømmende at beskrive de nævnte situationer, kan disse fastsættes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender i en bekendtgørelse. Der vil bl.a. blive fastsat regler om, hvilken dokumentation for, at en ansøger har ret til at tage et ansøgt navn, som ministerialbogsføreren (personregisterføreren) kan godtage. Hvis det fastsatte dokumentationskrav ikke opfyldes, men ansøgeren alligevel mener at kunne dokumentere, at betingelserne for en navneændring er opfyldt, vil afgørelsen skulle træffes af statsamtet.

Der kan endvidere fastsættes regler om, hvilken myndighed der træffer afgørelse, hvis en ansøgning omfatter forhold, som både ministerialbogsføreren (personregisterføreren) og statsamtet efter *stk. 2-4* træffer afgørelse om.

Efter bestemmelsens *2. pkt.* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender efter forhandling med kirkeministeren endvidere fastsætte regler om, at af-

gørelse i visse tilfælde, som er omfattet af stk. 3, alligevel kan træffes af ministerialbogsføreren (personregisterføreren).

Bestemmelsen har til formål at sikre, at statsamterne ikke skal træffe afgørelse i en bestemt sagskategori, hvis denne ikke kræver en mere indgående sagsbehandling, uanset om sagen er omfattet af opregningen i stk. 3.

Til § 17

I bestemmelsen foreskrives en generel vejledningspligt for statsamterne. Bestemmelsen, der er ny, svarer til bestemmelsen i § 32 i børneloven.

Vejledningspligten omfatter efter bestemmelsen alle spørgsmål, der er reguleret i loven, uanset om der verserer en sag ved statsamtet.

Bestemmelsen pålægger ikke statsamterne en pligt til konkret at bistå ansøgere med at fremskaffe dokumentation for, at de har ret til at tage et navn, jf. herved bl.a. bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 7.

Til § 18

Efter forslaget til § 18 kan navngivning ved dåb uden for Sønderjylland ske med såkaldt borgerlig gyldighed i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund. Bestemmelsen svarer til § 13 i den gældende navnelov.

Bestemmelsen gælder som hidtil ikke for Sønderjylland, idet lov nr. 258 af 28. juni 1920, der indførte dansk person-, familie- og arveret i Sønderjylland, opretholder den gældende borgerlige personregistrering. De nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse nr. 572 af 22. november 1977 med senere ændringer.

For at undgå at bestemmelsen i forhold til § 16 inddebærer, at ministerialbogsføreren kompetence udvides til også at gælde navngivning i de tilfælde, hvor afgørelsen efter § 16, stk. 3 og 4, skal træffes af statsamterne, vil det i medfør af forslaget til § 20 blive fastsat, at navngivning i disse tilfælde som hidtil kun kan ske, hvis statsamtets tilladelse hertil foreligger på forhånd.

Til § 19

Efter forslaget til § 19 kan navngivning og navneændring tillige ske ved adoptionsbevilling. Bestemmelsen svarer som udgangspunkt til § 3 (om efternavne) og § 12 (om for- og mellemnavne) i den gældende navnelov.

Det er dog fundet unødvendigt at videreføre bestemmelsen om, at navngivning og navneændring ved dansk adoptionsbevilling kan ske ved en udenlandsk

adoptionsafgørelse, der anerkendes her i landet i medfør af adoptionslovens § 28, stk. 2. Om navngivning og navneændring i forbindelse med adoption henvises i øvrigt til § 9 og bemærkningerne hertil.

Til § 20

Efter forslaget til § 20, 1. pkt., kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om behandlingen af navnesager. Om de særlige regler for behandlingen af klagesager henvises til bemærkningerne til § 21, stk. 2.

Der kan herved fastsættes regler om, til hvilken ministerialbogsfører (personregisterfører) en ansøgning om navngivning og navneændring skal indgives. Det forudsættes, at disse regler fastsættes efter aftale med kirkeministeren. Der kan endvidere fastsættes regler om fordelingen af sagerne mellem statsamterne samt om, i hvilke tilfælde en påtænkt navneændring eller navngivning kun kan ske efter forelæggelse for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen). Det vil således bl.a. blive fastsat, at godkendelse af nye for- og efternavne kun kan ske efter forelæggelse for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen).

Der vil i medfør af denne bestemmelse endvidere blive fastsat regler om, at statsamterne underretter ministerialbogsføreren om en navneændringstilladelse, således at denne kan blive indført i ministerialbogen, og der herefter kan udstedes ny dåbs- eller navneattest.

Bestemmelsen giver også hjemmel til at fastsætte regler for behandlingen af navnesager efter §§ 18 og 19, dvs. i forbindelse med dåb og adoption. Det forudsættes, at bestemmelser om behandlingen af navnesager i forbindelse med dåb fastsættes efter aftale med kirkeministeren.

Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til at fastsætte regler om indberetning og registrering af navngivning og navneændring i Det Centrale Personregister (CPR). Sådanne regler fastsættes i overensstemmelse med § 2, stk. 2, i lov om Det Centrale Personregister efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren.

Efter 2. pkt. kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra CPR som led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning.

F. t. Navnelov

Efter forslaget til § 4, stk. 1, nr. 7, er det muligt at tage et efternavn efter samtykke fra alle, der bærer dette. Som nævnt i bemærkningerne til denne bestemmelse var en del af baggrunden for ophævelsen af den tidligere adgang til at tage et efternavn på samtykkegrundlag, at det kunne give et vist ubehag for de hidtidige bærere af navnet. Bl.a. på den baggrund foreslås det, at det skal være en betingelse, at ansøgeren har kendskab til dem, der skal give samtykke. Forslaget forudsætter således, at navnemyndighederne ikke skal bidrage til, at en ansøger bliver i stand til at rette henvendelse til personer, der bærer det ønskede navn, og som ansøgeren ikke har kendskab til.

Som nævnt i bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 7, vil det ikke i alle tilfælde være muligt via opslag i telefonbøger mv. at finde frem til alle, der bærer et ønsket efternavn. Sådanne oplysninger vil heller ikke kunne fås ved henvendelse til CPR, idet der efter CPR-lovens § 38, stk. 5, og § 42, stk. 6, stilles krav om en nærmere identifikation af den, der anmodes om oplysninger om.

Forslaget til § 4, stk. 1, nr. 7, forudsætter imidlertid bl.a., at navnemyndigheden for at kontrollere, om de nødvendige samtykker foreligger, indhenter oplysninger fra CPR om alle, der bærer et bestemt navn. Det vil dog ikke være nødvendigt for navnemyndigheden at indhente oplysninger fra CPR i de situationer, hvor ansøgeren kun er i besiddelse af samtykke fra færre navnebærere end, hvad et umiddelbart opslag på Danmarks Statistiks navnedatabase på Internettet udviser. I det omfang oplysninger fra CPR indgår i myndighedens sag, vil de som udgangspunkt være omfattet af de almindelige regler om aktindsigt i forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Både efter forvaltningsloven og offentlighedsloven vil det som udgangspunkt være muligt at få aktindsigt i sagsoplysninger om navn og adresse på personer, der bærer et navn, som ansøgeren ønsker at opnå på grundlag af samtykke fra alle bærere af navnet. Det vil således være muligt at omgå hensynet bag reglen i udvalgets lovudkast § 4, stk. 1, nr. 7, om, at ansøgeren skal have kendskab til alle, der bærer navnet, og bag identifikationskravene i CPR-lovgivningen.

På den baggrund har ministeren for familie- og forbrugeranliggender i medfør af lovforslagets § 20, 2. pkt. adgang til at fastsætte regler om, at bestemmelserne om aktindsigt i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven ikke finder anvendelse på oplysninger, der er indhentet fra CPR som et led i behandlingen af ansøgninger efter § 4, stk. 1, nr. 7, og som vedrører andre end den, der er omfattet af en sådan ansøgning.

Ministeren vil herefter kunne fastsætte regler, der afskærer aktindsigt i oplysninger, der er indhentet til brug for behandlingen af en ansøgning efter § 4, stk. 1, nr. 7. Det gælder også, selvom ansøgeren måtte ønske at tage det pågældende navn som mellemnavn i medfør af § 11, stk. 1, nr. 2, jf. § 4, stk. 1, nr. 7. Aktindsigt i sådanne oplysninger vil efter reglerne også være afskåret under behandlingen af en eventuel klagesag. Aktindsigt i disse registeroplysninger vil herefter alene kunne opnås i overensstemmelse med reglerne i CPR-loven.

I alle andre navnesager kan der ikke fastsættes regler om begrænsning af adgangen til aktindsigt. I disse sager finder reglerne om aktindsigt i forvaltningsloven og offentlighedsloven således anvendelse.

Det forudsættes som betingelse for at kunne afslå aktindsigt, at det kan godtgøres, at oplysningerne stammer fra CPR, f.eks. ved at de foreligger i form af en udskrift fra CPR.

Bestemmelsen giver kun hjemmel til at afskære aktindsigt i oplysninger, der vedrører andre personer end ansøgeren selv, da enhver har ret til oplysninger om sig selv efter offentlighedslovens § 4, CPR-lovens § 46 (attestation) samt efter persondatalovens § 31 (indsigtsret).

Til § 21

I *stk. 1* fastsættes, at afgørelser om navngivning og navneændring efter loven kan påklages til ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Familiestyrelsen). Efter den gældende navnelov påklages ministerialbogsførerens afgørelser til Kirkeministeriet, mens personregisterførerens og statsamtets afgørelser påklages til ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Familiestyrelsen). Med forslaget sikres således en enstrengt klagestruktur, der er mere sammenhængende og overskuelig for borgerne.

Klageadgangen gælder alle afgørelser om navngivning og navneændringer efter loven, herunder afgørelser truffet i medfør af § 22, stk. 3, § 23, stk. 3, § 24, stk. 1, og § 30, stk. 5.

Efter *stk. 2* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om klagers behandling, herunder om ministerialbogsførerens (personregisterførerens) og statsamternes adgang til af egen drift at genoptage behandlingen af en sag på baggrund af en klage (remonstration).

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan således fastsætte regler om, at de nævnte myndigheder kan genoptage en sag, hvis der i forbindelse med en klage bliver påberåbt væsentlige nye oplys-

ninger, der kan have betydning for afgørelsens resultat, eller hvis klagen indeholder nye ansøgninger. Det tilsigtes endvidere at gøre det muligt for myndighederne at genoptage sagen i situationer, hvor der ikke er taget konkret stilling til bestemte relevante oplysninger eller ansøgninger. Endvidere kan sagen genoptages ved alvorlige sagsbehandlingsfejl, der kan have betydning for afgørelsens resultat.

Myndighederne vil således på egen hånd kunne genoptage sager i de tilfælde, hvor klageinstansen normalt vil hjemvise sagen til fornyet behandling.

Når myndigheden vælger at genoptage en sag på baggrund af en klage, skal dette meddeles klageren med vejledning om, at klageren kan indbringe afgørelsen herom for klageinstansen efter stk. 1.

Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at en klage skal have opsættende virkning.

Bestemmelsen har ikke til formål at give mulighed for at fastsætte klagefrister.

Til § 22

Forslaget til § 22 fastsætter nærmere regler om høring af børn i forbindelse med navneforandring for barnet. Bestemmelsen svarer til § 14 i den gældende navnelov.

Efter *stk. 1* kræver forandring af et barns navn samtykke fra barnet, hvis barnet er fyldt 12 år. Dette indebærer for eksempel, at børn, der er fyldt 12 år, ikke uden at have samtykket kan tillægges et nyt navn. Hvis særlige grunde taler herfor, kan navneforandring dog efter *stk. 3* tillades, selvom der ikke foreligger samtykke fra barnet, se nærmere nedenfor.

Barnets samtykke skal normalt meddeles skriftligt, men dette er ikke et krav. Kan barnet således ikke skrive, må der, hvis dette er muligt, indhentes samtykke ved samtale med barnet.

Er barnet under 12 år, skal der efter *stk. 2* foreligge oplysning om barnets holdning til den påtænkte navneforandring i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Efter bestemmelsen skal der ved afgørelsen i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte navneforandring.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til § 14, *stk. 2*, i den gældende navnelov. Denne bestemmelse blev indsat ved lov nr. 233 af 2. april 1997. Af bemærkningerne til forslaget fremgår, at baggrunden for indførelsen af bestemmelsen bl.a. var en udtalelse fra januar 1995, som FN's Komite om barnets rettigheder afgav i anledning af Danmarks første rapport fra juli 1993 om FN's børnekonvention. I udtalelsen udtrykte komite-

en tilfredshed med den danske udvikling på en række punkter. Komiteen gav imidlertid også udtryk for bekymring over, at bl.a. børnekonventionens artikel 12 om børns mulighed for at blive hørt ikke blev tilstrækkeligt afspejlet i dansk lovgivning og planlægning. Der henvises til Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, s. 1859 ff.

Barnets holdning skal tilvejebringes på en måde, der er afpasset barnets alder, modenhed og sagens omstændigheder. Der er ikke tale om en ubetinget høringspligt, idet barnet ikke skal sættes i en situation, som det ikke kan overskue eller har forudsætninger for at tage stilling til. Det bør endvidere indgå i vurderingen, om der er tale om ændring af barnets fornavn eller mellem- og/eller efternavn, idet det generelt må antages at børn under 12 år har en stærkere tilknytning til deres fornavn end til deres mellem- og/eller efternavn, da det er fornavnet, de identificerer sig med.

Efter *stk. 3* kan navneændring med statsamtets tilladelse ske uden samtykke efter *stk. 1*, hvis der er særlige grunde, der taler herfor. Sådanne grunde kan for eksempel være, at barnet på grund af et mentalt handicap er ude af stand til at give samtykke, eller at navneforandringen skal ske i forbindelse med adoption, og der efter § 6 i adoptionsloven fritages for at indhente samtykke fra barnet.

Det fremgår af bestemmelsen, at ministerialbogsføreren i en sådan situation alene kan tillade den ansøgte navneændring efter at have forelagt sagen for statsamtet og herfra have fået tilladelse til at meddele navneændringen.

Til § 23

Hvis et barn bærer samme mellem- eller efternavn som en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden over barnet, eller barnet bærer forældrens fornavn som mellem- eller efternavn, følger det af forslaget til § 23, at der skal indhentes en erklæring fra den nævnte forælder, inden der træffes afgørelse om ændring af det pågældende navn. Bestemmelsen finder også anvendelse i den situation, hvor barnet som mellemnavn bærer efternavnet på den pågældende forælder.

Der skal dog efter *stk. 2* ikke indhentes en erklæring fra forælderen uden del i forældremyndigheden, hvis det skønnes at kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen. Bestemmelsen, der er ny, svarer til § 30 i lov om forældremyndighed og samvær og adoptionslovens § 13.

Efter *stk. 3* kan ændring af et barns mellem- eller efternavn afslås, hvis hensynet til barnet eller den forælder, der har afgivet en erklæring i medfør af *stk. 1*, afgørende taler imod den ønskede navneændring. Denne bestemmelse har til formål at sikre, at der kan tillægges en erklæring efter *stk. 1* den fornødne vægt ved afgørelsen om navneændring. Bestemmelsen er nødvendig, da lovens almindelige bestemmelser om mellem- og efternavne ellers giver en ansøger et retskrav på en ansøgt navneændring, hvis betingelserne i de enkelte bestemmelser er opfyldt.

Om baggrunden for og overvejelserne bag bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.4. Det forudsættes, at afvejningen af hensynet til en eventuel protest fra en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, skal foretages i overensstemmelse med Menneskeretsdomstolens praksis efter artikel 8 på området.

Det må antages, at navneændring som udgangspunkt kan foretages imod den pågældende forælders protest, hvis forælderen ikke eller kun i ganske kort tid har boet sammen med barnet, medmindre der f.eks. ved samvær har været en lignende nær kontakt mellem barn og forælder, jf. nedenfor. I disse tilfælde vil der således i almindelighed ikke være behov for en nærmere vurdering af baggrunden for den ønskede navneændring. Der vil således i disse tilfælde i almindelighed være tilstrækkeligt tungtvejende grunde til at tilsidesætte en eventuel protest fra en forælder, der ikke har del i forældremyndigheden.

Har den pågældende forælder derimod igennem længere tid boet sammen med barnet og eventuelt også haft del i forældremyndigheden, skal hensynet til denne tillægges større vægt. Det samme gælder, hvis der f.eks. ved samvær har været en lignende nær kontakt mellem barn og forælder. Der skal derfor i disse tilfælde foretages en nærmere afvejning af hensynet til barnet / forældremyndighedsindehaveren og hensynet til den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden. Afgørende for denne afvejning må bl.a. være baggrunden for den ønskede navneændring og baggrunden for protesten.

Ønskes barnet f.eks. tillagt en stedforælders efternavn, vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvor længe den pågældende stedforælder har boet sammen med barnet, barnets alder og på, om der er andre halv søskende, der bærer det ansøgte navn.

Kommer det frem, at protesten fra den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, ikke er begrundet i hensynet til fortsat at sikre, at navnet udadtil afspejler slægtskabet mellem barnet og den pågælden-

de, men i andre (usaglige) overvejelser, vil der i almindelighed kunne ses bort fra en sådan protest.

Tilsidesætter navnemyndighederne en protest mod navneændring, vil den pågældende kunne påklage afgørelsen til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender (Familiestyrelsen), jf. § 21, stk. 1. Der vil i medfør af § 21, stk. 2, ved en bekendtgørelse, som ministeren for familie- og forbrugeranliggender udfærdiger, blive fastsat, at en klage i sådanne tilfælde skal have opsættende virkning.

Til § 24

I forhold til andre landes navnelovgivning anvender Danmark domicilprincippet, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 5.7.1. Navneloven finder således anvendelse på personer, der har domicil her i landet, uanset hvilket statsborgerskab de pågældende har.

I § 24 foreslås det som en modifikation til domicilprincippet at give personer, der er statsborgere i andre lande, og som i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet har taget et nyt navn, mulighed for i Danmark at tage det pågældende navn. Om baggrunden for og overvejelserne bag denne bestemmelse henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 5.7.

Efter § 25, stk. 1, kan regeringen indgå overenskomster med fremmede stater med henblik på at undgå sådanne regelkonflikter. For også uden indgåelse af sådanne aftaler at undgå de nævnte problemer, som fremmede statsborgere her i landet ville få ved ikke at kunne få et navn, som de har taget i henhold til lovgivningen i statsborgerskabslandet, foreslås det, at der gives særskilt mulighed herfor; medmindre andet er fastsat i medfør af § 25, stk. 2: Dette skal dog ikke gælde, hvis navnet er upassende, kan vække anstød eller er uegnet til at blive anvendt som navn her i landet. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til § 6, stk. 1, nr. 7, og § 14, stk. 3.

Bestemmelsen forudsættes også at finde anvendelse på danske statsborgere, der tillige er statsborgere i et andet land. Om den EU-retlige baggrund herfor henvises til de almindelige bemærkninger.

Efter forslaget til denne bestemmelse vil det både være muligt at tage et efternavn, et mellemnavn og et fornavn.

Efter forslaget er det en betingelse, at ansøgeren i henhold til statsborgerskabslandets lovgivning har taget det pågældende navn. Det er således ikke tilstrækkeligt for ansøgeren at anføre, at den pågældende i statsborgerskabslandet ville være berettiget til at tage det ønskede navn. Baggrunden for denne del af forslaget er dels, at de ovennævnte problemer i forhold til

hjemlandets navnelovgivning kun opstår, hvis ansøgeren i hjemlandet har fået et andet navn, dels hensynet til at undgå, at de danske myndigheder i hver enkelt sag skal tage stilling til indholdet af fremmed ret.

Ansøgeren skal godtgøre at have taget det pågældende navn. Det vil normalt være tilfældet med en bekræftet udskrift af landets officielle personregister, et navnebevis eller lignende. Der kan desuden stilles krav om legalisering af udenlandske dokumenter, svarende til de krav, der stilles til andre dokumenter, såsom adoptionspapirer, skilsmisseattester og faderskabspapirer m.v.

I tvivlstilfælde må den danske myndighed ved henvendelse til landets myndigheder søge at få afklaret, om et indsendt dokument ifølge lovgivningen i det pågældende land er udtryk for, at ansøgeren har skiftet navn.

Efter *stk. 2* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte nærmere regler om betingelserne for at erhverve navn i medfør af *stk. 1*. Bestemmelsen vil navnlig kunne anvendes til at fastsætte regler om dokumentation for, at en udenlandsk statsborger har taget et navn i henhold til statsborgerskabslandets lovgivning.

Til § 25

Bestemmelserne i *stk. 1* svarer i det væsentlige til § 18, *stk. 1, 1. pkt.*, i den gældende navnelov.

I medfør af *stk. 2* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler til opfyldelse af de i *stk. 1* nævnte overenskomster.

Efter *stk. 3* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om forholdet mellem danske og andre nordiske landes regler om personnavne. Bestemmelsen svarer i til den § 18, *stk. 2*, i den gældende navnelov. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan således i forhold mellem de nordiske lande – ud over at indgå overenskomst, jf. *stk. 1* – administrativt fastsætte regler af international privatretlig karakter. Det skyldes, at der mellem de nordiske lande er en tradition for, at man i stedet for at indgå traktater gennemfører ensartede regler enten ved lov eller administrativt fastsatte regler.

Som noget nyt kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender i medfør af *stk. 3, 2. pkt.*, efter forhandling med Færøernes Landsstyre fastsætte regler om forholdet mellem danske og færøske navne-regler. Baggrunden herfor er, at Færøerne fra 1. januar 1992 har overtaget navneområdet som særanliggende.

Til § 26

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 16, *stk. 1*, i den gældende navnelov, som var en videreførelse af § 17, *stk. 1*, i lov nr. 140 af 17. maj 1961 om personnavne. Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til § 16, *stk. 3* i den gældende navnelov.

Det følger af bestemmelsen, at den, der uberettiget anvender et navn, straffes med bøde. Indledning af straffesag er betinget af, at en forurettet begærer politiet herom, eller at almene hensyn kræver det. Ved 1961-loven blev det præciseret, at straffebestemmelsen, som svarer til den foreslåede, omfatter enhver uberettiget navnebrug, dvs. f.eks. både anvendelse af et navn som efternavn, mellemnavn, kunstnernavn eller lignende, jf. Folketingstidende 1960-61 (2. samling), Tillæg A, sp. 379-380. Anvendelse og fortolkningen af bestemmelsen vil som hidtil være et domstolsanliggende.

Til § 27

Bestemmelsen, der giver mulighed for ved dom at få kendt en andens brug af et navn uberettiget, svarer til § 16, *stk. 2*, i den gældende navnelov, som var en videreførelse af § 17, *stk. 2*, i lov nr. 140 af 17. maj 1961 om personnavne.

Om uberettiget navnebrug, se bemærkningerne til § 26. Anvendelse og fortolkning af bestemmelsen vil som hidtil være et domstolsanliggende.

Til § 28

Efter bestemmelsen ophæves den hidtidige navnelov.

Om overgangsreglerne i den forbindelse henvises til § 30, *stk. 2-5*.

Til § 29

Bestemmelsen i § 5, *stk. 8*, i lov om det centrale personregister foreslås ophævet. Efter denne bestemmelse kan indenrigs- og sundhedsministeren fastsætte regler om registrering af adresseringsmellempnavn umiddelbart foran personens efternavn. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 842 af 13. oktober 2003 § 5.

Forslaget er en følge af forslaget § 11, *stk. 1, nr. 7*, om mellemnavne, hvorefter det bliver muligt som mellemnavn at tage et navn, som i dag kun kan tages som adresseringsmellempnavn. Herom henvises til bemærkningerne til forslaget til § 11, *stk. 1, nr. 7*.

Der vil herefter ikke være behov for de særlige regler om adresseringsmellempnavne, hvorfor bestemmelsen foreslås ophævet.

Om de navne som efter de gældende regler er anmeldt som adresseringsnavne henvises til § 30, stk. 3 og bemærkningerne hertil.

Til § 30

Bestemmelsen i *stk. 1* fastsætter lovens ikrafttrædelsesdato. Med henblik på at give den nødvendige tid til udarbejdelse af administrative forskrifter, informationsmateriale m.v., samt undervisning foreslås det, at loven træder i kraft den 1. april 2006.

De nye lempeligere regler finder anvendelse på sager, der ikke inden denne dato er endeligt afgjort. Det er i den forbindelse fastsat i *stk. 1*, at statsamterne skal færdigbehandle ansøgninger, der er modtaget inden lovens ikrafttræden, i stedet for at videresende dem til ministerialbogsføreren (personregistret). Et eventuelt indbetalt beløb i gebyr efter de hidtil gældende regler skal i den forbindelse tilbagebetales.

I *stk. 2* foreslås en overgangsregel, der i en periode på 6 måneder efter lovens ikrafttræden sikrer beskyttelsen af navne, der udgør eller indgår i et firma, varemærke eller foreningsnavn, der er indregistreret her i landet, og af kunstnernavne og pseudonymer, der er almindeligt kendt her i landet og anvendes af en person med bopæl her i landet. Efter den gældende navnelov kan sådanne navne forbeholdes ved anmeldelse til justitsministeren (nu ministeren for familie- og forbrugeranliggender). En lignende ordning foreslås i forslaget til § 6, stk. 2. Efter denne bestemmelse vil rettighedshaverne dog af praktiske grunde på ny skulle foretage anmeldelse.

For at give rettighedshaverne mulighed for at forny anmeldelsen uden i mellemtiden at miste beskyttelsen, foreslås det, at de tidligere anmeldte navne uden fornyet anmeldelse efter § 6, stk. 2, fortsat er beskyttet i 6 måneder efter lovens ikrafttræden.

Efter *stk. 3* kan eksisterende adresseringsmellemanavne forblive registreret i CPR, indtil den registrerede ændrer mellem- eller efternavn eller anmoder om, at det slettes. Bestemmelsen sikrer, at personer, der ikke opfylder betingelserne for at få et adresseringsmellemanavn som mellemnavn, bevarer retten til at benytte adresseringsmellemanavnet i CPR.

I medfør af *stk. 4* kan ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætte regler om, at personer, der i medfør af den tidligere navnelovgivning har fået tilladelse til at bære et navn som 2. eller senere fornavn, kun kan bortkaste sit første fornavn, såfremt den pågældende samtidig beholder eller tager et andet første fornavn, der opfylder betingelserne i forslagets § 13.

Efter den gældende navnelov har det i særlige tilfælde været tilladt personer at tage et kønskorrekt fornavn som 2. eller senere fornavn. Efter forslaget kan sådanne navne som udgangspunkt ikke længere tages som fornavn, men i stedet som mellemnavn. Der har endvidere været givet tilladelse til, at et patronymnavn har kunnet tages som 2. eller senere fornavn. Et sådant navn vil efter forslaget kun kunne tages som mellemnavn eller efternavn. Bestemmelsen hindrer, at disse personer kan tage et sådant særligt fornavn som deres første fornavn.

I *stk. 5* fastsættes der særlige regler for efternavn til personer født uden for ægteskab inden den 1. januar 1938 samt for personer født efter denne dato, for hvem faderskabet ikke er fastslået, men hvor der alene er fastslået bidragspligt.

Bestemmelsen svarer til gældende ret, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 14.

For børn født uden for ægteskab før 1. januar 1938 indebar en anerkendelse af faderskabet retligt ikke, at barnet blev anset for at være i slægt med den pågældende mand. Det samme gjaldt, hvis den pågældende blev pålagt bidragspligt.

Anerkendelse eller bidragspligt indebar således heller ikke, at barnet kunne tage navn efter den pågældende. Der var dog mulighed for at erhverve "faderens" efternavn, hvis denne gav samtykke hertil.

Hvis moderen senere giftede sig med "faderen", blev barnet gennem ægteskabet legitimeret som ægtebarn med hertil hørende ret til at erhverve dennes efternavn. For andre børn var der mulighed for at opnå samme status gennem legitimationsbevilling eller kuldlysning. Der henvises i den forbindelse til betænkning nr. 1350 af 1997 om børns retsstilling, side 77 ff.

Andre børn født uden for ægteskab før 1. januar 1938 og deres efterkommere har siden da alene kunnet få "faderens" efternavn med samtykke fra den pågældende. Navnebevis er i disse situationer hidtil givet i medfør af navnelovens § 8, nr. 5, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 14.

Børn født efter 1. januar 1938, hvor lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn født uden for ægteskab trådte i kraft, og hvor faderskabet blev fastslået, blev i henhold til denne lov "et lovligt medlem af faderens familie", og de foreslåede regler om adgang til at tage f.eks. forældres efternavne, jf. forslaget til § 4, stk. 1, nr. 2, finder dermed anvendelse.

Hvis der i den konkrete sag ikke var grundlag for at fastslå faderskabet, kunne en eller flere mænd imid-

lertid efter omstændighederne kendes bidragspligtige. Der henvises i den forbindelse til betænkning nr. 1350 af 1997 om børns retsstilling, side 82-83. Navnebevis er i disse situationer hidtil givet i medfør af navnelovens § 8, nr. 5, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002, § 14.

Bestemmelsen i stk. 5 har til formål at bevare denne mulighed. Da det på den anden side kan forudses, at bestemmelsen alene vil finde anvendelse i en begrænset periode, er bestemmelsen herom anført i § 30 som en overgangsregel.

Til § 31

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne, men at den ved kgl. anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Den gældende navnelov er med enkelte ændringer ved anordning nr. 549 af 21. august 1986 sat i kraft for Grønland pr. 1. januar 1987.

Loven vil efter bestemmelsen ikke kunne sættes i kraft for Færøerne. Det skyldes, at Færøerne pr. 1. januar 1992 har overtaget navneområdet som særanliggende. Der vil således ikke kunne indgives ansøgninger om navngivning og navneændring til de færøske myndigheder, f.eks. i forbindelse med dåb på Færøerne, jf. forslaget til § 18. For personer, der har dansk domicil, og som derfor er omfattet af den danske navnelovgivning, vil ansøgning om navneændring f.eks. i anledning af en vielse på Færøerne således skulle indgives efterfølgende til ministerialbogsføreren (personregisterføreren) her i landet, jf. forslaget til § 16.

Til lovforslag nr. L 152: Skriftlig fremsættelse (16. december 2004)

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til Navnelov

(Lovforslag nr. L 152).

Formålet med lovforslaget er at liberalisere og modernisere reglerne om personnavne, ligesom sagsgangen ved myndighederne søges forenklet for borgeren.

Lovforslaget svarer hovedsageligt til Navnelovsudvalgets lovudkast i udvalgets betænkning nr. 1446, 2004.

Forslaget bringer den danske navnelovgivning bedre i overensstemmelse med de andre nordiske landes regler. Af nyskabelser kan bl.a. nævnes:

- Indførelse af en model, hvorefter et efternavn, der bæres af flere end 1.000 personer, frit kan tages af enhver.

- Indførelse af ligestilling af papirløst samlede med gifte par i relation til at erhverve hinandens efternavne.
- Afskaffelse af begrebet giftenavn og indførelse af adgang til at tage sin ægtefælles efternavn som eget efternavn
- Indførelse af adgang til at erhverve et patronymnavn (f.eks. Anderssøn og Henriettesdatter) som efternavn. Det vil endvidere blive muligt at tage andre navnekulturers patronymnavn samt at benytte andre navneskikke, der f.eks. tillader kønsbøjning af et efternavn.
- Indførelse af adgang til at erhverve et mellemnavn som efternavn.
- En større valgfrihed til at erhverve fornavn, der allerede er i brug her i landet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.